

T.C.
NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ BİLİM DALI

**OSMANİYE 2 NOLU T TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ
KURUMU'NDA EĞİTİMİN ÖNEMİ VE DURUMU**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

Vedat ÇELİK

Niğde

Temmuz, 2018

T.C.
NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ BİLİM DALI

**OSMANİYE 2 NOLU T TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ
KURUMU'NDA EĞİTİMİN ÖNEMİ VE DURUMU**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

VEDAT ÇELİK

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Cengiz KAYACILAR

Niğde
Temmuz, 2018

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu’nda Eğitimin Önemi ve Durumu” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ve akademik kurallar çerçevesinde tez yazım kılavuzuna uygun olarak tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmamın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım. 25/06/2018

VEDAT ÇELİK

ONAY SAYFASI

Dr.Öğr.Üyesi CENGİZ KAYACILAR danışmanlığında VEDAT ÇELİK tarafından hazırlanan "Osmaniye 2 nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda Eğitimin Önemi ve Durumu" adlı bu çalışma jürimiz tarafından Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

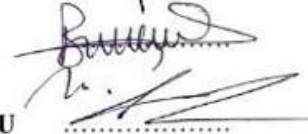
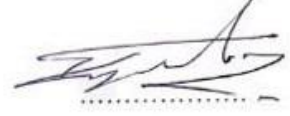
27 / 07 / 2018

JÜRİ :

Danışman : Dr.Öğr.Üyesi Cengiz KAYACILAR

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Bayram POLAT

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Mustafa HAMALOSMANOĞLU

ONAY :

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulu'nun Tarih ve sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Prof. Dr. Gökhan ÖZDEMİR
Enstitü Müdür V.

ÖZET
YÜKSEK LİSANS TEZİ

OSMANİYE 2 NOLU T TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU'NDA
EĞİTİMİN ÖNEMİ VE DURUMU

ÇELİK, Vedat

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı

Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Cengiz KAYACILAR

Haziran 2018, 111 sayfa

Bu araştırma ile ceza infaz kurumlarında tutuklu ve hükümlülere verilen eğitim-öğretimin durumunu ortaya çıkarmak, bu amaçla ilgili infaz kurumunun “Eğitim Birimi” ve “Psiko-Sosyal Servisi”nin imkânlarını ve işlevselliğini tespit etmek, yapılan mesleki eğitim programlarının hükümlü ve tutuklular üzerindeki etkisini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Ayrıca “hükümlü-tutuklu” ve “öğretmenler” için değerlendirme anketi 2016 yılında Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu’nda 200 hükümlü-tutuklu ve eğitim servisinde görevli 9 personel ve öğretmenlere uygulanmıştır. Anket yoluyla elde edilen veriler, tanımlanmış SPSS programına yüklenmiştir. Bu veriler araştırmanın alt problemlerine göre analiz edilmiştir. Verilerin analizinde istatistiksel teknik olarak frekans analizi, yüzde tanımlayıcı istatistikler ve ki-kare analizi ile incelenmiştir. Araştırmada hükümlü ve tutukluların vermiş olduğu yanıtlar sonucunda; hükümlü ve tutukluların yaş ortalamasının 26-34 yaş aralığında olduğu, eğitim seviyelerin ilköğretim düzeyinde olduğu, gelir düzeyinin düşük olduğu, eğitimlere katılma sebeplerindeki önceliği kendi istekleri olduğu, iş-meslek kurslarına katılanların büyük bir kısmı daha önce bir işte çalıştıkları, yapılan eğitimleri faydalı buldukları, sertifika ve meslek sahibi olmak için kurslara katıldıklarını ve genellikle eğitimde kullanılan materyallerin kaynak kitap olduğu belirlenmiştir. Ceza infaz kurumunda görevli öğretmenlere göre ise; iş-meslek eğitim programlarını genellikle

Halk Eğitim Merkezi'nden temin ettikleri, eğitimler sonunda değerlendirme olarak gözlem ve proje değerlendirme yöntemini tercih ettikleri anlaşılmıştır. Araştırma bulguları ışığında çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Hükümlü, Tutuklu, Ceza İnfaz Kurumu, Eğitim-Öğretim, Eğitim Programı, Yetişkin eğitimi

ABSTRACT

MASTER'S THESIS

THE IMPORTANCE AND STATUS OF EDUCATION IN OSMANIYE NO. 2 T-TYPE CLOSED PENAL INSTITUTION

ÇELİK, Vedat

Turkish and Social Sciences Education

Social Studies Education

Thesis Advisor: Asst. Prof. Cengiz KAYACILAR

June 2018, 111 pages.

With this study, it is aimed to reveal the status of Education and training given to sentenced persons and detainees in penal institutions, for this purpose to determine the possibilities and functionality of the related execution institution's "Education Unit" and "Psycho - Social Service", and to reveal the effect on convicts and detainees of vocational training programs. The scanning model was used in the research. Furthermore, the evaluation questionnaire for "convicted-detainee" and "teachers" was carried out 200 convicts-detainee and 9 staff and teachers in educational service in Osmaniye No. 2 T-Type Closed Penal Institution in 2016. The data obtained through questionnaires and scales were uploaded to the defined SPSS programme. These datum were analyzed according to the sub-problems of the research. In analysis of datum, it was studied with statisticaltechnically frequency analysis, face-descriptive statistics and Chi-square analysis. As a result of the convicts and detainees' answers in the survey, it was determined that the average age of convicts and detainees is between 26-34 years old, the educational levels are at primary education level, the income level is low, the priority reasons for participation in education were their own requests, most of the participants in job-vocational training have worked at a job before, they found the trainings useful, they participated in courses in order to have a certificate and profession, the materials used in education were usually the source books. According to the teachers in the penal execution institution, it was understood that they preferred the method of observation and project evaluation as an evaluation at the end of the trainings, and usually provided

the job-vocational training programs from the Public Education Center. Various suggestions were presented in the light of the research findings.

Keywords: Convict, Detainee, Penal Institution, Education And Training, Training Program, Adult Education

ÖN SÖZ

Tez çalışmasının oluşturulmasında değerli görüşleri, yardımları ve önerileriyle beni destekleyen, cesaretlendiren ve yoğun çalışmalarına karşın bana çok sık zaman ayıran tez danışmanım Sayın Dr. Öğr. Üyesi Cengiz KAYACILAR'a teşekkür etmek istiyorum. Ayrıca, anket çalışmamı yapabilmem için gerekli izin ve kolaylığı sağlayan T.C. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'ne çok teşekkür ederim. Yaptığım anket çalışmaları ve görüşmeler esnasında güler yüzleri ve yardımlarıyla katkıları olan tüm ceza infaz kurumu görevlilerine de çok teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ	I
ÖZET	iii
ABSTRACT.....	v
ÖN SÖZ	vii
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar LİSTESİ	xi
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xv
EKLER LİSTESİ.....	xvi

BÖLÜM-I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	1
1.2. Araştırmanın Önemi.....	2
1.4. Araştırmanın Varsayımları.....	2
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	2
1.6. Tanımlar	3

BÖLÜM-II

İLGİLİ ALAN YAZISI

2.1. Ceza İnfazı Kavramı.....	4
2.1.1. Ceza Kavramının Tanımı ve Amacı	4
2.1.2. İnfaz Kavramının Tanımı ve Amacı	5
2.2. Ceza İnfaz Kurumu İle İlgili Kavramlar	7
2.2.1. Mahpushane, Mahpus, Hapishane ve Cezaevi Kavramları	7
2.2.2. Mahkûmiyet, Mahkûm, Hüküm, Hükümlü ve Hükümözlü Kavramları.....	8
2.2.3. Tevkifhane, Tutukevi ve Tutuklu Kavramları	9
2.2.4. Hücre ve Hücre Hapsi Kavramları.....	10
2.2.5. Tecrit, Islah, Yeniden Sosyalleştirme ve Rehabilitasyon Kavramlar	10
2.3. Türkiye’de Ceza İnfaz Kurumu ve Türleri	12
2.3.1. T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumları ve Özellikleri.....	12
2.5. Ceza İnfaz Kurumlarında Eğitim – Öğretim Faaliyetleri.....	14
2.5.1. Ülke Örnekleri Kapsamında Ceza İnfaz Kurumlarında Eğitim – Öğretim Faaliyetlerinin Tarihçesi	14

2.5.2. Türkiye’de Ceza İnfaz Kurumlarında Eğitim – Öğretim Faaliyetlerinin Tarihçesi.....	17
2.5.3. Ceza İnfaz Kurumlarında Eğitim – Öğretim Faaliyetlerinin Amacı ve Önemi.....	20
2.5.4. Ceza İnfaz Kurumlarında Eğitim – Öğretim Faaliyetlerinin Kapsamı	22
2.7. Türkiye’de Ceza İnfaz Kurumlarında Eğitim – Öğretim Faaliyetleri: Eğitim Programları, Eğitim Hizmetleri, Eğitim Türleri ve Psiko – Sosyal Servis Uygulamaları.....	26
2.7.1. Okuma – Yazma Kursları	27
2.7.2. Yaygın Eğitim (Açık Öğretim Ortaokulu, Açık Öğretim Lisesi ve Açık Öğretim Fakültesi)	27
2.7.3. Örgün Yüksek Öğretim.....	28
2.7.4. Mesleki ve Teknik Kurslar.....	28
2.7.5. Sınav Hizmetleri	29
2.7.6. Kütüphane Çalışmaları.....	29
2.7.7. Dini Rehberlik ve Manevi Hizmetler.....	29
2.7.8. Sosyal – Kültürel Faaliyetler	30
2.7.8.1. Konferans ve Seminerler.....	30
2.7.8.2. Münazara ve Bilgi Yarışmaları	30
2.7.8.3. Tiyatro – Drama Etkinlikleri.....	30
2.7.8.4. Sinema.....	31
2.7.8.5. Merkezi Yayın Sistemi	31
2.7.8.6. Konser	31
2.7.8.7. Törenler – Anma Günleri.....	31
2.7.8.8. Sportif Aktiviteler ve Turnuvalar.....	31
2.7.8.9. Diğer Kurum ve Kuruluşlarla İşbirliği.....	32
2.8. Ceza İnfaz Kurumlarında Değerler Eğitimi.....	32
2.8.1. Sosyal Bilgilerde Değerler Eğitiminin Yeri ve Önemi	34
2.8.2. Değerler Eğitiminin Ceza İnfaz Kurumlarında Yürütülen Eğitim İyileştirme Faaliyetlerindeki Yeri	36
2.8.2.1. Değerler Eğitiminde Rol Alacakların Görev ve Tanımları.....	36
2.8.2.2. Değerler Eğitiminde Kurum Dışı Paydaşlar, Ödül Sistemi ve Eğitimi Faaliyetlerinde Kullanılacak Materyaller	38
2.8.2.3. Değerler Eğitimi Kapsamında Kullanılan Yıllık Değerler Takvim	39
2.9. İlgili Araştırmalar	44

BÖLÜM-III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli	52
3.2. Evren ve Örneklem	52
3.3. Veri Toplama Teknikleri.....	52
3.4. Verilerin Analizi.....	53

BÖLÜM-IV

BULGULAR VE YORUM

4.1. Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'na Ait Bilgiler ve Bulgular	54
4.2. Tutuklu / Hükümlü Eğitimi Değerlendirme Anketine İlişkin Bulgular	55
4.2.1. Tutuklu ve Hükümlülere Ait Demografik Bilgiler	55
4.2.2. Ceza İnfaz Kurumu Eğitim Servisinde Görevli Personelin Ait Demografik Bilgiler	60
4.2.3. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	62
4.2.4. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	69
4.2.5. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	71
4.2.6. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	79
4.2.7. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	83

BÖLÜM - V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar	84
5.2. Öneriler	87
KAYNAKÇA.....	88
EKLER	96

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Değerler Eğitimi Kapsamında Mart Ayı Faaliyet Planı (Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Yetişkin Eğitim Bürosu 2017).....	41
Tablo 2. Değerler Eğitim Kapsamında Mart Ayında Yapılabilecek Konferans ve Münazara Konuları Planı (Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Yetişkin Eğitim Bürosu 2017).....	42
Tablo 3. Değerler Eğitimi Kapsamında Mart Ayında İzletilebilecek Filimler Listesi Planı (Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Yetişkin Eğitim Bürosu 2017).....	43
Tablo 4. İnfaz Durumlarını Göre Tutuklu Ve Hükümlülerin Dağılımı.....	55
Tablo 5. Tutuklu ve Hükümlülerin Yaşlarını Gösteren Dağılım	56
Tablo 6. Tutuklu ve Hükümlülerin Doğum Yerleri Gösteren Dağılım.....	56
Tablo 7. Tutuklu ve Hükümlülerin Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan Önceki Eğitim Durumlarını Gösteren Dağılım	57
Tablo 8. Tutuklu ve Hükümlülerin Babalarının ve Annelerinin Eğitim Durumlarını Gösteren Dağılım.....	57
Tablo 9. Tutuklu ve Hükümlülerin Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında Bulunma Sürelerini Gösteren Dağılım	58
Tablo 10. Tutuklu ve Hükümlülerin Medeni Durumlarına Ait Dağılım.....	58
Tablo 11. Tutuklu ve Hükümlülerin Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna Girmeden Önce Herhangi Bir İşte Çalışıp/Çalışmadıklarını Gösteren Dağılım	59
Tablo 12. Tutuklu ve Hükümlülerin Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna Girmeden Önceki Aylık Gelir Aralığını Gösteren Dağılım	59
Tablo 13. Tutuklu ve Hükümlülerin Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna Girmeden Önceki Sosyal Güvencelerini Gösteren Dağılım.....	60
Tablo 14. Ceza İnfaz Kurumunda Eğitim Servisinde Görevli Personelin Cinsiyet Dağılımı	60
Tablo 15. Ceza İnfaz Kurumunda Eğitim Servisinde Görevli Personelin Medeni Durumunu Gösteren Dağılım.....	60

Tablo 16. Ceza İnfaz Kurumunda Eğitim Servisinde Görevli Personelin Öğreticilik Statüsünü Gösteren Dağılım	61
Tablo 17. Ceza İnfaz Kurumunda Eğitim Servisinde Görevli Personelin Öğrenim Durumunu Gösteren Dağılım.....	61
Tablo 18. Ceza ve İnfaz Kurumunda Eğitim Servisinde Görevli Personelin Ceza İnfaz Kurumu Dışında Hangi Kurumlarda Çalıştığını Gösteren Dağılım	61
Tablo 19. Tutuklu ve Hükümlülerin Ceza İnfaz Kurumu İçinde Eğitimlere Katılmalarındaki Etkene İlişkin Dağılım	62
Tablo 20. Tutuklu ve Hükümlülerin Eğitim Almalarında Etkenin Ceza İnfaz Kurumu Arkadaşlarına Göre Dağılımı	62
Tablo 21. Tutuklu ve Hükümlülerin Katıldığı İş-Meslek Kurslarının Türüne Gösteren Dağılım	63
Tablo 22. Tutuklu ve Hükümlülerin İş-Meslek Kursuna Katılma Sebeplerini Gösteren Dağılım	64
Tablo 23. Tutuklu ve Hükümlülerin İş-Meslek Kurslarının Faydalı Olup Olmadığına Dair Görüşlerinin Dağılımı	64
Tablo 24. Tutuklu ve Hükümlülerin İş-Meslek Kursuna Katılma Sebepleriyle İş-Meslek Kurs Eğitimlerinin Faydalı Olup/Olmadığına Dair Görüşlerinin Ki-Kare Analizini Gösteren Tablo	65
Tablo 25. Tutuklu ve Hükümlülerin Haftada Kaç Gün İş-Meslek Kurslarına Katıldığını Gösteren Dağılım.....	65
Tablo 26. Tutuklu ve Hükümlülerin İş-Meslek Kurslarındaki Sınıf Mevcuduna İlişkin Görüşlerinin Dağılımı	66
Tablo 27. Tutuklu ve Hükümlülerin Eğitim Sırasında Kullanılan Kaynakların Dağılımı	66
Tablo 28. Tutuklu ve Hükümlülerin Eğitim Sırasında Kullanılan Öğretim Materyallerine İlişkin Görüşlerinin Dağılımı	67
Tablo 29. Tutuklu ve Hükümlülerin Derslerde Kullanılan Öğretim Materyallerinin Yeterliliğine İlişkin Görüşlerinin Dağılımı.....	67

Tablo 30. Tutuklu ve Hükümlülerin Almış Oldukları İş-Meslek Kursu Sonunda Sınav Yapılma Durumuna İlişkin Dağılım	67
Tablo 31. Tutuklu ve Hükümlülerin Aldıkları İş-Meslek Kurslarıyla İlgili Olarak İş Yurtlarında Çalışmak İçin Başvuru Yapma Durumunu Gösteren Tablo.....	68
Tablo 32. Tutuklu ve Hükümlülerin Almış Oldukları İş-Meslek Kurslarıyla İlgili Olarak Tahliye Sonrasında İş-Kur'a Başvuru Yapıp/Yapmayacaklarına İlişkin Görüşlerini Gösteren Tablo.....	68
Tablo 33. Ceza İnfaz Kurumunda Görevli Öğretmenlerin İş-Meslek Kurslarının Öğretim Programını Nereden Temin Ettiklerini Gösteren Tablo	69
Tablo 34 . Ceza İnfaz Kurumunda Görevli Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Tutuklu Ve Hükümlülerin İş-Meslek Kurslarının Haftada Kaç Gün Devam Ettiğini Gösteren Tablo	70
Tablo 35. Ceza İnfaz Kurumunda Görevli Öğretmenlerin Eğitimlerde Hangi Tür Ders Kaynakları Kullandığını Gösteren Dağılım	70
Tablo 36. Ceza İnfaz Kurumunda Görevli Öğretmenlerin Hangi Tür Öğretim Materyali Kullandığını Gösteren Tablo	71
Tablo 37. Ceza İnfaz Kurumunda Görevli Öğretmenlerin Eğitim Sonunda Hangi Tür Değerlendirmeler Yaptığını Gösteren Tablo	71
Tablo 38. Tutuklu ve Hükümlülerin Demografik Bilgileri ve Mesleki Kurs Türleri Arasındaki Ki-Kare Analizini Gösteren Tablo	73
Tablo 39. Tutuklu ve Hükümlülerin İç Sebepler ve Mesleki Kurs Türleri Arasındaki Ki-Kare Analizini Gösteren Tablo	75
Tablo 40. Tutuklu ve Hükümlülerin Dış Sebepler İle Kurs Türleri Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-Kare Analiz Tablosu	78
Tablo 41. Tutuklu ve Hükümlülerin Mesleki Eğitimlere Katılma Sebepleri İle Ceza İnfaz Kurumunda Görevli Öğretmenlere Göre Tutuklu ve Hükümlülerin Mesleki Eğitimlere Katılma Sebepleri Arasındaki Ki-Kare Analizini Gösteren Tablo	80
Tablo 42. Ceza İnfaz Kurumunda Verilen Mesleki Eğitim Programının Faydalı Olup Olmadığının Öğretmen Görüşleri İle Hükümlü ve Tutuklu Görüşleri Arasındaki Ki-Kare Analizini Gösteren Tablo	81

Tablo 43. Ceza İnfaz Kurumunda Verilen Mesleki Eğitimin Sonunda Tutuklu ve Hükümlünün Tahliye Olduktan Sonra Bir İşte Çalışma Düşünceleri İle Bu Konuda Ceza İnfaz Kurumu Öğretmenin Görüşlerinin Ki-Kare Analizini Gösteren Tablo.....81

Tablo 44. Ceza İnfaz Kurumu Öğretmenlerine Göre Eğitimin Haftada Kaç Gün Devam Ettiği Görüşleri İle Tutuklu ve Hükümlülerin Haftada Kaç Gün Eğitime Katıldıklarına Dair Görüşleri Arasındaki Ki-Kare Analizini Gösteren Tablo.....82

Tablo 45. Tutuklu ve Hükümlülerin Ceza İnfaz Kurumuna Girmeden Önceki Eğitim Düzeyleri İle Eğitimlerde Kullanılan Materyallerin Yeterliğine İlişkin Görüşlerinin Dağılımı83

KISALTMALAR LİSTESİ

Akt.	: Aktaran
B.M.	: Birleşmiş Milletler
A.B.D	: Amerika Birleşik Devletleri
CİK	: Ceza İnfaz Kurumu
MEB	: Millî Eğitim Bakanlığı
ÖSYM	: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi
STK	: Sivil Toplum Kuruluşları
TCK	: Türk Ceza Kanunu
vb.	: ve benzeri
vd.	: ve diğerleri

EKLER LİSTESİ

EK 1. Hükümlü / Tutuklu Eğitim Değerlendirme Anketi

EK 2. Öğretmenler İçin Eğitim Değerlendirme Anketi

EK 3. Araştırma İzin Belgeleri

EK 4. Özgeçmiş

BÖLÜM-I

GİRİŞ

1.1 Problem Durumu

Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda mesleki eğitim ile verilen programların bazı boyutları hakkında ceza infaz kurumunda görevli öğretmenlerin ve infazı süresince eğitimlere katılan tutuklu ve hükümlülerin görüşleri ile iç ve dış etkenler ile seçilen meslek kursları arasındaki ilişkiler nelerdir?

Problem cümlesi doğrultusunda araştırmanın alt problemleri şu şekildedir:

1. Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda verilen mesleki eğitim programları hakkında programa katılan tutuklu ve hükümlülerin görüşleri nelerdir?
2. Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza ve İnfaz Kurumu'nda verilen mesleki eğitim programları hakkında programa katılan ceza infaz kurumunda görevli öğretmenlerin görüşleri nelerdir?
3. Tutuklu ve hükümlülerin iç ve dış sebepleri ve alınan mesleki eğitim arasındaki ilişki nedir?"
4. Tutuklu ve hükümlüler ile ceza infaz kurumunda görevli öğretmenlerin ceza infaz kurumunda verilen mesleki eğitim ile kursları değerlendirme arasındaki ilişki nedir?
5. Tutuklu ve hükümlülerin ceza infaz kurumuna girmeden önceki eğitim düzeyi ile eğitimde kullanılan materyallerin yeterliliklerini değerlendirmesi arasındaki ilişki nedir?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma ile ceza infaz kurumlarında tutuklu ve hükümlülere verilen eğitim- öğretimin durumunu ortaya çıkarmak. Bu amaçla ilgili infaz kurumunun "Eğitim Birimi" ve "Psiko-Sosyal Servisi"nin imkânlarını ve işlevselliğini tespit

etmek, yapılan mesleki eğitim programlarının tutuklu ve hükümlüler üzerindeki etkisini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Ülkemizdeki infaz kanunlarının başlıca amacı suç işleyen insanların cezalarını infaz etmelerinin yanı sıra; suç işleminin engelleyici etkenlerini güçlendirmek yoluyla bu insanların ceza infaz kurumlarında eğitilerek toplama tekrardan kazandırmalarını sağlamak, üretken kişiler olarak yasalara, toplumsal kurullara uymaları ve bu kuralları dikkate alarak yaşamaları konusunda onlara yardımcı olmaktadır. Suç işlemiş bireyin yeniden topluma kazandırılması ve suçun tekrarının azaltılması açısından ceza infaz kurumlarında tutuklu ve hükümlülerin eğitimi oldukça önemlidir. Bu eğitim süresince özellikle temel insan hakları ve vatandaşlık bilinci bakımından yapılacak iyileştirmeler ayrı bir öneme sahiptir. Bu tez çalışması ilgili infaz kurumunda yapılan eğitim çalışmalarının durumunu, katkılarını, sorunlarını ortaya çıkarması ve çözüm önerilerini sunacak olması bakımından önemlidir.

1.4. Araştırmanın Varsayımları

1. Öğretmenler için eğitim değerlendirme anketinde yer alan sorulara öğretmenlerin gerçek görüşlerine göre yanıtladıkları varsayılmaktadır.
2. Tutuklu ve hükümlülerin için eğitim değerlendirme anketinde yer alan sorulara tutuklu ve hükümlülerin gerçek görüşlerine göre yanıtladıkları varsayılmaktadır

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda bulunan iş-meslek kurslarına devam eden tutuklu ve hükümlüler.
2. Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda iş-meslek kurslarının öğreticiliğini yapan öğretmenler.

1.6. Tanımlar

İnfaz: Arapça bir sözcük olan “nüfuz” sözcüğünden türetilmiştir ve belirli bir hükmün yerine getirilmesi, gereğinin yapılması ve/veya icra edilmesi anlamına gelmektedir (Yücel, 2001: 67).

Hükümlü: Mahkeme kararı ile suç işlediği sabit olan kişinin tanımlanmasına yönelik kullanılmaktadır. Bu nedenle de hükümlüler, tutuklevlerinde ya da ceza infaz kurumlarında tutuklulara ayrılan bölümlerde barındırılmamaktadırlar (Can, 2014: 71).

Tutuklu: Muhakeme hukuku açısından zorunlu görülen hallerde hâkim kararı ile henüz hürriyeti bağlayıcı bir cezaya mahkûm olunmadan kişi hürriyetinin kaldırılması, tutuk durumuna sokulmasıdır (Kunter, Yenisey ve Nuhoğlu, 2010: 918).

İslah: “Düzeltilme” ya da “iyileştirme” anlamlarında kullanılmaktadır. Bu bağlamda ıslah sözcüğü, “readaptasyon” ya da “rehabilitasyon” sözcüklerinin yerine de kullanılabilir. İslah sözcüğü; Arapça “bir şeyin en iyi hali” ya da “rahat olma hali” anlamlarına gelen “salah” ve “barış” ve “uyuşma” anlamlarına gelen “sulh” sözcüklerinden türetilmiştir (Taşkın, 2005: 220).

Ceza İnfaz Kurumu: Hükümlü olanlar ile herhangi bir suçtan dolayı mahkemeler tarafından tutuklananların ıslah edilmesi ve topluma yeniden kazandırılması amacıyla barındırıldıkları ve eğitildikleri ve bu kişilerin özgürlüklerini bağlayıcı yer olarak tanımlanabilmektedir (Yılmaz ve Hazar, 2004: 145 – 146).

Osmaniye: Akdeniz Bölgesi'nin ve Çukurova'nın doğusunda yer alan Osmaniye; Doğusunda Gaziantep, güneyinde Hatay, batısında Adana ve kuzeyinde ise Kahramanmaraş illeri vardır. Yüzölçümü 3.279,9 km² olup, deniz seviyesinden 121 m. yükseklikte ve Akdeniz'e 20 km. mesafededir (Osmaniye, 2018).

BÖLÜM-II

İLGİLİ ALAN YAZISI

2.1. Ceza İnfazı Kavramı

Belirli davranışların yasaklanması ve bu yasaklara uyulmaması dolayısıyla çeşitli ceza yaptırımları uygulanması, tarihin her döneminde ve genel olarak tüm toplumlarda karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda söz konusu edilen cezalar ise; toplumların sosyal, ekonomik, kültürel ve dini yapılarına göre farklılık göstermektedir. Bununla birlikte bir dönemde ya da toplumda cezalandırılması gerektiği düşünülen davranışların, başka bir dönemde ya da toplumda aynı kapsamda değerlendirilmediği ya da yasaklanmadığı görülebilmektedir. Zira nasıl ki normal davranışların tanımı zamandan zamana ya da toplumdan topluma farklılık gösterebilmektedir, aynı şekilde sapkın ya da ceza infazına konu edilen davranışların kapsamı da farklı kapsamlarda değerlendirilebilmektedir.

Çalışmanın bu aşamasında; ceza infazı olgusu ile ilgili ayrıntılı belirlemelerde ve değerlendirilmelerde bulunulmadan önce “ceza” ve “infaz” kavramlarının tanımı ve amacı üzerinde durulacaktır.

2.1.1. Ceza Kavramının Tanımı ve Amacı

İlgili literatürde farklı birçok başka tanımlama ile karşılaşmakla birlikte genel bir belirleme doğrultusunda “ceza” kavramı; suç işleyen kişinin terbiye edilmesine ya da ıslah edilmesine yönelik olarak ve başkalarına ibret olması amacıyla suçunun derecesine göre her türlü acılı duruma maruz bırakılması olarak tanımlanabilmektedir (Büyük Türkçe Sözlük, 2015: 104). Bir başka tanımlama çerçevesinde ise “ceza” kavramı; bir kişinin kusurlu davranışları dolayısıyla birtakım yaptırımlara maruz bırakılması olarak ele alınmaktadır (Özcan, 2010: 38).

Demirbaş (2008: 59) tarafından “ceza” kavramı; topluma ve sosyal yaşama zarar veren fiillerin karşılığı olarak devlet tarafından yasalarla belirlenen ve uygulanan, diğer amaçları yanında suçlu kişilerin bazı yoksunluklara maruz bırakılmasını sağlayan ve bu şekilde toplumun suça konu davranışları onaylamadığını gösteren yargısal kararlar olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda Demirbaş (2008:

59) ceza kavramını, sorumluluk derecesi ile orantılı olarak uygulanan korkutucu yaptırımlar olarak değerlendirmektedir.

Morris (1991: 55) tarafından da “ceza” kavramı; suç kavramı gibi karmaşık bir kavram olarak değerlendirilmekte ve suç failinin kasıtlı bir şekilde acı verici, yoksun kılıcı ve hoş olmayan uygulamalara tabi tutulması olarak tanımlanmaktadır. Bu tanımlama çerçevesinde Morris (1991: 55) cezanın; suç işleyen kişiye ders verilmesini, diğer bireylerin ya da genel olarak toplumun benzer suçlardan korunmasını ve suçun kefaretinin bu şekilde ödenmesini sağladığını belirtmektedir.

“Ceza” kavramı, suç teşkil eden davranış ile bu davranış uygulanacak olan yaptırımları belirleyen hukuk kurallarının tümü olarak ifade edilen “Ceza Hukuku” içerisinde değerlendirilmektedir. Çağdaş anlamı ile değerlendirildiğinde ise Ceza Hukuku’nun; sadece cezalandırmaya yönelik değil, bilakis suçu önlemeye yönelik tedbirler içeren bağımsız ve özerk bir hukuk dalı olarak ele alındığı görülmektedir. Bu kapsamda da ceza olgusu, insan haklarını koruyan sosyal bir savunma aracı olarak ifade edilmektedir (Taşkın, 2005: 200).

2.1.2. İnfaz Kavramının Tanımı ve Amacı

“İnfaz” kavramı; Arapça bir sözcük olan “nüfuz” sözcüğünden türetilmiştir ve belirli bir hükmün yerine getirilmesi, gereğinin yapılması ve/veya icra edilmesi anlamına gelmektedir (Yücel, 2001: 67). Bu temelde infazın amacı; suçlunun toplumun öfkesinden ve toplumun da suçlunun neden olabileceği zararlardan korunmasını, suçlunun ıslah edilmesi doğrultusunda tekrar topluma kazandırılmasını ve neticesinde de suçlu kişinin sosyal düzenle uyumlu ve yasaların öngördüğü sınırlar içerisinde yaşayabilecek niteliklerle donatılmasını sağlamak olarak ifade edilmektedir (Kurt, 2006: 67).

Ceza infazının amacı “Mutlak Adalet Kuramı”, “Önleme Kuramı” ve “İslah Kuramı” gibi üç temel kuram kapsamında aşağıda verildiği şekilde değerlendirilmektedir.

- **Mutlak Adalet Kuramı**

Mutlak Adalet Kuramı'na göre ceza infazının amacı; suçtan zarar gören birey ya da bireylerin veya genel anlamda toplumun zararlarının giderilmesini sağlamak olarak ifade edilmektedir. Bununla birlikte Mutlak Adalet Kuramı, suçun iradi olarak işlenmesinin ve suçun neden olduğu zararın cezanın belirlenmesinde göz önünde bulundurulması gerektiğini belirtmektedir. Aynı şekilde Mutlak Adalet Kuramı; cezanın adalet olgusuna, insan onuruna ve ahlaka uygun olması gerektiğini savunmaktadır (Güriz, 2016: 208 – 209).

Mutlak Adalet Kuramı; cezalandırma hakkının, kişinin cezalandırılabilir bir eyleminden doğduğunu ifade etmektedir. Bu nedenle de Mutlak Adalet Kuramı'na göre; nitelik ve nicelik bakımından kişiye yaptığını ödeten ceza, adalet açısından en uygun ceza olarak görülmelidir. Bu anlayış, Mutlak Adalet Kuramı'nda ceza adaletinin mutlak adalet esasına dayandığını göstermektedir (Bozkurt, 2005: 95).

- **Önleme Kuramı**

Önleme Kuramı'na göre ceza infazının amacı; kişinin suç işleme eğiliminden uzaklaştırılmasını ve suçlunun cezalandırılması doğrultusunda, suç işleme potansiyeline sahip kişilerin korkutulmasını sağlamak olarak ifade edilmektedir (Güriz, 2016: 210).

- **İslah Kuramı**

İslah Kuramı'na göre ise ceza infazının amacı; suçlunun ıslah edilmesini sağlamak doğrultusunda, suç işlediği için değil, bilakis bir daha suç işlemeyecek bir kişi haline getirilmesi için cezalandırmak olarak ifade edilmektedir (Güriz, 2016: 211).

“İnfaz Hukuku” kapsamında ceza infazı, infazın olabildiğince yumuşatılmasını öngörmektedir. Bu bağlamda da suç işleyen kişilerin; açık infaz kurumlarında ıslah edilmesi, özgür mektup trafiği sağlanması, sık ziyaret olanağı tanınması ile hükümlü ve tutuklu izinleri gibi uygulamalara yer verilmesi adına hareket edilmektedir (Taşkın, 2005: 204).

2.2. Ceza İnfaz Kurumu İle İlgili Kavramlar

“Ceza infaz kurumu”; hükümlü olanlar ile herhangi bir suçtan dolayı mahkemeler tarafından tutuklananların ıslah edilmesi ve topluma yeniden kazandırılması amacıyla barındırıldıkları ve eğitildikleri ve bu kişilerin özgürlüklerini bağlayıcı yer olarak tanımlanabilmektedir. Bu bağlamda ceza infaz kurumları; cezaevleri ile ıslahevlerini kapsamakta ve rejimlerine, barındırdıkları suçluların suç türleri ile yaş ve cinsiyetlerine göre sınıflandırılmaktadır (Yılmaz ve Hazar, 2004: 145 – 146).

Uygarlık koşullarına sahip olmayan toplumlarda suç davranışlarının “kısasa kısas” anlayışı ile cezalandırıldığı ve sosyal denetimin bu şekilde sağlanmaya çalışıldığı görülmektedir. Bununla birlikte uygarlığın gelişmesi ile suçlu kişilerin sosyal yaşamdan dışlanmasını ya da tecrit edilmesini sağlamak amacıyla ceza infaz kurumu anlayışına dayalı bir hukuk sistemi geliştirildiği görülmektedir (Öztekten, 2010: 616).

Mahpushane, mahpus, hapishane, cezaevi, mahkûmiyet, mahkûm, hüküm, hükümlü, hükümsüz, tevkifhane / tutukevi, tutuklu, hücre, hücre hapsi, tecrit, ıslah, yeniden sosyalleştirme, normalleşme ve rehabilitasyon kavramları, ceza infaz kurumu ile ilgili kavramlar kapsamında değerlendirilmektedir. Çalışmanın bu aşamasında, söz konusu edilen bu kavramlarla ilgili ayrıntılı belirlemelerde ve değerlendirmelerde bulunulacaktır.

2.2.1. Mahpushane, Mahpus, Hapishane ve Cezaevi Kavramları

“Mahpushane” kavramı; Arapça “mahbus” ve Farsça “hane” sözcüklerinin birleşmesinden meydana gelen bir sözcüktür ve hükümlülerin kapatıldıkları ya da barındırıldıkları yer anlamında kullanılmaktadır. “Mahpus” sözcüğü ise, Arapça “habs” kökünden türetilmiştir ve hapsedilen ya da bir yere kapatılmış olan kişi anlamına gelmektedir. Ceza Hukuku kapsamında ise “mahpus” sözcüğü, cezaevinde mahkûm olduğu cezayı çeken kişi olarak tanımlanmaktadır (Nursal, 2006: 56).

Bu bağlamda Ceza Hukuku; bir kimsenin mahpus konumunda değerlendirilebilmesi için, daha önce muhakeme edilmesi doğrultusunda bir suç işlediğinin sabit kılınması ve bu suç karşılığında hâkim tarafından kendisine bir ceza

verilmesi anlayışına dayanmaktadır (Kızmaz, 2006: 49). Bu doğrultuda görülmektedir ki; kişi, ancak kesinleşmiş bir mahkeme kararı doğrultusunda ve cezaevine konulması ile “mahpus” olarak değerlendirilmektedir.

Arapça “habs” sözcüğü; aynı zamanda tutma, tıkama, kapama, ayırma, çevresinden tecrit edilmiş olma, ayrılmış olma ve kapalı olma anlamlarında da kullanılmaktadır. “Hapishane” sözcüğü de bu kökten türetilmiş bir sözcük olmak bakımından; kaçırmamak ya da cezalandırmak amacıyla kapatılan yer anlamına gelmektedir. Genel bir belirlemeler kapsamında da “hapishane” sözcüğü, mahpusların cezaları sürecinde kapatıldıkları yer olarak ifade edilmektedir. Bu çerçevede hapishane sözcüğünün anlamına uygun olarak da “hapis cezası almak”, “hapis giymek” ya da “hapis yemek” ifadeleri ile de karşılanabilmektedir (İğde, 2009: 41).

“Cezaevi” sözcüğü ise; Arapça “ceza” ve Farsça “hane” sözcüklerinin birleşmesinden meydana gelmiştir. Osmanlı Türkçesi’nde de aynı şekilde kullanılacak cezaevi sözcüğü, hapis cezasına çarptırılmış olan bu ceza süresini geçirdikleri yer olarak tanımlanmaktadır. Ceza Hukuku bağlamında de cezaevi; hürriyeti sınırlayıcı cezaların infaz edilebilmesi için özel olarak yapılan ya da bu amaca tahsis edilen bina olarak ifade edilmektedir (Erem, 1997: 112).

2.2.2. Mahkûmiyet, Mahkûm, Hüküm, Hükümlü ve Hükümözlü Kavramları

“Mahkûmiyet” sözcüğü, Arapça “mahkûm” sözcüğünden türetilmiştir ve hakkında hüküm verilmiş olunması hali ya da hüküm giymişlik anlamında kullanılmaktadır. “Mahkûm” sözcüğü ise, Arapça “hüküm” sözcüğünden türetilmiştir ve bir mahkeme tarafından hüküm giymesine karar verilen kişi anlamına gelmektedir. “Hüküm” sözcüğü de herhangi bir konu ya da kişi hakkında varılan yargı ya da karar anlamına sahiptir. “Hüküm” sözcüğünün eylem şekli olarak “hüküm giymek” fiili kullanılmaktadır ve “hüküm giymek” de bir mahkeme tarafından cezalandırılmak anlamındadır (Caniklioğlu, 1991: 39).

“Hükümlü” sözcüğü ise, yine Arapça “hüküm” sözcüğünden türetilmiştir ve hakkında ceza verilmiş olan kişi anlamına gelmektedir. Bu bağlamda “hükümlü”; anlamı doğrultusunda, mahkeme kararı ile suç işlediği sabit olan kişinin tanımlanmasına yönelik kullanılmaktadır. Bu nedenle de hükümlüler, tutukevlerinde

ya da ceza infaz kurumlarında tutuklulara ayrılan bölümlerde barındırılmamaktadırlar (Can, 2014: 71).

“Hükümözlü” sözcüğü de davaları tutuklu olarak devam eden ya da tutuksuz olarak yargılanmaktayken hüküm alması doğrultusunda tutuklanan kişileri ifade etmeye yönelik kullanılmaktadır. Bu doğrultuda hükümözlü sözcüğü, tutuksuz olarak yargılanan ve hüküm kararı kesinleşmeyen sanıkları kapsamaktadır. Hükümözlüler; mahkeme tarafından kararları verilmiş olan, bununla birlikte kararın temyiz edilmesi ya da temyiz sürelerinin dolmaması dolayısıyla mahkûmiyet hükümleri kesinleşmemiş olan kişileri ifade etmektedir. Bu nedenle de hükümözlülerin, ne hükümlü ne de tutuklu olarak değerlendirilmemesi söz konusudur (Bardak, 2003: 109).

2.2.3. Tevkifhane, Tutukevi ve Tutuklu Kavramları

“Tevkifhane” sözcüğü, Arapça “tutma” ya da “durdurma” anlamlarına gelen “vakf” sözcüğünden türemiş olan “tevkif” ve Farsça “hane” sözcüğünden türetilmiştir. Osmanlı Türkçesi’nde de kullanılan Tevkifhane sözcüğü “tutukevi” olarak Türkçeleştirilmiştir. “Esir” sözcüğü de yine Arapça bir sözcüktür ve “bağlanan, kapatılan ve kilitlenen ya da hapsedilen” anlamına gelmektedir. Esir sözcüğü Türkçe’de “tutuklu” sözcüğü ile eşanlamlı olarak kullanılmaktadır (Öztekten, 2010: 616).

“Tutuklanma” ya da “tevkif etme” sözcüğü de bu belirlemeler doğrultusunda; Anayasada ve yasalarda belirtilen koşullardan birinin var olması durumunda, soruşturma konusu fiilin önemi ya da uygulanabilecek ceza veya emniyet tedbirleri göz önünde bulundurulduğunda haksızlığa neden olmayacağı düşüncesi ile suçluluğu hakkında güçlü belirtiler bulunan bir kişinin, hüküm verilmesinden önce ihtiyari ve geçici bir tedbir olarak ve yargılamanın güvenli yürütülebilmesi amacıyla bir tutukevine konulması doğrultusunda hâkim kararı ile özgürlüğünden yoksun bırakılması durumu olarak tanımlanabilmektedir (Demirbaş, 2008: 205).

Hakkında tutuklama kararı bulunan kişi “tutuklu ya da mevkuf” ve bu kişinin içerisinde bulunduğu hukuki durum ise “tutukluluk ya da mevkufiyet” olarak adlandırılmaktadır. Tutuklu, henüz sanık olması dolayısıyla tutukevinde barındırılmaktadır. Bununla birlikte tutuklunun barındırılabilceği bir tutukevi bulunmamaktaysa, bu durumda kişi, mümkün olduğunca hükümlülerden ayrı bir

yerde tutulmak koşulu ile ceza infaz kurumunda barındırılılabilmektedir (Demirbaş, 2008: 205).

2.2.4. Hücre ve Hücre Hapsi Kavramları

Arapça “hücre” sözcüğü “küçük oda ya da odacık” anlamına gelmekte ve tutukluların ya da mahkûmların tecrit edildikleri oda ya da mekân olarak tanımlanmaktadır. Bununla birlikte hücre sözcüğü hukuki anlamda; sadece belirli bir mekânı ifade etmeye yönelik değil, geniş anlamda hükümlü ya da tutuklunun hiçbir kişi ile görüştürülmemesi, ziyaretçi kabul edememesi ve telefon vb. iletişim araçlarından yoksun bırakılması anlamında bir uygulamayı ifade etmeye yönelik de kullanılabilir (Öztekten, 2010: 610 – 611).

“Hücre hapsi” olarak da adlandırılan bu uygulamada aynı zamanda hükümlü ya da tutuklu; spor salonundan, kütüphaneden, kantinden, iş yurdu gibi ortak alanlardan yararlanamamakta, diğer hükümlüler ya da tutuklular ile bir araya gelememekte, sosyal ve kültürel faaliyetlere katılamamakta ve tam anlamıyla biz izolasyona tabi tutulmaktadır. Bu bağlamda hücre hapsi, yapısal bir durumu ifade etmekten çok hukuki bir uygulamayı kapsamaktadır (Taşkın, 2005: 217 – 218).

2.2.5. Tecrit, Islah, Yeniden Sosyalleştirme ve Rehabilitasyon Kavramlar

Arapça “soyunma ya da çıplak hale gelme” anlamına gelen “cered” sözcüğünden türetilmiş olan “tecrit” sözcüğü; “ayırma” ya da “ayrı tarafta tutma” anlamlarında kullanılmaktadır. Bu bağlamda “tecrit etme” sözcüğü ise; herkesten ve her şeyden uzaklaştırma ya da bir kenara ayırma anlamına gelmektedir. Tutuklanan kişiler geçici olarak ve hüküm giyen kişiler de tahliye edilmelerine kadar sosyal yaşamdan soyutlanmakta ve tecrit edilmektedirler (Taşkın, 2005: 219 – 220).

Tecrit sözcüğü de hücre sözcüğü gibi, yapısal bir durumu ifade etmekten çok hukuki bir durumu ya da hukuki bir uygulamayı ifade etmeye yönelik kullanılmaktadır. Zira tecrit sürecinde kişinin sosyal ilişkilerden yoksun bırakılması söz konusu olmakta ve iletişim, ziyaret ve görüşme hakkı ortadan kaldırılmaktadır. Bu doğrultuda tecrit edilen kişinin diğer hükümlü ya da tutuklularla görüşmesi, buluşması ve konuşması engellenmektedir (Öztekten, 2010: 615).

“Islah” sözcüğü de “düzeltme” ya da “iyileştirme” anlamlarında kullanılmaktadır. Bu bağlamda ıslah sözcüğü, “readaptasyon” ya da “rehabilitasyon” sözcüklerinin yerine de kullanılabilir. Islah sözcüğü; Arapça “bir şeyin en iyi hali” ya da “rahat olma hali” anlamlarına gelen “salah” ve “barış” ve “uyuşma” anlamlarına gelen “sulh” sözcüklerinden türetilmiştir (Taşkın, 2005: 220).

Islah etme; tarihsel süreçte ceza vermenin amacına uygun olduğu düşünüldüğünden misilleme yapma, intikam alma ya da kısasa kısas bir anlayışla uygulanmıştır. Bununla birlikte günümüz çağdaş Ceza Hukuku kapsamında ıslah etme, suçlu kişiye sorumluluk kazandırma anlayışına dayanmaktadır. “Objektif sorumluluk” olarak değerlendirilen bu sorumluluk anlayışı; kişide var olması gereken ve var olmaması nedeniyle psikolojik bir sorun olarak değerlendirilen bir duygu olarak ifade edilmektedir. Zira suçluların objektif sorumluluk anlayışına sahip olmadıkları kabul edilmektedir ve ıslah etme süreci, bu duygunun uyandırılması ya da geliştirilmesi sürecini kapsamaktadır (Demirbaş, 2008: 149).

“Yeniden sosyalleştirme” kavramı da hükümlünün gelecekte sosyal sorumluluk bilincine sahip bir kişi olarak yaşamını devam ettirebilmesi için ceza infaz kurumunda gösterilen çabaların toplamı olarak değerlendirilmektedir. Bununla birlikte ceza infaz kurumlarının sosyalleşmeyi sağlayacak niteliklere ne denli sahip olduğu hususu ilgili literatürde sıklıkla tartışılan bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır (Öztekten, 2010: 613).

“Rehabilitasyon” sözcüğü ise; Fransızca “rehabilitation” sözcüğünden türetilmiştir ve engelli bireyleri ya da iyileşme sürecinde yer alan hastaları işe alıştırma ya da bir meslek sahibi yapma amacıyla sürdürülen eğitim etkinlikleri anlamına gelmektedir. “Readaptasyon” sözcüğü de rehabilitasyon sözcüğü ile eşanlamlı olarak kullanılabilir (Yayak, 2009: 13). Günümüz itibarıyla de rehabilitasyon sözcüğü; kişinin kapasitesi ölçüsünde bedensel, zihinsel, sosyal ve ekonomik yeterlilikleri doğrultusunda geliştirilmesi, korunması ve iyileştirilmesi çabaları olarak tanımlanmaktadır. Bu bağlamda ceza infaz kurumlarında rehabilitasyon çalışmaları çok yönlü ve kapsamlı olarak yürütülmektedir. Bu çalışmalar kapsamında ise özellikle, kişiye insan haklarına ve insan onuruna yaraşır şekilde davranılmasına özen gösterilmektedir (Yanar ve diğerleri, 2013: 58).

Penolojik açıdan da rehabilitasyon; cezai uygulamalarda yeni bir yaklaşım olarak değerlendirilmekte ve cezanın ana amacının suç failinin ıslah edilmesini sağlamak olduğu belirtilmektedir. Bu şekilde kişinin yasalarla uyumlu bir vatandaş haline getirilebilmesi ve yeniden topluma kazandırılması olası olabilmektedir (Soyaslan, 1998: 128).

2.3. Türkiye’de Ceza İnfaz Kurumu ve Türleri

Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazına Hakkında Kanun (2004)’un 8. maddesine göre;

Kapalı kurumlar, iç ve dış güvenlik görevlileri bulunan, firara karşı teknik, mekanik, elektronik veya fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasın olanaklı bulunduğu, yeterli düzeyde güvenlik sağlanmış ve hükümlünün gereksinimine göre bireysel, grup hâlinde veya toplu olarak iyileştirme yöntemlerinin uygulanabileceği tesislerdir.

Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun (2004)’un 14. maddesine göre;

Açık Kurumlar, hükümlülerin iyileştirilmelerinde, çalıştırılmaları ve meslek edindirilmelerine öncelik verilen, firara karşı engelleri ve dış güvenlik görevlisi bulunmayan, güvenlik bakımından kurum görevlilerinin gözetim ve denetimi ile yetinilen kurumlardır.

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü’nün resmi sitesinde yer alan bilgilere göre; Ülkemizde 12/07/2018 tarihi itibarıyla, 287 kapalı ceza infaz kurumu, 74 müstakil açık ceza infaz kurumu, 4 çocuk eğitimevi, 10 kadın kapalı, 7 kadın açık, 7 çocuk kapalı ceza infaz kurumu olmak üzere toplam 389 ceza infaz kurumu bulunmakta olup, bu kurumların kapasitesi 210.882 kişiliktir ([http1](http://www.guc.gov.tr)).

2.3.1. T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumları ve Özellikleri

T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumları; büyük şehirlerdeki eski ceza infaz kurumlarının yerlerine ya da kapasite yetersizliğine çözüm amacıyla inşa edilen ve uluslararası standartlara uygun kapalı ceza infaz kurumlarıdır. T Tipi Kapalı Ceza

İnfaz Kurumları'nda; tutuklu ve hükümlülerin barınma, sağlık, eğitim ve her türlü iyileştirme taleplerine cevap verecek yeterli fiziki alanlar bulunmaktadır. Bu faaliyetlere ek olarak da sportif ve kültürel hizmetlerin sunulacağı mekânlar da mevcuttur (T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumları, 2017).

T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumları; 8 kişilik 72 oda, 3 kişilik 8 oda ve 1 kişilik 16 oda olmak üzere, 616 kişi kapasiteli olarak planlanmış, 3 ve 8 kişilik odalar dubleks olarak yapılmıştır. Tek kişilik odalar, 12 m² olarak projelendirilmiştir. 3 kişilik odaların alt ve üst kat ortak yaşam ve yatak bölümleri 27 m² olarak belirlenmiştir. 8 kişilik odaların üst kat yatak bölümleri net 28 m² ve alt kat ortak yaşam bölümleri 32,5 m²'dir. 8 kişilik ünitelerde 35 m² ve 3 kişilik ünitelerde 30 m² havalandırma bahçeleri yer almaktadır (T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumları, 2017).

T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumları'nda, hükümlü ve tutukluların sosyal ve kültürel alanları tanzim edilmiştir. Bu çerçevede net kullanım alanlarına sahip 494 m²'lik kapalı spor salonu, 251 m²'lik açık spor alanı, 226 m²'lik çok amaçlı gösteri salonu ve aynı anda 450 kişinin açık görüş ve 36 kişinin kapalı görüş yapabileceği alanlarla birlikte, 32 kişilik avukat görüş mahalli bulunmaktadır. T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumları'nda eğitim ve iyileştirme faaliyetleri çerçevesinde; iş atölyeleri, dersane ve kütüphaneler ile revir ve sağlık üniteleri de yer almaktadır (T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumları, 2017).

Sekiz, üç ve tek kişilik oda sistemine uygun olarak projelendirilen T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumları, koğuş sisteminden kaynaklanan güvenlik zafiyetlerini büyük ölçüde azaltmaktadır. T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumları'nda; sayım, hastane, ziyaret, duruşma, tahliye, görüş vb. günlük hizmetlerin kayıt altına alınması ve personelin idari blok ile hükümlü ve tutuklu bloklarına geçişleri kontrol edebilmesi amacıyla planlanan ve tüm sirkülasyonun organize edildiği bir kontrol merkezi bulunmaktadır (T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumları, 2017).

T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumları'nda; giriş – çıkışların kontrolü ve izinsiz girişleri engellemek üzere, göz biyometrisi ile binaya tüm giriş – çıkışlarda elektronik arama amaçlı olarak kullanılan duyarlı kapı ve X – Ray cihazı bulunmaktadır. X – Ray cihazı, ceza infaz kurumuna giren her türlü eşya ve erzakın X ışınları ile detayını almak üzere kurulmuş bir sistemdir. T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumları'nda, dış

güvenliğin sağlıklı yürütülebilmesi için çevre ışıklandırması yapılmıştır. Aramalarda ayrıca el detektörü de kullanılmaktadır (T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumları, 2017).

T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumları'nda görev yapacak yönetici ve hizmet personeli standartları önceden belirlenmiştir. T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumları'nda; kurum müdürü, ikinci müdür, idare memuru, sayman ile yeterli sayıda doktor, diş hekimi, psikolog, sosyal hizmet uzmanı, öğretmen, kâtip, sağlık memuru, infaz ve koruma başmemuru, teknisyen, infaz ve koruma memuru, hasta bakıcı, odacı, çamaşırcı, kaloriferci ve hizmetli görev yapmaktadır. Her bölümün ortak yaşam alanında bir adet TV anten girişi, bir adet çok kanallı merkezi radyo, çay pişirme ve pişirilmeden yenebilen sebze ve meyveler ile bulaşıkların yıkanması için küçük bir mutfak, elektrikli ısıtıcı için bir adet priz ve acil durumlarda personelin çağırılması için bir adet ışıklı çağırma butonu bulunmaktadır (T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumları, 2017).

2.5. Ceza İnfaz Kurumlarında Eğitim – Öğretim Faaliyetleri

2.5.1. Ülke Örnekleri Kapsamında Ceza İnfaz Kurumlarında Eğitim – Öğretim Faaliyetlerinin Tarihçesi

Ceza infaz kurumlarında eğitim – öğretim faaliyetlerinin, ilk olarak 1790 yılı itibariyle ABD'de başlatıldığı görülmektedir. Bu kapsamda ABD'de “Walnut Street Jail Ceza İnfaz Kurumu”nda 1 Ocak 1790 yılı itibariyle eğitim programları uygulanmaya başlamıştır. Bununla birlikte ABD'de 1820 yılı itibariyle ceza infaz kurumlarına yönelik “Suçun Kontrolünün Sağlanmasına Yönelik Taviz Vermeme Politikası” uygulanmaya başlandığından, ceza infaz kurumlarında uygulanan eğitim programlarının iyileştirilmesi yerine, bilakis mevcut eğitim programlarından ödün verildiği görülmektedir. Bu doğrultuda ABD'de ceza infaz kurumlarında uygulanan eğitim programlarının revize edilmesi çalışmaları, ancak 1800'lü yılların sonları itibariyle olası olabilmiştir (Ayyıldız, 2008: 67).

ABD'de 8 Kasım 1965 tarihi itibariyle “Yüksek Öğretim Kanunu”nun yürürlüğe girmesi ile birlikte, hükümlü ve tutukluların eğitimleri kapsamında verilebilecek hibeler düzenlenmiştir. 24 Ocak 1994 tarihi itibariyle yürürlüğe giren “Şiddet Suçlarının Kontrolü Kanunu” ile de, Yüksek Öğretim Kanunu kapsamında hükümlü ve tutuklara yönelik söz konusu edilen hibe uygulamasına son verilmiştir.

Bununla birlikte 2 Nisan 2007 tarihi itibariyle yürürlüğe giren “İkinci Fırsat Kanunu” kapsamında, hükümlü ve tutukluları topluma kazandırmaya yönelik eğitim programlarının tekrar mali açıdan desteklenilmesine başlanmıştır (Reuss, 1999: 116).

Norveç’te de 18. yüzyılın sonları itibariyle ceza infaz kurumlarında yürütülen eğitim – öğretim faaliyetleri, ceza infaz sisteminin önemli bir parçası ve hükümlülerin sosyal yaşama kazandırılmalarının önemli bir aracı olarak görülmeye başlanmıştır. Bu doğrultuda dönem itibariyle Norveç’te ceza infaz kurumlarında yürütülen eğitim – öğretim faaliyetleri, ceza infaz sisteminde “Sosyal Yaşama Kazandırma Temel Stratejisi” kapsamında yürütülmüştür. Bununla birlikte Norveç’te 19. yüzyıl itibariyle söz konusu edilen strateji değiştirilmiş ve ceza infaz kurumları, kanunları ihlal eden kişilerin sadece barındırıldıkları yerler olarak kabul edilmiştir. Buna yönelik olarak 1842 yılında yürürlüğe giren “Norveç Ceza Kanunu”nda, ABD’de uygulanan “Philadelphia Modeli” benimsenmiş ve disiplin esasına dayalı infaz sistemi uygulanmaya başlanmıştır (Schenck, 2005: 67).

Norveç’te eğitim esasına dayalı ilk ceza infaz kurumu 1851 yılı itibariyle açılmıştır. Bu ceza infaz kurumunda, hükümlü ve tutuklulara her gün eğitim almaları sağlanmış ve kitap okuma olanağı sunulmuştur. 19. yüzyılın sonları itibariyle yürürlüğe giren mevzuat ile de erkek hükümlü ve tutukluların 1851 yılında uygulanan bu eğitim programına dâhil olmaları zorunlu hale getirilmiştir. 1903 yılında yürürlüğe giren “Norveç Ceza Kanunu” ile de, 18 yaşında altındaki hükümlü ve tutuklular için de eğitim programlarına katılma zorunluluğu getirilmiştir (Schenck, 2005: 68).

20. yüzyılın başları itibariyle de Norveç’te ceza infaz sisteminde rehabilitasyon felsefesi benimsenmeye başlandığından, bu doğrultuda 1928 tarihinde “Genç Hükümlüler İçin Ceza İnfaz Kurumu Rehabilitasyon Kanunu” yürürlüğe konulmuştur. Genç Hükümlüler İçin Ceza İnfaz Kurumu Rehabilitasyon Kanunu kapsamında; 18 – 23 yaş arasında yer alan ve ciddi suç işlememiş olan genç hükümlülerin davranışlarının geliştirilmesine yönelik olarak, rehabilitasyon ve mesleki eğitim programlarının uygulanabilmesi için “Ceza İnfaz Kurumu Mesleki Eğitim Okulları” açılmıştır. 1963 yılı itibariyle “Genç Hükümlüler İçin Ceza İnfaz Kurumu Rehabilitasyon Kanunu”nda değişiklik yapılması doğrultusunda, genç hükümlülere yönelik açılan okulların adı “Genç Ceza İnfaz Kurumu” merkezleri

olarak değiştirilmiştir. 1975 yılında ceza infaz kurumlarında uygulanmaya başlanan reform çalışmaları kapsamında da bu merkezler kapatılmıştır (Saldırım, 2011: 121).

1969 yılı, Norveç'te ceza infaz kurumlarında eğitim – öğretim faaliyetleri açısından dönüm noktası olarak kabul edilmektedir. Zira dönem itibariyle Norveç Milli Eğitim Bakanlığı, ceza infaz kurumlarındaki eğitim – öğretim faaliyetlerinin düzenlenmesi ile görevlendirilmiştir. Bu kapsamda da ceza infaz kurumlarında düzenlenen eğitim – öğretim faaliyetlerinin temel amacı, okul çağındaki gençlerin gerekli eğitimleri almasını sağlamak olarak belirlenmiştir (Schenck, 2005: 68).

Danimarka'da da ceza infaz kurumlarında eğitim – öğretim faaliyetleri, açık ve ceza infaz kurumlarında bu faaliyetlerden sorumlu bir birim tarafından yürütülmektedir. Bu temelde ceza infaz kurumlarında yürütülen eğitim – öğretim faaliyetleri, Danimarka Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullardaki eğitim – öğretim faaliyetleri ile aynı dönemde başlamakta ve bitmektedir. Bununla birlikte açık ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlülerin kurum dışındaki eğitim programlarına devam edebilmeleri için, teşvik almaya hak kazanmaları gerekmektedir (Saldırım, 2011: 122).

Danimarka'da açık ceza infaz kurumlarında düzenlenen eğitim programları, hükümlülerin tahliye edilme tarihleri göz önünde bulundurularak ve yetenekleri doğrultusunda şekillendirilmektedir. Bu kapsamda açık ceza infaz kurumlarında hükümlülerin rehabilite edilmelerine yönelik eğitim programları ve kurslar düzenlenmektedir. Bununla birlikte açık ceza infaz kurumlarındaki hükümlülere uygulanacak kurum içi ve kurum dışı sınavlar da, “Yerel Yetişkin Eğitim Merkezi” ile işbirliği içerisinde yapılmaktadır. Danimarka'da açık ceza infaz kurumlarında eğitim programları, kurum içerisinde oluşturulan eğitim sınıflarında gerçekleştirilmektedir. Bu sınıflarda ise; açık ceza infaz kurumu dışında eğitimine devam etme teşviki alamamış hükümlülerin, eğitim teşviki almış hükümlüler ile aynı eğitimleri almaları sağlanmaktadır (Schenck, 2005: 69).

2.5.2. Türkiye’de Ceza İnfaz Kurumlarında Eğitim – Öğretim Faaliyetlerinin Tarihçesi

Avrupa Birliği (AB) R(87)3 Sayılı “Avrupa Cezaevi Kuralları Tavsiye Kararları” kapsamında; tüm mahkûmların mesleki eğitim, yaratıcı ve kültürel etkinlikler, bedensel eğitim ve spor, sosyal eğitim ve kütüphane tesislerini içerecek şekilde tasarlanmış bir eğitime dâhil edilmeleri gerektiği belirtilmektedir. Aynı şekilde söz konusu edilen Tavsiye Kararları doğrultusunda; mahkûmların öğrenme fırsat alanlarının olabildiğince geniş tutulmasına yönelik olarak dış dünyada aynı yaş gruplarına sağlanan eğitim olanakları aynı olacak şekilde eğitilmeleri, eğitimlere katılmaları sürecinde herhangi bir maddi ya da başka bir hak kaybına uğramamaları ve mahkûmların kullanımına yönelik olarak kütüphane etkinliklerinin haftada en az bir kez olmak üzere kullanılma açılması gerektiği ifade edilmektedir (Avrupa Cezaevi Kuralları Tavsiye Kararları, 1987).

Avrupa Cezaevi Kuralları Tavsiye Kararları ayrıca; ceza infaz kurumlarında yürütülen eğitim programlarına mahkûmun tahliyesi sonrasında da devam edilebilmesine yönelik tedbirler alınması gerektiği belirtilmekte ve ceza infaz kurumlarında görev yapan eğitimcilerin uygun eğitim yöntemlerini benimsemesinin sağlanabilmesi için, eğitimcilere yönelik geliştirme programları düzenlenmesinin önemi üzerinde durulmaktadır (Avrupa Cezaevi Kuralları Tavsiye Kararları, 1987).

AB Bakanlar Komitesi R(89)12 Sayılı Kararı’nda da; eğitimin tüm insanlar için temel bir hak olmasının yanında, toplumun ve bireyin kalkınmasındaki önemi vurgulanmaktadır. İlgili Karar’da ayrıca; mahkûmların çok az eğitim deneyimine sahip oldukları noktasından yola çıkılarak, ceza infaz kurumlarındaki eğitim programlarının mahkûmları hürmanize ettiği, ceza infaz kurumlarının koşullarının iyileştirilmesini sağladığı ve mahkûmların sosyal yaşama dönüşlerini kolaylaştırdığı belirtilmektedir (AB Bakanlar Komitesi, 1989).

Türkiye’de Avrupa Konseyi üyesi olmak bakımından, söz konusu edilen Tavsiye Kararları’na ve AB Bakanlar Komitesi Kararı’na uymak doğrultusunda ceza infaz kurumlarında yürütülen eğitim – öğretim faaliyetlerinin düzenlenmesine yönelik birtakım yasal düzenlemelerde bulunmuştur. Bu bağlamda Adalet Bakanlığı tarafından Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri’ne yönelik olarak 27 Temmuz 2007

tarihi itibariyle yayımlanmış olan 46/1 Sayılı “Genç ve Yetişkin Hükümlü ve Tutukluların Eğitim ve İyileştirme İşlemleri ve Diğer Hükümler Genelgesi” kapsamında konu ile ilgili düzenlemelerde bulunmaktadır. Genç ve Yetişkin Hükümlü ve Tutukluların Eğitim ve İyileştirme İşlemleri ve Diğer Hükümler Genelgesi’nde, Avrupa Cezaevi Kuralları Tavsiye Kararları ile AB Bakanlar Komitesi R(89)12 Sayılı Kararı’nın benimsendiği belirtilmektedir.

Türkiye’de ceza infaz kurumlarında yürütülen eğitim – öğretim faaliyetleri, 13.12.2004 Tarih ve 5275 Sayılı “Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun” kapsamında düzenlenmektedir. Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun Madde – 75 kapsamında ceza infaz kurumlarında eğitim – öğretim faaliyetlerinin amacı; hükümlünün kişiliğini geliştirmek, eğitimini güçlendirmek, yeni beceriler elde etmesini ve suç işleme eğilimini yok etmeyi sağlamak olarak ifade edilmektedir. Bu doğrultuda da Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’da; hükümlünün yaş, ceza süresi ve yeteneklerine öncelik verilerek, ekonomik ve kültür düzeyine uygun bir şekilde düzenlenen temel eğitim, orta ve yüksek öğretim, meslek eğitimi, din eğitimi, beden eğitimi, kütüphane ve psiko – sosyal hizmet konularında eğitim programlarına dâhil edilmesi gerektiği hükme bağlanmaktadır.

Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun haricinde ceza infaz kurumlarında yürütülen eğitim – öğretim faaliyetleri; Adalet Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) arasında imzalanan 21 Şubat 2000 tarihli protokol doğrultusunda mesleki ve sosyo – kültürel kurs programları, açık öğretime hazırlık ve okuma – yazma eğitim programları düzenlenmesi ile gerçekleştirilmektedir.

06.04.2006 Tarih ve 26131 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi İle Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük” Madde – 26 kapsamında da, ceza infaz kurumlarında “Eğitim – Öğretim Servisi” bulunması hükme bağlanmıştır. Bu bağlamda Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi İle Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük’e göre, Ceza İnfaz Kurumu Eğitim – Öğretim Servisi’nde öğretmen ve kütüphaneci görev yapacaktır.

Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi İle Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük” Madde – 26 kapsamında ayrıca; “Ceza infaz kurumlarında görev

yapan öğretmen, okuma – yazma bilmeyen hükümlülere okuma – yazma öğretilmesinden sorumludur. Herhangi bir nedenden öğrenme güçlüğü görülen hükümlüler, öğretmen tarafından kurum üst amirine bildirilmelidir. Kurum en üst amiri ve öğretmen, öğrenme güçlüğü görülenlerin okuma – yazma öğrenebilmeleri için gereken önlemleri alır.” belirlemede bulunmaktadır.

Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi İle Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük’te belirtildiği üzere; ceza infaz kurumlarında infazını çekmekte olan okula gitmemiş ya da okulunu yarım bırakmış tüm hükümlüler, okuma – yazma kurslarına katılmaktadırlar. Hükümlülerin aynı zamanda, açık öğretim ile ilgili hazırlık ve destek kurslarına da katılma hakları bulunmaktadır. Ortaöğrenimini tamamlanmış hükümlüler, isterlerse üniversite sınavına girebilmektedirler. Eğitim düzeylerine bakılmaksızın da “Gözlem ve Sınıflandırma Kurulu”nun Kararı doğrultusunda tüm hükümlüler, iş – meslek kurslarına katılabilmektedirler.

Türkiye’de ceza infaz kurumlarında iş ve meslek kursları planlı ve programlı bir şekilde yürütülmektedir. Bu bağlamda ceza infaz kurumlarında iş ve meslek kursları; MEB Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü’ne bağlı yaygın eğitim kurumlarının kuruluş, görev ve işleyişleri hakkındaki yöntem ve ilkeler kapsamında düzenlenmektedir. Aynı şekilde ceza infaz kurumlarında iş ve meslek kursları; Halk Eğitim Merkezleri’nin gözetiminde ya da iş birliğinde, özel eğitim kurumları mevzuatı dışında açılacak kurslarla ilgili yönetim, eğitim – öğretim, üretim, rehberlik ve denetim esaslarına göre ve 21.05.2010 Tarih ve 27587 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “MEB Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği” Madde – 24’e göre açılmaktadır.

MEB Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği Madde – 24’e göre, hükümlülere yönelik iş ve meslek kursları Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri’nde düzenlenmelidir. MEB Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği Madde – 48’e göre de, iş ve meslek kursları modüler eğitime göre planlanmalıdır. Modüler eğitim programlarının hazırlanması, incelenmesi, izlenmesi, sürekli güncellenmesi, gereksinimler doğrultusunda uygulanması ve modüllerin belirlenmesi, Halk Eğitim Merkezleri ile MEB Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmektedir.

MEB Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği Madde – 42 ve Madde – 43'e göre; ceza infaz kurumlarında yürütülen eğitim – öğretim faaliyetleri ile ilgili olarak, alan öğretmenleri ve usta öğreticiler kurs planı ve modüler programa göre ders planı yaparlar. Ders öğretmeni; her modülün sonunda yazılı, sözlü ve uygulamalı sınavlar ya da varsa ödev ve projelere göre başarı değerlendirmesi yapar. Kursları başarılı ile tamamlayanlara kurs belgesi verilir.

2.5.3. Ceza İnfaz Kurumlarında Eğitim – Öğretim Faaliyetlerinin Amacı ve Önemi

Ceza infaz kurumlarında sürdürülen eğitim – öğretim faaliyetleri, hükümlülerin ceza infaz kurumlarından tahliye edilmelerinin ardından sosyal yaşama kazandırılabilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda konu ile ilgili araştırmalar doğrultusunda da; hükümlülerin ceza infaz kurumlarında eğitim – öğretim faaliyetlerine katılmaları ile ceza infaz kurumlarından tahliye edilmelerinden sonra yeniden suç işleme davranışı göstermeleri ve iş bulmaları arasında bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Konu kapsamında Cronin (2011: 2) tarafından gerçekleştirilen araştırma doğrultusunda; ceza infaz kurumlarındaki eğitim – öğretim faaliyetlerine katılmayan hükümlülerin %53,7'sinin, ceza infaz kurumlarından tahliye edilmelerinin ardından yeniden suç işledikleri belirlenmiştir. Araştırması kapsamında Cronin (2011: 2) ayrıca; ceza infaz kurumlarındaki eğitim – öğretim faaliyetlerine katılan hükümlülerin %45,7'sinin, ceza infaz kurumlarından tahliye edilmelerinin ardından tam zamanlı iş bulduklarını bulgulamıştır. Araştırmasından elde ettiği bulgular doğrultusunda Cronin (2011: 2); ceza infaz kurumlarındaki eğitim – öğretim faaliyetlerine katılan hükümlülerin, ceza infaz kurumlarından tahliye edilmelerinden sonra yeniden suç işleme olasılıklarının düştüğünü ve iş bulma olasılıklarının da daha yüksek düzeyde gerçekleştiğini ifade etmiştir.

Araştırmasından elde ettiği bulgular doğrultusunda Cronin (2011: 4) ayrıca; ceza infaz kurumlarında yürütülen eğitim – öğretim faaliyetlerinin yeniden suç işleme oranını düşürmesi dolayısıyla, ceza infaz kurumlarındaki hükümlü sayısında da zaman içerisinde azalma görüleceğini ve bu durumun da ülke ekonomisine tasarruf sağlanması bağlamında katkıda bulunacağını belirtmiştir.

Bazos ve Hausman (2004: 2) tarafından gerçekleştirilen araştırma kapsamında, ceza infaz kurumlarında hükümlülerin eğitim – öğretim faaliyetlerine dâhil edildiği programlar ile ceza infaz kurumlarının kapasitesinin artırılmasına yönelik programlar, hükümlülerin ceza infaz kurumlarından tahliye edilmelerinin ardından yeniden suç işleme oranlarının karşılaştırılması bağlamında incelenmiştir. Araştırmaları sonucunda Bazos ve Hausman (2004: 12); ceza infaz kurumlarında eğitim – öğretim faaliyetlerine katılan hükümlülerin %60'ının, ceza infaz kurumlarından tahliye edilmelerinin ardından yeniden suç işlemediklerini belirlemişlerdir.

Araştırmada ayrıca; ceza infaz kurumlarının kapasitesinin artırılmasına yönelik programların uygulandığı hükümlülerin de %30'unun, ceza infaz kurumlarından tahliye edilmelerinin ardından yeniden suç işlemedikleri bulgulanmıştır. Bu bulgular doğrultusunda Bazos ve Hausman (2004: 12); ceza infaz kurumlarında yürütülen eğitim – öğretim faaliyetlerinin, hükümlülerin ceza infaz kurumlarından tahliye edilmelerinin ardından yeniden suç işleme oranlarını büyük oranda düşürdüğünü ifade etmişlerdir.

Steurer ve Smith (2003: 12) araştırmaları kapsamında; ceza infaz kurumlarında yürütülen eğitim – öğretim faaliyetlerine katılan hükümlüler ile katılmayan hükümlüleri, ceza infaz kurumundan tahliye edilmelerinin üç yıl sonrasında yeniden suç işleyip işlemedikleri bağlamında incelemiştir. Araştırmaları sonucunda Steurer ve Smith (2003: 12); ceza infaz kurumlarında yürütülen eğitim – öğretim faaliyetlerine katılan hükümlülerin %48'inin, ceza infaz kurumlarından tahliye edildikten üç yıl sonra yeniden suç işlediklerini belirlemişlerdir. Araştırmada ayrıca; ceza infaz kurumlarında yürütülen eğitim – öğretim faaliyetlerine katılmayan hükümlülerin %58'inin, ceza infaz kurumlarından tahliye edildikten üç yıl sonra yeniden suç işlediklerini bulgulanmıştır.

İngiltere Parlamentosu tarafından 2004 – 2005 yılları arasını kapsayan döneme ilişkin gerçekleştirilen araştırma doğrultusunda; ceza infaz kurumlarında yürütülen eğitim – öğretim faaliyetlerine katılmayan hükümlülerin, ceza infaz kurumlarından tahliye edilmelerinin ardından yeniden suç işleme oranlarının, eğitim – öğretim faaliyetlerine katılan hükümlülerden üç kat daha fazla olduğu belirlenmiştir (PrisonEducation, 2017).

Yeniden sosyalleştirme ve bunun başarıya ulaşılabilmesi, öncelikle ceza infaz kurumların çağdaş fiziki koşullara kavuşmasına, uzman personele ve iyi idarecilere bağlı olduğunu belirten Demirbaş (2012), bizim cezaevlerinde bu koşulların olmaması ve aşırı yığılma nedeniyle, hükümlülerin ıslah edilmeden tahliyeleri ile sonuçlanmakta olduğunu belirtmiştir (Demirbaş 2012: 321). Nitekim Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi son sınıf öğrencileri tarafından 1996 yılında Buca Cezaevinde 31'i kadın, 543 kişi ile yüz yüze yapılan ankete göre; cezaevlerindekiilerin %53'ü iyi bir infaz rejiminin uygulanmadığı ve dolayısıyla infazın uslandırıcı olmadığı, yani eğitimin sağlanmadığını, buna karşılık %23'ü (bu oran kadınlarda yaklaşık % 30'dur) uygulanmakta olan infazın korkutucu ve uslandırıcı olduğunu söylemişlerdir (Demirbaş 2012: 321).

Sonuç olarak ceza infaz kurumlarında yürütülen eğitim – öğretim faaliyetleri; hükümlülerin tahliye sonrasında hem yeniden suç işleme olasılıklarının azaltılabilmesi hem de yaşamlarını düzenleyebilmeleri için gerekli olan temel eğitimi almalarını ve meslek edinmelerini sağlaması açısından önem taşımaktadır.

2.5.4. Ceza İnfaz Kurumlarında Eğitim – Öğretim Faaliyetlerinin Kapsamı

Ceza infaz kurumlarında eğitim – öğretim faaliyetlerine yönelik gereksinimin belirlenmesi süreci, ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. Bu bağlamda Danimarka'da, ceza infaz kurumlarında görevli personelin yönlendirmeleri ve kendi istekleri doğrultusunda hükümlülerin eğitim tercihlerini kendilerinin yapmalarına yönelik bir sistem uygulanmaktadır. Buna yönelik olarak Danimarka'da, birçok farklı nedenden dolayı eğitim – öğretim faaliyetlerine katılmak ve çalışmak zorunda olan hükümlülerin, bu faaliyetlerden yararlanabilmeleri için eğitim merkezleri kurulmuştur. Bu eğitimler sonucunda da hükümlülerin; sosyal becerilerini geliştirebildikleri, sosyal yaşamın temel dinamikleri konusunda bilgilendirildikleri ve uzun vadede yeniden suç işleme eğiliminden uzaklaştırıldıkları belirtilmektedir (NordicCouncil of Ministers, 2017).

ABD'de ceza infaz kurumlarında uygulanan eğitim programlarının; temel eğitimler yanında, göçmen hükümlüler için ikincil dil olarak İngilizce ve özel eğitim ve okur – yazarlık eğitimlerini içerdiği görülmektedir. Bununla birlikte sosyal beceri

geliştirme programları, temel yetişkin eğitimi ve mesleki eğitim programları da ceza infaz kurumlarında uygulanan eğitim programları içerisinde yer almaktadır. Aynı şekilde alan uzmanları tarafından verilen ilaç tedavisi ve eğitimi, aile eğitimi ve düşünme hataları, problem çözme, antisosyal davranışlar ve dürtüsellik kapsamındaki bilişsel beceriler eğitimi gibi eğitim programları da, ceza infaz kurumlarında uygulanan eğitim programlarına dâhil edilmektedir (Adalı, 2010: 49).

AB kapsamında da ceza infaz kurumlarında, özellikle okuma – yazma ve aritmetik konularında güçlük çeken hükümlülere yönelik özel eğitim programları düzenlendiği görülmektedir. Bununla birlikte hükümlülere, ceza infaz kurumlarından tahliye edilmelerinin ardından da eğitim programlarına bireysel olarak devam edebilme ve katılma hakkı tanınmaktadır. Bu doğrultuda da ceza infaz kurumlarında yürütülen eğitim – öğretim faaliyetlerinin milli eğitim sistemi ile uyum sağlayacak şekilde düzenlenmesine özen gösterilmektedir. Buna yönelik olarak eğitim programları mevcut eğitim kurumlarında gerçekleştirilmekte ve ceza infaz kurumlarında tüm hükümlülere gözetilecek şekilde kütüphaneler kurulmaktadır (Altun, 2013: 51).

İrlanda Ceza İnfaz Kurumları Eğitim Servisi tarafından gerçekleştirilen çalışmalar doğrultusunda da; hükümlülere yönelik kurs ve sınav planlamalarında, hükümlülerin özel ilgi ve ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulması adına hareket edilmektedir. Bu doğrultuda İrlanda Ceza İnfaz Kurumları Eğitim Servisi, hükümlülere yönelik aşağıda yer alan eğitim programlarının uygulanmasını öngörmektedir (IrelandPrisonEducation Service, 2017);

- Temel Eğitim Programları;
- Okuma – Yazma ve Aritmetik Eğitim Programları;
- İngilizce, Matematik, Tarih, Coğrafya ve Bilgisayar Eğitim Programları;
- Beden Eğitimi ve Spor Eğitim Programları;
- Ev Ekonomisi Eğitim Programları;
- Sağlık Eğitimi Eğitim Programları;

- Görsel Sanatlar Eğitim Programları;
- Doğrama ve Metal İşleri Eğitim Programları;
- Bahçe Bitkileri Eğitim Programları;
- Öfke Yönetimi Eğitim Programları;
- Bağımlılık Eğitim Programları;
- Farkındalık Eğitim Programları;
- Grup Becerileri Eğitim Programları vb.

Finlandiya’da ceza infaz kurumlarında eğitim programları; inşaat, mekanik, bilgisayar, mühendislik, metal işleri, ahşap işleri, otomotiv, marangozluk, ulaşım teknolojisi ve endüstriyel sanatlar gibi mesleki eğitim programları kapsamında uygulanmaktadır. Aynı şekilde hükümlülere yönelik olarak masaj, jimnastik, kuaförlük, iş ve yönetim, aile bilimleri ve beslenme gibi alanlarda da eğitim programları düzenlenmektedir (NordicCouncil of Ministers, 2017).

İzlanda’da ceza infaz kurumlarında eğitim etkinlikleri, öğretim süreleri değişen modüller kapsamında uygulanmaktadır. Norveç’te de ceza infaz kurumlarında yürütülen eğitim – öğretim faaliyetlerinin, daha çok hükümlülerin bilgilendirilmesine ve sosyalleştirilmelerine yönelik gerçekleştirildiği görülmektedir. Bununla birlikte Norveç’te, hükümlülere kapsamlı olarak lise düzeyine kadar eğitim verilmesi öngörülmektedir. Lise eğitimlerini tamamlayan ve üniversite düzeyinde eğitim almak isteyen hükümlülere de, ceza infaz kurumunun denetimli serbestlik hizmet desteğinden yararlanarak eğitimlerini devam ettirme olanağı sağlanmaktadır (NordicCouncil of Ministers, 2017).

İsveç’te de ceza infaz kurumlarında yürütülen eğitim – öğretim faaliyetleri, “İsveç Yetişkin Eğitim Politikası” kapsamında gerçekleştirilmektedir. İsveç’te hükümlülerin ceza infaz kurumlarında düzenlenen eğitim programlarına katılmaları gönüllülük esasına bağlıdır. Bununla birlikte İsveç’te; halk liselerinin, belediye yetişkin eğitimi programlarının, eğitim derneklerinin, mektupla eğitim ve kurs veren eğitim kurumlarının ve özel eğitim programları düzenleyen işletmelerin desteği ile

ceza infaz kurumlarında eğitim programları düzenlenmektedir (NordicCouncil of Ministers, 2017).

Avustralya’da da ceza infaz kurumlarında yürütülen mesleki eğitim – öğretim faaliyetleri ile tahliye edilmeleri sonrasında hükümlülerin istihdam edilmeleri amaçlanmaktadır. Bununla birlikte mesleki eğitim programları, okur – yazarlık ve aritmetik eğitim programları ile desteklenmektedir. Bu kapsamda Avustralya’da, hükümlü hareketlerinin önlenmesi için ceza infaz kurumlarında modüler eğitim verilmesi yaklaşımının benimsendiği görülmektedir (Altun, 2013: 53).

Ülkemizde ise Ceza infaz kurumlarımızdaki eğitim çalışmaları; ilgili kurumlarla iş birliği içinde çok yönlü olarak sürdürülmektedir. Kurumlarımızda görev yapan öğretmenler, ceza infaz kurumuna alınan hükümlü ile kuruma girdiği anda hükümlünün eğitim ihtiyacının belirlenmesi amacıyla “görüşme” yapmaktadır. Bu görüşme sonunda; hükümlünün ceza infaz kurumuna alındığı tarihten salıverileceği tarihe kadar yapılacak eğitim çalışmalarını kapsayan “eğitim planı” hazırlanmaktadır (Kamer 2012: 14).

Her hükümlü için ayrı ayrı hazırlanan eğitim planı, belirli aralıklarla gözden geçirilmektedir. Bu kapsamda; ceza infaz kurumlarındaki eğitim çalışmaları Milli Eğitim Müfredatına uygun olarak planlı ve programlı yürütülmektedir. Yine bu eğitimler, her ceza infaz kurumunda bu amaçla oluşturulmuş sınıflarda sürdürülmektedir (Kamer 2012: 21).

Türkiye’deki Ceza infaz kurumlarında eğitim – öğretim faaliyetleri, yetişkin eğitimi yanında, çocuk tutukevlerinde hükümlü ve tutuklu olan çocukların da eğitimi kapsayacak şekilde yürütülmektedir. Bu bağlamda “Çocuk Hakları Sözleşmesi Ulusal Ek Rapor”a (2000) ve Çocuk Hakları Sözleşmesi Madde – 40’a göre, Türkiye’de tutukevlerinde gerçekleştirilen eğitim – öğretim faaliyetleri aşağıda yer alan alanları kapsamaktadır (Özcan, 2010: 73);

1. Okuma – Yazma Kursları;
2. İlköğretim Belgesi Alma Kursları;
3. Açık öğretim Hazırlık ve Destek Kursları;

4. Açık İlköğretim Okulu ve Açık öğretim Lisesi Hazırlık ve Destek Kursları;
5. Üniversiteye Giriş Sınav Hazırlık ve Destek Kursları;
6. Mesleki Eğitim Kursları;
7. Sosyal – Kültürel Faaliyetler;
8. Kitaplık ve Kütüphane Faaliyetleri;
9. Psiko – Sosyal Hizmet Servisi.

2.7. Türkiye’de Ceza İnfaz Kurumlarında Eğitim – Öğretim Faaliyetleri: Eğitim Programları, Eğitim Hizmetleri, Eğitim Türleri Ve Psiko – Sosyal Servis Uygulamaları

Ceza infaz kurumlarında, hükümlülerin topluma kazandırılmaları, sorumluluk duygusuna sahip bir birey olarak hayatlarını devam ettirebilmeleri amacıyla eğitim çalışmalarına özel önem verilmekte olup; bu çalışmalar her ceza infaz kurumunda eğitim servisi tarafından yürütülmektedir (Eğitim Servisi, 2017).

Ceza İnfaz Kurumlarımızdaki eğitim çalışmaları hayat boyu öğrenme anlayışı ile Genel Müdürlüğümüzün oluşturduğu Standartlar Sistemi doğrultusunda yürütülmektedir. Kuruma ilk geldikleri anda hükümlü ve tutukluların eğitim ve meslekî durumları, kurum öğretmenlerinin yapacağı ilk görüşmeyle tespit edilir. Böylece hükümlü ve tutuklunun salıverilmesine kadar olan süreç içerisinde gerekli olan eğitim programları hazırlanır. Eğitim servisi, hükümlü ve tutuklulara, eğitim seviyesini yükseltmek, yetenek ve ilgisi doğrultusunda bir meslek sahibi olabilmeleri için rehberlik eder, bu yönde gerekli yardım ve desteği sağlar. Eğitim servisi, eğitimi destekleyici kurslar ve mesleki kursların açılmasını sağlar (Eğitim Servisi, 2017).

Kurumlarda eğitim ve öğretim faaliyetlerinin sürdürülmesinde; Milli Eğitim Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olmak üzere üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapılmaktadır (Eğitim Servisi, 2017).

Ayrıca, ceza infaz kurumlarında gerçekleştirilmekte olan konferans, seminer, konser, tiyatro, bilgi yarışması, münazara gibi sosyal ve kültürel etkinlikler eğitim servisi tarafından planlanır. Eğitim servisleri, yıllık olarak hazırladıkları eğitim planını ceza infaz kurumu eğitim kuruluna sunar. Eğitim kurulunca uygun görülen faaliyetler eğitim servisi tarafından düzenlenerek, uygulanır ve değerlendirilir. Ceza infaz kurumunda bulunmakta olan hükümlü ve tutukluların her seviye eğitim kurumuna yeni kayıt, kayıt yenileme, ders seçimi, diploma takip ve destekleyici kursların açılması ile ilgili işlemler eğitim servisi tarafından yapılmaktadır (Eğitim Servisi, 2017).

2.7.1. Okuma – Yazma Kursları

Ceza infaz kurumlarında okuma yazma bilmeyenlerin okur-yazar hale getirilmelerine yönelik I. kademe okuma yazma kursu, ilkokulun ara sınıflarından ayrılan veya ilkokul mezunu olmayan, 65 yaş altı, sağlık durumu elverişli yetişkin hükümlü ve tutuklulara II. kademe okuma-yazma başarı kursları açılmaktadır (Okuma – Yazma Kursları, 2017).

Birinci kademe eğitimi; kapalı veya açık ceza infaz kurumlarında okur-yazar olmayan veya okur-yazar olup da herhangi bir belgesi bulunmayan hükümlü ve tutukluların katılabileceği 90 saat süren bir eğitimidir. İkinci kademe eğitimi; kapalı veya açık ceza infaz kurumlarında birinci kademe eğitim belgesi olan hükümlü ve tutukluların katılabileceği 180 saat süren bir eğitimidir. Birinci ve ikinci kademe eğitim sonunda sınav yapılmakta ve başarılı olanlara belge verilmektedir (Kamer, 2012: 22).

2.7.2. Yaygın Eğitim (Açık Öğretim Ortaokulu, Açık Öğretim Lisesi ve Açık Öğretim Fakültesi)

Hükümlü ve tutuklular Açık Öğretim Ortaokulu, Açık Öğretim Lisesi ve Açık Öğretim Fakültesi ile ilgili mevzuat çerçevesinde devam edebilmektedir. Bu okullara kayıtlı hükümlü ve tutuklulara eğitimlerini devam ettirmeleri için gerekli imkânlar sağlanmaktadır. Açık Öğretim Ortaokuluna, yetişkin II. kademe eğitimi kursunu başarıyla tamamlayan, ilkokulu bitiren, ortaokul 5, 6, 7, 8 veya ilköğretim okulu 6, 7, 8. sınıflardan ayrılan hükümlü tutuklular devam edebilmektedir. Açık Öğretim

Lisesine, ortaokul veya ilköğretim mezunu ya da lise 1.2.3. sınıflardan ayrılan hükümlü ve tutukluların devam edebilmelerine olanak sağlanmaktadır. Açık Öğretim Fakültesine, lise düzeyinde bir ortaöğretim programını tamamlayan, Ölçme Seçme ve Yerleştirme Sınavına katılıp üniversitelerin açık öğretim programlarına yerleşen veya yükseköğretim mezunu iken sınavsız kayıt yaptıran hükümlü ve tutuklular devam edebilmektedir (Yaygın Eğitim, 2017).

2.7.3. Örgün Yüksek Öğretim

Hükümlü ve tutuklular, ilgili mevzuat çerçevesinde, üniversitelerin örgün yükseköğretim ve uzaktan eğitim programlarına devam ederek, eğitimlerini sürdürebilmektedir. Örgün yükseköğretim programına kayıtlı iken ceza infaz kurumuna giren ve ÖSYM tarafından gerçekleştirilen sınavlar sonucu üniversitelerin örgün yükseköğretim programlarını kazanan hükümlülerden açık ceza infaz kurumlarında bulunanlar, kayıtlı oldukları yükseköğretim programları ile ceza infaz kurumu aynı belediye sınırları içerisinde ise okullarına gidip, derslere katılarak eğitimlerini sürdürebilmektedir (Örgün Yüksek Eğitim, 2017).

Eğitim teknolojilerindeki hızla değişen gelişmeler doğrultusunda, yaygın öğretim çalışmalarını daha nitelikli düzeye getirilmesi için uzak birçok üniversitede uzaktan eğitim programları açılmıştır. İnternet erişimli sanal sınıf uygulamaları kapsamında, bir bölümü yaygın öğretim, bir bölümü ise örgün öğretim hizmetleri olan uzaktan eğitimden, kurum imkânları dâhilinde, hükümlü ve tutukluların yararlanmaları sağlanmaktadır (Örgün Yüksek Eğitim, 2017).

2.7.4. Mesleki ve Teknik Kurslar

Ceza infaz kurumlarında açılan mesleki ve teknik kurslar; bireyin daha çok kişisel gelişiminin sağlanması amacıyla ve ayrıca ülkemizin, iş piyasalarının mesleki ihtiyaçları göz önünde bulundurularak, meslek edindirmeye yönelik olarak düzenlenmektedir. İş ve meslek eğitimi, kurumun fiziksel yapısı, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda hükümlü ve tutukluların verimli, üretken bireyler olarak toplum yaşamına uyumlarını sağlamak, salıverilmelerinden sonra gelir getirecek bir meslek edinmelerine yardımcı olmak amacıyla uygulanmaktadır (Mesleki ve Teknik Kurslar, 2017).

Hükümlü ve tutukluların yeteneklerine uygun meslek kurslarının seçimi eğitim kurulunca yapılmaktadır. Eğitimler; halk eğitim müdürlükleri, mesleki eğitim merkezi müdürlükleri, üniversiteler, belediyeler, ticaret ve sanayi odaları, meslek odaları, sivil toplum kuruluşları ile günümüz koşullarına uygun olarak iş birliği halinde açılmaktadır (Mesleki ve Teknik Kurslar, 2017).

2.7.5. Sınav Hizmetleri

Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılan ALES, YDS, DGS, YGS, LYS, KPSS, TUS ve DUS gibi sınavlar ile Milli Eğitim Bakanlığı Sınav Komisyonları tarafından yapılan Açık Öğretim Ortaokulu, Açık Öğretim Lisesi, Mesleki Açık Öğretim Lisesi sınavları ve Yüksek Öğretim Kurumlarının örgün eğitim, uzaktan eğitim ve açık öğretim kapsamında yapmış olduğu sınavlar ceza infaz kurumlarında yapılmaktadır. Hükümlü ve tutukluların sınavlara katılarak, eğitimlerini sürdürmeleri sağlanmaktadır. Açık ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlülerin eğitimlerini sürdürmelerine ve kurum dışında sınavlara katılmalarına imkân sağlanmaktadır (Sınav Hizmetleri, 2017).

2.7.6. Kütüphane Çalışmaları

Hükümlü ve tutukluların boş zamanlarını okuyarak değerlendirmeleri, eğitim ve iyileştirme çalışmaları ile hedeflere ulaşmak, ceza infaz kurumunda görevli personel için gerekli eğitim ve iyileştirme çalışmalarında ihtiyaç duyulan kaynakları hazır halde bulundurmak amacıyla kurumların tipine göre kitaplık veya kütüphaneler kurulmuştur. İlgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapılarak güncel ve kurum ihtiyacını karşılayacak yayınlar temin edilerek kütüphanelerin zenginleştirilmesi sağlanmaktadır (Kütüphane Çalışmaları, 2017).

2.7.7. Dini Rehberlik ve Manevi Hizmetler

Dini rehberlik ve manevi hizmetler hükümlü ve tutukluların rehabilitasyonuna çok önemli katkılar sağlamaktadır. Mevzuat çerçevesinde her hükümlü ve tutuklu mensup olduğu dinin temsilcisi ile görüşme hakkına sahiptir. Ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklulara yönelik olarak din hizmetlerinin yerine getirilmesi için Diyanet İşleri Başkanlığı ile yapılan protokol gereği il ve ilçe müftülükleri ile iş

birliği yapılarak genelgede belirtilen şartları taşıyan müftülük personeli, bu sağlanamadığı takdirde Milli Eğitim Müdürlüklerinden din bilgisi ve ahlak bilgisi öğretmenleri talep edilerek hükümlü ve tutuklular din hizmetlerinden faydalandırılmaktadır (Dini Rehberlik ve Manevi Hizmetler, 2017).

2.7.8. Sosyal – Kültürel Faaliyetler

Ceza İnfaz Kurumlarında kişilerin sosyal ve kültürel olarak gelişimleri için istekli hükümlü ve tutukluların katılımları ile sergi, müzik, halkoyunları, hobi faaliyetleri ve el sanatları çalışmaları gibi etkinlikler sürekli olarak düzenlenmektedir (Sosyal – Kültürel Faaliyetler, 2017).

2.7.8.1. Konferans ve Seminerler

Hükümlü ve tutuklulara yönelik, eğitim ve iyileştirme çalışmalarına destek olabilecek nitelikte konferans, seminer, panel gibi etkinlikler gerçekleştirilmektedir. Ayda en Ayda en az bir defa düzenlenmekte olan etkinliklere hükümlü ve tutuklular ilgi, ihtiyaç, bireysel özellikler gibi kriterler göz önünde bulundurularak alınmaktadır (Konferans ve Seminerler, 2017).

2.7.8.2. Münazara ve Bilgi Yarışmaları

Hükümlü ve tutuklulara yönelik olarak, her seferinde mümkün olduğu kadar farklı hükümlü ve tutuklunun katılımıyla ekipler oluşturularak münazara veya bilgi yarışmaları düzenlenmektedir (Münazara ve Bilgi Yarışmaları, 2017).

2.7.8.3. Tiyatro – Drama Etkinlikleri

Resmi veya sivil kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılarak, kurumda tiyatro etkinlikleri yapmak üzere hükümlü ve tutuklulardan oluşturulacak grupların ya da kurum dışı faaliyet sürdüren çeşitli tiyatro gruplarının kurumlarda oyun sahnelemesi sağlanmaktadır (Tiyatro – Drama Etkinlikleri, 2017)

2.7.8.4. Sinema

Eğitim ve iyileştirme çalışmalarına katkıda sunmak üzere, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ile iş birliği yapılarak kurumlarda her ay en az bir film gösterimi yapılmaktadır (Sinema, 2017).

2.7.8.5. Merkezi Yayın Sistemi

Merkezi yayın sistemi bulunan kurumlarda, hükümlü ve tutuklulara eğitim ve iyileştirme faaliyetlerine destek olacak nitelikte eğitsel programlar, belgeseller ve ders içerikli görüntüler izletilmektedir. Merkezi sistem aracılığıyla yapılacak yayınlar, hükümlü ve tutuklulara daha önceden duyurulan program çerçevesinde yapılmaktadır (Merkezi Yayın Sistemi, 2017).

2.7.8.6. Konser

Kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve özel gruplar ve mahalli sanatçılarla işbirliği yapılarak kurumlarda konserler verilmektedir. (Konser, 2017)

2.7.8.7. Törenler – Anma Günleri

Önemli gün ve haftalarda, kurumda bulunan hükümlü ve tutuklulara yönelik olarak; birlik ve beraberliği arttıracak gün ve haftanın önemine yakışır şekilde programlar düzenlenerek, kutlama yapılmaktadır (Törenler – Anma Günleri, 2017).

2.7.8.8. Sportif Aktiviteler ve Turnuvalar

Ceza infaz kurumlarında hükümlü ve tutukluların sağlıklı olarak yaşamlarını devam ettirebilmeleri için kurum imkânları çerçevesinde spor yapmalarına imkân verilmektedir. Gençlik ve spor il müdürlükleri ile bağlı federasyonlarla iş birliği yapılarak ve personelden gerekli yeterliliğe sahip olanların katılımıyla sportif etkinlikler yürütülmektedir. Bu faaliyetlerin gerçekleştirilmesinde beden eğitimi öğretmenliği yetiştiren okullardan mezun olmuş aday öğretmenlerden veya emekli beden eğitimi öğretmenlerinden ek ders karşılığı yararlanılmaktadır. Ceza infaz kurumlarında değişik spor branşlarında turnuvalar düzenlenmektedir (Sportif Aktiviteler ve Turnuvalar, 2017).

2.7.8.9. Diğer Kurum ve Kuruluşlarla İş Birliği

Ceza infaz kurumlarında yürütülen eğitim çalışmalarının desteklenmesi ve sosyal kültürel faaliyetlerin düzenlenmesi, iş ve meslek eğitimi kurslarının geliştirilmesi ve maddî durumu yetersiz hükümlü ve tutuklulara malzeme temin edilmesi, ihtiyacı olan hükümlü ve tutuklulara yardım yapılması ve yararlı görülen diğer konularda kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşları ile iş birliği yapılmaktadır (Diğer Kurum ve Kuruluşlarla İş birliği, 2017).

2.8. Ceza İnfaz Kurumlarında Değerler Eğitimi

Değer ve değerler hem felsefede hem de başta sosyoloji, psikoloji ve antropoloji olmak üzere diğer sosyal bilimler literatüründe sıkça tartışılan konulardan biridir. Değerler, üzerinde çok durulan bir konu olmasına rağmen henüz kavramsal olarak yeterince açıklığa kavuşturulmuş değildir (Anar, 1983:8; Dilmaç, 2002). Değerler insanların duygu, düşünce ve davranış boyutlarıyla yakından ilgilidir. Sosyal bilimciler değerlerin insan davranışlarını açıklamada temel bir öneme sahip olduğunu ifade etmektedir (Kusdilve Kağıtçıbası, 2000). Değerler konusunda önemli çalışmalar yapan Rokeach'a (1973) göre değerler, "önemli yaşam hedefleri veya kişinin yaşamına rehberlik eden standartlar" olarak tanımlanabilir. Rokeach (1973) değerlerin bir yandan sosyal tutumların diğer yandan sosyal davranışların belirleyicisi olduğunu belirtmektedir. En önemli özellikleri davranış için rehber olmaları ve davranışsal tercihler üzerinde ölçülebilir bir etkiye sahip olmalarıdır.

Sosyal bilimlerin sosyal değerlere ilgisi "birçok sosyal bilimcinin değerlerin insan davranışını açıklamada temel bir öneme sahip olarak görmelerinden kaynaklanmaktadır. Ayrıca, değerlerin, araştırmacılara hem birey hem de grup düzeyinde bilgi sağlayabilen bir kavram olması da söz konusu ilginin nedenleri arasında sayılabilir (Feather, 1975; Zavalloni, 1980). Değerler eğitiminin tarihini gözden geçirildiğinde, değerlerin eğitim öğretimin bir parçası olması gerektiğine dair fikir birliği oluşmaktadır. Ancak neyin nasıl öğretilceğine dair çok daha az bir ortak fikir oluşmuştur. Çok farklı alanlardan uzmanları da içine alan bu konu bugün çok karmaşık bir tartışma halini almıştır. Değerlerin eğitimle verilmesi büyük önem taşımaktadır (Aladağ, 2012). Değer eğitimi bir bireye ne kadar iyi verilirse o derece sağlam bir toplum oluşturulabilir. Aksi takdirde huzursuzlukların yaşandığı bir toplum

gelebilir. Değerler bakımından yeterince olgunlaşmayan veya değer olguları gelişmeyen birey hem kendilerine hem de çevresindeki diğer kişilere karşı zarar verici eylemlerde bulunabilir (Doğanay, 2006: 257). Bu noktada eğitimin en önemli işlevi olan kültürel mirasın geleceğe aktarılması, toplumsal kalkınma ve bireyin toplumun bir üyesi olması için sosyalleştirilmesi, değerlerin öğretilmesiyle gerçekleştirilmektedir. Değer eğitimiyle, bireylere popüler kültürün dışında yer alan yüzlerce yıllık insani değerler bilgisinin sunulması ve bu birikimler ışığında kararlar almaları sağlana bilinir (Tezgel, 2006).

Ceza ve İnfaz kurumunda eğitim; hükümlülerin kendiışlerini görebilmeleri için gerekli bilgileri, kişisel ve çalışabilme yeteneklerini geliştirmeye ve yasalara saygılı davranmaya yönelik programları sağlayarak, onların topluma yeniden entegre olmalarına katkıda bulunmalıdır. Bu tur eğitsel programların hükümlülerin topluma yeniden katılımlarında en etkili yöntemler arasında bulunduğu araştırmalarla ortaya konmuştur (Yücel, 1986). Ceza infaz kurumlarında hükümlü ve tutukluların tahliyeleri sonrasında topluma uyumlarının kolaylaştırılması, topluma yeniden kazandırılması, sorumluluklarının bilincinde bireyler olarak yaşamlarının geri kalanını sürdürmelerinin sağlanması amacıyla eğitim servisleri tarafından eğitim faaliyetleri gerçekleştirilmektedir (Altunkaya, 2015).

Ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutukluların eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi, eğitime yönelik faaliyetlerin uzman kurum personeli tarafından profesyonel, işlevsel ve bilimsel olarak yürütülmesi ayrıca hükümlülerin kurumda buldukları süre içinde belirlenen eğitim modeline uygun bir infaz rejimine tabi tutulması günümüzde modern infaz anlayışının bir gereği olarak kabul edilmektedir (Yıldırım, 2013: 3).

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nce 2014 yılının değerler yılı olarak kabul edilmiş ve kurumlarda yürütölen eğitim ve iyileştirme çalışmalarında Değerler Eğitimi kapsamındaki aktivitelerin artırılmasına yönelik çalışmalara başlanmıştır. Bu çalışmalar kapsamında öncelikle çeşitli üniversiteler ve Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü ile işbirliğine gidilmiştir. Yapılan işbirliği sonucunda Milli Eğitim Bakanlığı da projeye paralel olacak şekilde Halk Eğitim Müdürlükleri eli ile uygulanmak üzere değerler eğitimi modülleri oluşturmaya yönelik çalışmalar başlatmıştır (Yıldırım, 2013: 3).

Ceza infaz kurumlarında Değerler Eğitimi Projesi'nin hayata geçirilmesi için, 25-26 Nisan 2013 tarihlerinde Ankara Eğitim Merkezi'nde çeşitli kurumlarda görev yapan öğretmenlerden oluşan bir grupla ilk çalıştay yapılmıştır. Bu çalıştay sonucunda; proje takvimi, yıllık değer takvimi, aylık işlenecek konu başlıkları, yürütülecek aktiviteler için ihtiyaç duyulan materyallerin temini amacıyla görev paylaşımı yapılmıştır (Yıldırım, 2013: 3).

Yine 04-08 Kasım 2013 tarihlerinde Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer İstanbul Eğitim Merkezi'nde Eğitici Eğitimi yapılmıştır. Bu eğitime Yetişkinlerde Değerler Eğitimi'nde çalışmaları bulunan Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Öğretim Görevlisi Doç. Dr. Salih Zeki Genç eğitici olarak katılmıştır. Ayrıca Değerler Eğitimi'nin uygulayıcıları olan 220 ceza infaz kurumu öğretmenlerine 02-06 Aralık 2013 tarihinde Afyonkarahisar'da uygulayıcı eğitimi verilmiş. 2014 yılı Değerler Yılı çalışmasının uygulamaya geçmesiyle, ceza infaz kurumlarında gerçekleştirilen sosyal-kültürel faaliyetler ve kurum öğretmenlerinin bireysel çabası ile yürütülmekte olan kişisel gelişim çalışmaları artık evrensel insani değerlere odaklı ve iyileştirme merkezli bir yapıya bürünmüştür (Yıldırım, 2013: 3).

2.8.1. Sosyal Bilgilerde Değerler Eğitiminin Yeri ve Önemi

Sosyal bilgiler ile ilgili birçok tanım yapılmıştır. Dönmez (2003) sosyal bilgileri, bütün çeşitlilikleriyle yeryüzüne bağlı olayları tanıtan, bunların oluş sebeplerini açıklayan, vatandaşlık hak ve ödevlerinin, sorumluluklarının neler olduğunu belirten, kısaca insanın sosyal ve fiziki çevresiyle geçmişte, günümüzde ve gelecekteki etkileşimini ortaya koyan bilgiler olarak tanımlar. Milli Eğitim Bakanlığı (2005)'nin öğretim programında ise sosyal bilgiler; bireyin toplumsal varoluşunu gerçekleştirebilmesine yardımcı olması amacıyla; tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji, antropoloji, psikoloji, felsefe, siyaset bilimi ve hukuk gibi sosyal bilimleri ve vatandaşlık bilgisi konularını yansıtan; öğrenme alanlarının bir ünite ya da tema altında birleştirilmesini içeren; insanın sosyal ve fizikî çevresiyle etkileşiminin geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında incelendiği; toplu öğretim anlayışından hareketle oluşturulmuş bir ilköğretim dersi (MEB, 2005: 44) .

Bu tanımlardan ve ifadelerden hareketle Kan (2010) Sosyal bilgiler dersi, aslında bir değer eğitimi dersi olduğunu ifade etmektedir. Çünkü tarihsel bir içeriğe

sahip olması, farklı kültürleri ve yaşam hikâyelerini anlatması yönüyle iyi değerlerin verilmesi bakımından önemlidir. Sosyal bilgiler dersinin çok disiplinli olmasında, değer öğretimi bakımından bir zenginlik sayılabilir (Kan, 2010: 140).

2005 sosyal bilgiler programının temel yaklaşımı, bilgiyi üretmek ve kullanmak için gerekli beceri, kavram ve değerlerle öğrenciyi donatarak etkin bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı yetiştirmektir (Ata, 2007: 73). Bu amaçla Türkiye’de uygulanmakta olan 2005 yılı sosyal bilgiler programı kavram, beceri ve değer ayakları üzerine oturması bakımından önemlidir (Kan, 2010: 140). Milli Eğitim Bakanlığı (2018) Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin;

- Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak vatanını ve milletini seven, haklarını bilen ve kullanan, sorumluluklarını yerine getiren, millî bilince sahip birer vatandaş olarak yetişmeleri,
- Hukuk kurallarının herkes için bağlayıcı olduğunu, tüm kişi ve kuruluşların yasalar önünde eşit olduğunu gerekçeleriyle bilmeleri,
- İnsan hakları, ulusal egemenlik, demokrasi, laiklik, cumhuriyet kavramlarının tarihsel süreçlerini ve günümüz Türkiye’si üzerindeki etkilerini kavrayarak yaşamını demokratik kurallara göre düzenlemeleri,
- Millî, manevi değerleri ile evrensel değerleri benimseyerek erdemli insan olmanın önemini ve yollarını bilmeleri gibi önemli amaçlar edinmiştir (MEB, 2018: 8).

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programa göre, sosyal bilgiler dersinde verilen değerler şu şekilde sıralanmaktadır; Adalet, Aile Birliğine önem verme, Bağımsızlık, Barış, Bilimsellik, Çalışkanlık, Dayanışma, Duyarlılık, Dürüstlük, Estetik, Eşitlik, Özgürlük, Saygı, Sevgi, Sorumluluk, Tasarruf, Vatanseverlik, Yardımseverlik (MEB, 2018: 9).

Naylor ve Diem’e (1987, 351) göre, sosyal bilgiler dersinde verilen değerler eğitimi iki yönlü etki gösterdiğini söyler. Bu etkilerden birincisi, öğrencilere kişisel veya kamusal olan tutum, değer veya inançları sık sık açıklama fırsatı verildiğidir. Bu etkilerden ikincisi ise, farklı tutum, değer veya inançlar hakkında deneyim kazanmaya yardımcı olmasıdır. Sosyal bilgiler programı, bu şekilde öğrencilere tutum, inanç ve değerleri keşfetme ve analiz etmeleri konusunda yardımcı olur. Ayrıca değerleri,

muhakeme etmelerine ve bunlar arasında seçim yapma konusunda bilgilenmelerine yardım eder. Bütün bunlar, öğrencilerin kendi kişisel yaşamından memnun olmalarına ve karar verirken kişisel ve sosyal sorumlulukla hareket etmelerine yardım eder.

Özetleyecek olursak sosyal bilgiler değerler eğitimi, kişilerin değerleri öğrenmesine yardımcı olması, toplumumuz ve kültürümüz açısından önemli olan değerlerin verilmesi, ders içeriklerinin değerler ile desteklenmesi ve kişilerin bu değerleri bilmesi, onları analiz ve ayırt edebilmelerine yardımcı olabilmesi açısından önemlidir.

2.8.2. Değerler Eğitiminin Ceza İnfaz Kurumlarında Yürütülen Eğitim İyileştirme Faaliyetlerindeki Yeri

Ceza infaz kurumlarında bilindiği üzere eğitim iyileştirme faaliyetleri olarak, eğitim servisli hür ve tutukluların örgün ve yaygın eğitim, mesleki eğitim faaliyetlerine katılmanın sağlanması ve takibi, psiko-sosyal servislerimizce bireysel görüşmeler, grup çalışmaları ile desteklenmesi ve sayılan iki birimin ortaklaşa yürüttüğü sosyal kültürel faaliyetler sayılabilir (Değerler eğitimi, 2013).

Ceza infaz kurumlarında yürütülecek olan değerler eğitimi çalışmaları sosyal kültürel faaliyetler ile şekillenecek ve proje kapsamında kurumlara ekstra bir yük getirmekten kaçınılarak hâlihazırda yürütülmekte olan faaliyetlerin içerikleri ve konuları belirlenmiştir (Değerler eğitimi, 2013).

2.8.2.1. Değerler Eğitiminde Rol Alacakların Görev ve Tanımları

Değerler eğitimi, bütüncül bir eğitim olup, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne dahil edilen personelin sürecin içinde yer alması uygun görülmüş ve Kurum müdürleri, eğitimden sorumlu ikinci müdürler ile eğitimden sorumlu birimler bu çalışmalarda aktif olarak faaliyetleri yürütecektir (Değerler eğitimi, 2013).

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne hazırlanan Değerler Eğitimi El Kitabı (2013)'nda değerler eğitiminde görev alacakların görev tanımları aşağıdaki şekilde sıralanmıştır;

a) Genel Müdürlüğün Görevleri

- Ülke genelinde ceza infaz kurumlarında yürütülecek değerler eğitimi ile ilgili strateji ve politikalar belirlemek, planlamak ve koordine etmek,
- Değerler eğitimi ile ilgili uygulayıcılara ihtiyaç duyulan eğitimleri vermek.
- Kurumlarda yürütülen çalışmalarını izlemek ve değerlendirmek,

b) Ceza İnfaz Kurumu Müdürünün Görev ve Sorumlulukları

- Değerler eğitimi uygulamalarının kurumda etkin ve verimli bir şekilde yürütülebilmesi için gerekli tedbirleri almak,
- Değerler eğitimi uygulamalarının aksamadan yürütülebilmesi için birimler arasında koordinasyon sağlamak,
- Değerler eğitiminde konferans, konser vb. faaliyetlerde görev almak üzere kurum dışından gelenler için araç temini, mekân oluşturulması gibi ihtiyaçlarının karşılaştırılması,

c) Eğitimden Sorumlu 2. Müdürün Görev ve Sorumlulukları

- Kurum değerler eğitimi yıllık planında yer alan faaliyetlerin kurumda hayata geçirilmesi planlama yapmak, uygulamaları takip etmek ve değerler eğitimi uygulayıcıları ile düzenli toplantılar yaparak aksayan yönlerini tespit ederek gerekli tedbirleri almak,
- Değerler eğitimi faaliyetlerinde görev alacak olan kurum dışı paydaşların tespiti, temini ve faaliyetle ilgili ihtiyaçlarının karşılanması için gerekli işlemleri yapmak,
- Ayın teması ile ilgili hazırlanan afiş, broşür, temalı resim, özlü söz gibi materyallerin kurumda uygun yerlere asılmasını sağlamaktır

d) Eğitim Biriminin Görev ve Sorumlulukları

- Değerler eğitiminin uygulayıcısı olarak görev yapmak,

- Değerler eğitimi konferansında görev alabilecek kişi ve kurumları tespit ederek ve bunlarla irtibata geçerek, faaliyetlerde görev alabilmelerine ilişkin prosedürün tamamlanması için Kurum 2. Müdürü ile koordineli bir şekilde çalışmak,
- Bilgi yarışmaları ile ilgili organizasyonlar yapmak, sınav kâğıtlarını okuyarak puanlama yapmak,
- Kitap tanıtımı, tiyatro, anma günü gibi diğer sosyal kültürel faaliyetlerde ayın değerine uygun seçimler yapmak, ayın gündeme getirmek, bu etkinliklerde slayt ve kısa film gibi materyaller kullanmaktır.

2.8.2.2. Değerler Eğitiminde Kurum Dışı Paydaşlar, Ödül Sistemi ve Eğitimi Faaliyetlerinde Kullanılacak Materyaller

a) Değerler Eğitiminde Kurum Dışı Paydaşlar

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nce hazırlanan Değerler Eğitimi El Kitabı (2013)'na göre değerler eğitiminde kurum dışı paydaşlar şunlardır:

Sivil Toplum Kuruluşları:

Ceza ve Güvenlik Tedbirleri İnfazı Hakkında Kanun'un 77'nci maddesinde "Hükümlülerin iyileştirme çabalarında başarıya ulaşılması için dernekler, vakıflar ve gönüllü kişi ve kuruluşlar ile iş birliği yapılabilir. Kamu kurum ve kuruluşları bu maksatla olanakları ölçüsünde, gerekli yardımları yapmakla yükümlüdür." Hükmü ile STK'ların Ceza infaz kurumlarında eğitim ve iyileştirme faaliyet göstermesine olanak sağlamıştır. Hükümlü ve tutukluların bu faaliyetlerde dışarıdan, kurumsal yıpranmışlığı olmayan, kamu görevi gereği değil gönüllük usulü ile eğitim iyileştirme faaliyetlerine katılan birileri ile muhatap olması faaliyetlerin verimini artıracaktır. Hükümlü ve tutukluların kamu görevlilerine karşı olan ön yargısı kurum dışından gelen karşı olmayacaktır.

Tanınmış Kişiler

Toplumun genelince tanınmış kanaat önderleri, akademisyen, sanatçı, yazar, şair, tiyatro oyuncusu gibi kişilerin imkânlar dâhilinde değerler eğitimi faaliyetlerinde aktif rol alması sağlanmalıdır.

Üniversiteler

Ceza infaz kurumlarında yürütülen birçok eğitim-iyileştirme faaliyetlerinde üniversiteler rol almaktadır. Üniversitelilerin değerler eğitimine dikkat çekilmesi ve aktivitelerin zenginleştirilmesinde katkılar alınmalıdır.

Cezaevi Vaizleri

Cezaevi vaizleri, kırımlarda yürütülmekte olan manevi kalkınma faaliyetlerinde en önemli aktörlerdir. Vaizler mevcut müfredatları çerçevesinde çalışmaları yürütürken, mümkün olduğu kadar değerler eğitimi faaliyetlerine de katkı sağlayacaktır.

b) Değerler Eğitiminde Ödül Sistemi

Değerler eğitimi faaliyetlerinde katılan, faaliyetlere olumlu katkı sağlayan, geri dönüşlerde bu alan ilerleme kaydettiğini ortaya koyan hükümlü ve tutuklular tespit edilerek ödüllendirmeleri büyük önem taşımaktadır. Verilen ödüller hem değerler eğitimine olan katılımı arttıracak hem de eğitimlerden alınacak verimin yükselmesini sağlayacaktır (Değerler eğitimi, 2013).

c) Değerler Eğitimi Faaliyetlerinde Kullanılacak Materyaller

Değerler eğitimi faaliyetlerinde kullanılacak materyaller “Değerler” Dergisi, Konferanslar, Münazaralar, Bilgi Yarışmaları, Sinema Gösterimleri, Kısa Filmler-Slaytlar, Afişler ve Özlü Sözler, Spor etkinlikleri, Konserler, Kitap tanıtımı, tiyatro, folklor etkinlikleri, şiir-resim-kompozisyon yarışmalarıdır (Değerler eğitimi, 2013).

2.8.2.3. Değerler Eğitimi Kapsamında Kullanılan Yıllık Değerler Takvim

Her ay bir değer uygulaması kapsamında ceza infaz kurumlarında her ay planda belirlenmiş değerler öne çıkartılarak, o değerle ilgili yoğun etkinlikler yapılmaktadır. Değer takviminde yer alan değerlerin tercihinde Birleşmiş Milletler, Milli Eğitim Bakanlığı ve özel eğitim kurumlarında yürütülmekte olan değerler eğitimi çalışmalarında öne çıkan değerler esas alınmıştır. Her değere ilişkin faaliyetler bir aya tekabül edecek şekilde planlanmıştır. Değerlerin aylarla eşleştirilmesinde isabet eden her ayda hali hazırda uygulanan etkinliklere uyumlu olmasına dikkat edilmiştir. Her ay için tespit edilen değerler; ocak ayı: saygı; şubat ayı: sevgi; mart

ay: vatanseverlik; nisan ayı: sağlıklı yaşam; mayıs ayı: aile; haziran ayı: sorumluluk; temmuz ayı: yardımlaşma; ağustos ayı: sabır; eylül ayı: adalet; ekim ayı: dürüstlük; kasım ayı: dostluk-vefa; aralık ayı: hoşgörüdür (Değerler eğitimi, 2013).

2017 yılını ait değerler eğitimi kapsamında hazırlanan değerler eğitimi takvimine ait örnek olarak mart ayında yapılacak faaliyet planları tablo-1, tablo-2 ve toblo-3 de verilmiştir.

Tablo 1. Değerler Eğitimi Kapsamında Mart Ayı Faaliyet Planı (Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Yetişkin Eğitim Bürosu 2017)

MART-ÇANAKKALE RUHU			
TAKVİM	FAALİYETLER	AMAÇLAR	ALT DEĞERLER
1. HAFTA	1 Konferans	Çanakkale Ruhu değerine ilişkin farkındalık yaratma	Atatürk ve Çanakkale
	2 Sinema Gösterimi		Çanakkale’de kadın kahramanlar
	3 Bilgi Yarışması-Münazara		Vatan sevgisi imandandır
	4 Diğer Etkinlikler (Kons er, tiyatro vb..)		Milli Mücadele
2. HAFTA	1 Konferans	Çanakkale Ruhu değerine ilişkin farkındalık yaratma	İstiklal Marşı’nın değeri
	2 Sinema Gösterimi		Türk Bayrağı’nın anlam ve önemi
	3 Bilgi Yarışması-Münazara		Şehitlik
	4 Diğer Etkinlikler (Kons er, tiyatro vb..)		Çanakkale zaferinin sonuçları
3. HAFTA	1 Konferans	Çanakkale Ruhu değerine ilişkin farkındalık yaratma	Milli değerlerle tarih bilinci
	2 Sinema Gösterimi		Millet olmak
	3 Bilgi Yarışması-Münazara		Cesaret
	4 Diğer Etkinlikler (Kons er, tiyatro vb..)		Gazilik
4. HAFTA	1 Konferans	Çanakkale Ruhu değerine ilişkin farkındalık yaratma	Kahramanlık
	2 Sinema Gösterimi		Fedakarlık
	3 Bilgi Yarışması-Münazara		Birlikte yaş ama ve kardeş lik kültürü
	4 Diğer Etkinlikler (Kons er, tiyatro vb..)		Milli şuur
5. HAFTA	1 Konferans	Çanakkale Ruhu değerine ilişkin farkındalık yaratma	Mücadele ruhu
	2 Sinema Gösterimi		Dayanış ma
	3 Bilgi Yarışması-Münazara		Kararlılık
	4 Diğer Etkinlikler (Kons er, tiyatro vb..)		Umut

Tablo 2. Değerler Eğitim Kapsamında Mart Ayında Yapılabilecek Konferans Ve Münazara Konuları Planı (Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Yetişkin Eğitim

MART AYI KONFERANS VE MÜNAZARA KONULARI	
KONFERANS	
1	Atatürk ve Çanakkale
2	Çanakkale’de kadın kahramanlar
3	Zararlı alışkanlıklardan nasıl korunuruz
4	Vatan sevgisi imandandır
5	Milli mücadele
6	İstiklal Marşı’nın değeri
7	Kınalı Hasan’ın hikayesi
8	Muthluğumuzun müjdesi Türk Bayrağı
9	İslamda şehitlik
10	İslamda kardeşlik hukuku
11	Çanakkale zaferi
MÜNAZARA	
1	Geçmiş bilmenin şimdiki yaşanlara faydası var mıdır yok mudur?
2	Vatan doğduğun yer midir doyduğun yer midir?

Tablo 3. Değerler Eğitimi Kapsamında Mart Ayında İzletilebilecek Filimler Listesi Planı (Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Yetişkin Eğitim Bürosu 2017)

FİLMLER				
ADI	KÜNYESİ	KONUSU	DEĞERLER	SÜRESİ
Taş Mektep	Yapım: 2013 Türk filmi Yönetmen: Altan Dönmez Oyuncular: Orhan Kılıç, Ayça Varlıer, Feride Çetin	Genç öğrencilerin, düşman işgali altındaki vatani savunmak için kahramanca mücadele etmeleri ve şehit düşmelerini konu almaktadır.	Vatan sevgisiKahramanlık	100 Dk.
Çanakkale Yolun Sonu	Yapım: 2013 Türk filmi Yönetmen: Kemal Uzun, Serdar Akar Oyuncular: Gürkan Uygun, Mahir Günşiray, Berrak Tüzünataç	1. Dünya Savaşı'nda Çanakkale cephesinde itilaf devletlerine karşı Türk ordusunun gösterdiği kahramanca mücadeleyi konu almaktadır.	Vatan sevgisiKahramanlık	137 Dk.
120	Yapım: 2008 Türk filmi Yönetmen: Özhan Eren, Murat Saraçoğlu Oyuncular: Cansel Elçin, Özge Özberk, Halil Kumova, Ahmet Uz	1. Dünya Savaşı'nda yaşları 12-17 arasında değişen kahraman çocukların büyük sorumluluk mücadelesini konu almaktadır.	Vatan sevgisiMillet Bilinci	174 Dk.
Çanakkale 1915	Yapım: 2012 Türk filmi Yönetmen: Yeşim Sezgin Oyuncular: Şevket Çoruh, Barış Çakmak, İlker Kızmaz	Çanakkale Savaşı esnasında verilen kahramanlık mücadelesini konu almaktadır.	Vatan sevgisiMillet Bilinci	75 Dk.
Son Mektup- Çanakkale	Yapım: 2015 - Türkiye Yönetmen: Özhan Eren Oyuncular: Tansel Ongel, Nesrin Cevadzade, Hüseyin Avni Danyal, Bülent Şakrak, Barbara Sotelsek	Avrupa'da 1914'te 1. Dünya Harbi'nin başlamasından kısa bir süre sonra Türkler de kendilerini harbin içerisinde bulurlar. Harpte Almanya ile beraber hareket eden Osmanlı İmparatorluğu tarih sahnesinde son yıllarını yaşar. O günlerde gönüllü olarak Çanakkale'ye giden ve orada tanışan Pilot Yüzbaşı Salih Ekrem ile Nihal Hemşire, bir yandan vazifelerini yerine getirmek için koştururken, diğer yandan da Fuat isminde kimsesiz bir çocuğu korumak için birlikte mücadele etmeye başlarlar. İngilizlerin bir hava baskınında Salih Yüzbaşı'nın ona yardımı sayesinde kurtarılan kimsesiz çocuk Fuat, Nihal hemşiresinin kanatları altına sığınarak Salih Yüzbaşı ile Nihal'in daha da yakınlaşmasına vesile olur. Bu beraberlik kısa sürede "harp şartlarında dile getirilemeyen" büyük bir aşka dönüşür. 18 Mart'a kadar süren çatışmalarda Salih Ekrem Yüzbaşı, Nihal Hemşire, Nusrat Mayın Gemisi'nin Kaptanı Hakkı Yüzbaşı, Doktor Ragıp Yüzbaşı ve Erika Hemşire bir yandan bütün gayretleri ile vatan müdafasına koşarken, diğer yandan da ayrılmaz dostluklar kurarlar...	Vatan sevgisi Millet Bilinci Kahramanlık	122 Dk.
Çanakkale Geçilmez (Çizgi Film)	Yapım: 2012 TürkiyeYönetmen:	Çanakkale Savaşı esnasında verilen kahramanlık mücadelesini konu almaktadır.	Vatan sevgisi Millet Bilinci Kahramanlık	80 Dk.
Kınalı Kuzular	Yapım: 2006-Türkiye Yönetmen Tunç Davut Oyuncular: Burak Alp Yenilmez, Kurtuluş Şakıraoğlu, Meriç Başaran Tür Dram, Savaş, Tarihi	Cepheden kötü haberler gelmektedir. Şehit sayısı artıkça daha çok asker gerekmektedir ve askere alınma yaşı 18'lere kadar düşmektedir. Hasan'ın köyü çok şehit veren köylerden biridir. Hasan'ın yaşı küçük olduğundan ve ailede başka erkek çocuk bulunmadığından yasal olarak askere gitme hakkı vardır. Babası bir şehittir ve ablasının kocası, eniştesinden hala bir haber yoktur.	Vatan sevgisiMillet Bilinci	70 Dk.
Çanakkale Zaferi (çizgi film)	Yapım: 2015-TürkiyeTür: Belge	Çanakkale Savaşı esnasında verilen kahramanlık mücadelesini konu almaktadır.	Vatan sevgisiMillet Bilinci	74 Dk.
Son Umut/ The Water Diviner	Yapım: 2014 - ABD, Avustralya, Türkiye Yönetmen: Russell Crowe Oyuncular: Russell Crowe, Cem Yılmaz, Yılmaz Erdoğan, Olga Kurylenko, Salih Kalyon	Avustralyalı bir çiftçi olan Connor (Russell Crowe), 1919 yılında Çanakkale Savaşı'nın ardından Türkiye'ye gelir. Gelibolu'da savaşta kaybolan üç çocuğunu bulmak için arayışa koyulur. Arazide su bulma konusunda bir usta olan Connor, oğullarına ait bir iz bulabilmek için her şeyi yapacaktır.	Vatan sevgisiMillet Bilinci	111 Dk.
Sarı Siyah	Yapım: 2013 Yönetmen Levent Akçay Oyuncular: Levent Akçay, Yusuf Güney, Burcu Binici devamı Tür Aksiyon, Dram, Savaş filmi Ülke Türkiye	1915 yılında Osmanlı devleti dört cepheye savaşmaktadır. Trablusgarp ve Balkan savaşları bitmiş, Sarıkamış faciasının ardından da İngiliz-Fransız donanması Çanakkale boğazına kadar gelmiştir. Cihad çağrısı yapılmıştır. Arkadaşı Nedim'in şehit düşüğü bu s	Vatan sevgisi Millet Bilinci Kahramanlık	99 Dk.

2.9.İlgili Araştırmalar

Demir (2011) tarafından oluşturulan “Ceza İnfaz Kurumu Kütüphaneleri Ve Türkiye’de Durum” doktora tez çalışmasında; temel amacını, ceza infaz kurumu kütüphanesinin özelliklerini belirlemek ve Türkiye’deki sorunlarını ortaya koyarak gelişimini sağlayacak öneriler getirmek olduğunu aktarmıştır. Çalışmasının kuramsal bölümünde betimleme, tarihsel yöntem ve karşılaştırma yönteminden yararlanmıştır. Araştırmanın temel veri toplama tekniği anket olmakla birlikte, yalnız anket değil, aynı zamanda yüz yüze görüşme ve gözlemden de yararlanılmıştır. Türkiye ölçeğinde kapsamlı bir anket çalışması yapılarak 192 ceza infaz kurumuna posta yolu ile anket gönderilmiş ve 137 kurumdan yanıt gelmiştir. Bu kurumlardan İstanbul ve Bursa’da bulunan 21 kuruma bizzat gidilmiş, görüşme ve anket yoluyla veri toplanmıştır. Uygulama sonuçlarının değerlendirilmesi SPSS (Statistical Packagefor The Social Sciences) programının11.5 Windows versiyonu yardımı ile gerçekleştirilmiştir.

Gökdoğan (2011) tarafından oluşturulan ‘Ceza İnfaz Kurumlarında Eğitim Önemi’ yüksek lisans tez çalışmasında; Ceza infaz kurumları da özgürlüğü bağlayıcı cezaların infaz edildiği yerler olarak, kamu düzeninin korunmasında yer alan yönetim birimleri içerisinde önemli bir konuma sahip olduğuna değinmiştir. Çok eski bir tarihe sahip olan cezaevleri artık günümüzde suçluları kapatmaktan öte onları rehabilite ederek yeniden topluma kazandırma çabası içerisindedir. Bu amaç doğrultusundaki çalışmaların en önemlisi eğitimidir. İnsana yönelik eğitimin önemi artık günümüzde herkes tarafından bilinmektedir. Ancak suç işlemiş bireyin yeniden topluma kazandırılması ve suçun tekrarının azaltılması açısından da eğitim oldukça önemli olduğu görüşündedir.

Altun (2013) tarafından oluşturulan “Ceza İnfaz Kurumlarında Verilen Mesleki Eğitimlerin Hükümlü İstihdamına Katkısı Ve Bir Uygulama Örneği” yüksek lisans tez çalışmasında; ceza infaz kurumunda bulunan hükümlülerin toplumsal yaşama hazırlanması için yapılan faaliyetlerin, ceza infaz kurumları örnekleminde incelenerek verimliliğinin değerlendirilmesinin önemli olduğu görüşündedir. Çalışmasında, ceza infazının amacı olan iyileştirme ve hükümlüyü yeniden toplumsallaştırılması faaliyetlerinin hükümlüler üzerindeki etkisi incelenmeye çalışmıştır. Ceza infaz kurumlarında yaptığı alan araştırmalarında bu kurumlarda bulunan hükümlülerin yeniden toplumsallaşmasını sağlamaya yönelik uygulanan

faaliyetleri gözlemiştir. Uygulamalardaki sorunların tespiti yapılmaya çalışmış ve çözüm önerileri sunmuştur. Bu uygulamadaki en önemli eksikliklerden biri hükümlülerin toplumsal yaşama katılımlarını sağlayacak meslek edindirme kurslarının, günümüzün ekonomik ihtiyaçları doğrultusunda düzenlenmemesi olduğu görüşündedir. Çalışmasında, hükümlülerin gördükleri kurs, mesleki eğitim faaliyetlerinin ve psikolojik destek çalışmalarının tahliye sonrası toplumsal yaşamda yardımcı olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Bu konuda yapılacak araştırmaların ve uygulanacak farklı projelerin, hükümlülerin toplumsal yaşama uyumlarını sağlayacak adımlar olduğu görüşündedir.

Özcan (2010) tarafından oluşturulan “Ceza ve İnfaz Kurumlarında Yapılan Mesleki Eğitim Programlarının Öğretmen ve Hükümlü ve Tutukluların Görüşlerine Göre Bazı Boyutları” yüksek lisans tez çalışmasında; Bu araştırmanın temel amacı, ceza ve infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklularla, ceza ve infaz kurumlarında çalışan öğretmenlerin, ceza ve infaz kurumlarında verilen mesleki eğitim programları üzerine görüşlerini incelemektir. Bu amaç doğrultusunda hükümlü ve tutuklular için hazırlanan “Hükümlü ve Tutuklular İçin Eğitim Değerlendirme Anketi” ve öğretmenler için hazırlanan “Öğretmenler İçin Eğitim Değerlendirme Anketi” 2010 yılında, örneklem olarak ele alınan Mersin E Tipi Kapalı ve Tarsus C Tipi Kapalı cezaevinde bulunan 240 hükümlü / tutuklu ve 11 öğretmene uygulanmıştır. Anket sonuçları SPSS 15 paket programı kullanılarak bilgisayar ortamında frekans ve yüzde tanımlayıcı istatistikler ve ki-kare analizi ile incelenmiştir. Araştırma sonuçlarında hükümlü ve tutukluların vermiş olduğu yanıtlara göre, cezaevinde bulunan hükümlü ve tutukluların çok büyük bir kısmının; on sekiz-yirmi beş yaş aralığında, ilköğretim mezunu ve daha düşük eğitilmiş olduğu, aynı zamanda anne babalarının da çok büyük bir kısmının ilköğretim mezunu ve daha düşük eğitilmiş olduğu ve Hükümlü ve Tutukluların dar gelire sahip oldukları, cezaevinde düzenlenen mesleki eğitim kurslarına büyük bir oranda kendi istekleriyle katıldıkları, iş-meslek kursuna katılanların büyük bir kısmının cezaevine girmeden önce bir işte çalıştıkları, sertifika almak ve meslek sahibi olmak için eğitime katıldıkları ve tahliye sonrasında, edindikleri mesleki bilgiyi kullanmak istedikleri, çok büyük bir kısmının verilen iş-meslek kurslarından memnun olduğu, çoğunlukla derslerde öğretim materyalleri olarak kaynak kitap ve dergi kullandıkları belirlenmiştir. Öğretmenlere göre ise; ders programlarının içeriğinin Halk Eğitim

Merkezleri tarafından hazırlandığı, iş-meslek kursu sonunda gözlem, çoktan seçmeli sınav ve yazılı sınav yaptıkları, Hükümlü ve Tutukluların medeni durumu ile, katılmış oldukları kurs türü arasında, Hükümlü ve Tutukluların cezaevine girmeden önceki eğitim düzeyi ile, katılmış oldukları kurs türü arasında, Hükümlü ve Tutukluların eğitim almalarındaki etken kişiler ile kurs türü arasında ki-kare analizi sonucu anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna varılmıştır.

Elibal (2009) tarafından oluşturulan “Hükümlülerin Açık Cezaevlerindeki İş Yurtlarında Düzenlenen İş ve Meslek Eğitimi Etkinliklerine Yönelik Görüşleri” yüksek lisans tez çalışmasında; Hükümlülerin açık cezaevlerindeki iş yurtlarında düzenlenen iş ve meslek eğitimi etkinliklerine ilişkin görüşleri değerlendirilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen ve üç bölümden oluşan anket kullanılmıştır. On bir (11) açık cezaevinde bulunan 689 erkek ve 28 kadın olmak üzere toplam 717 hükümlü ile çalışılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre hükümlülerin %32,9’u (236) 26-35 yaş arasındadır. %43,2’si (310) ilkokul mezunu, %74,9’u (537) şehirde yaşamakta ve %62,8’i (450) evlidir. Ayrıca hükümlülerin %22,6’sı (162) herhangi bir iş ve meslek eğitimi programına katılmadığı görülmektedir. 2002 yılında Tahliye Sonrası Koruma (Eski Hükümlü) Şubesine yapılan 452 başvurudan 241 tanesi için Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarına yazı yazılmış, 70’i için aynı ve nakdi yardım alınması sağlanmış, iş isteyen 183 kişiden 123 tanesinin (Türkiye İş Kurumundan aldıkları işe gönderme Formu ile) işe yerleştirilmesi sağlanmıştır. Hükümlülerin hangi işlere yerleştirildiği bilgisine ulaşılammıştır.

Ayyıldız (2008) tarafından oluşturulan “Hükümlülerin Cezaevi Eğitim Programları Hakkındaki Görüşleri” yüksek lisans tez çalışmasında; hükümlülerin cezaevi eğitim programları hakkındaki görüşleri araştırılmıştır. Eğitim etkinliklerine katılan hükümlülerin görüşleri; onların eğitim deneyimlerini değerlendirmelerine, eğitimlerin, yaşamlarındaki etkilerine ve gelecekteki planları üzerinde beklenen katkılarına bakılarak belirlenmiştir. Ayrıca hükümlülerin görüşleri ile demografik özellikleri arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Araştırma sonuçları, hükümlülerin katıldıkları eğitim programları hakkında genel olarak olumlu düşündüklerini göstermiştir. Hükümlülerin önemli bir kısmı kişisel beklentileri çerçevesinde, azınlığı ise diğer kişilerin önerisiyle eğitim etkinliklerine katılmaktadırlar. Kendilerine olan güvenin artması, daha olumlu hissetme, geleceğe dair planlar yapma, amaç belirleme

ve öğrenme ortaya çıkan etkilerdir. Hükümlülerin çoğunluğu eğitim programlarının gelecekteki planlarını gerçekleştirmede yardımcı olacağını düşünmektedirler. Okuma yazma bilmeyen hükümlüler için ise ilk eğitim deneyimi olan bu eğitim programları, yaşamlarında olumlu etkiler yaratmıştır. Analizler yaş ve hükümlülerin görüşleri arasında bir ilişki olmadığını göstermiştir. Fakat cinsiyet ve eğitim düzeyleri ile görüşleri arasında bir ilişki belirlenmiştir.

Yayak (2009) tarafından oluşturulan “Türkiye Cezaevlerindeki İslah-Rehabilitasyon Çalışmalarının Diğer Ülkelerin Uygulamalarıyla Karşılaştırılması” yüksek lisans tez çalışmasında; Türkiye cezaevlerinde uygulanan ıslah-rehabilitasyon çalışmalarını ortaya koymak ve diğer ülke uygulamalarıyla karşılaştırmasını yapmak amacıyla hazırlanmıştır. Yöntem olarak, sosyal bilimlerde sıkça başvurulan nitel veri toplama yöntemlerinden biri olan fokus grup metodu tercih edilmiştir. Bu çalışmada, 2009 yılında İstanbul'da görev yapan adli yargı hâkimleri, cumhuriyet savcıları ile sosyal çalışmacılar ve Edirne E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda kalan mahkûmlardan oluşan 4 adet fokus grup görüşmesi yapılmış ve belli noktalardaki konular tartışılmıştır. Araştırma bulguları, katılımcıların Türkiye'de uygulanan ıslah-rehabilitasyon çalışmalarını gerekli fakat yetersiz bulduklarını göstermiştir. Tüm gruplar, bu programların pratikten uzak, çeviri esasında işleyen programlar olduğunu kabul etmektedirler. Bu programların tam anlamıyla işlevsel hale gelmesi ekonomik durum ve toplumun olaya bakışıyla ilişkilendirilmiştir. Suçlu ıslahı konusunda ülkedeki ilgili birimlerin koordinasyon içinde çalışmaları beklentilerin başında gelmektedir. Buna ek olarak, cezaevlerindeki özellikle sosyal hizmet uzmanı ve psikolog gibi sosyal çalışmacıların sayısının artırılması, gerekli sosyo-hukuksal düzenlemelerin yapılması ve sadece uzmanların değil, toplumun her kesiminin taşın altına elini koyması beklenen sonuçlar arasında olgu görüşündedir.

Çoğaltay (2010) tarafından oluşturulan “Türkiye Genelinde Ceza İnfaz Kurumlarında Çalışan Öğretmenlerin İş Doyum Algıları” yüksek lisans tez çalışmasında; Türkiye genelinde ceza infaz kurumlarında görev yapan cezaevi öğretmenlerinin iş doyum düzeyini tespit etmektir. Cezaevi öğretmenlerinin demografik özelliklerinin iş doyumlarını etkileyip etkilemediği de incelenmiştir. Araştırma 2009 yılında Türkiye genelinde ceza infaz kurumlarında görev yapan toplam 204 cezaevi öğretmenini kapsamaktadır. Araştırma verilerini toplamak için Minnesota İş Doyumu Ölçeği ile kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Verilerin

çözümlemesinde tek yönlü varyans analizi, LSD testi ve t-testi teknikleri uygulanmıştır. Ayrıca araştırmanın amacına uygun olarak hazırlanan görüşme formuyla cezaevi öğretmenlerinin iş doyum algılarına yönelik nitel veriler elde edilmiştir. Araştırma bulgularına göre, cezaevi öğretmenlerinin genel iş doyum düzeyleri 'orta' düzeyde bulunmuştur. Cezaevi öğretmenlerinin demografik özellikleri ile genel iş doyum düzeyleri arasında herhangi anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Cezaevi öğretmenlerinin 'iç' ve 'dış' doyum düzeyleri de 'orta' düzeyde bulunmuştur. Demografik değişkenler açısından sadece 31-40 yaş grubundaki öğretmenlerin, kendilerinden daha genç ve daha yaşlı olan öğretmen grubuna göre dış doyumlarının daha düşük olduğu bulunmuştur. Araştırma sonuçlarına göre, cezaevi öğretmenlerinin çalışma şartlarının iyileştirilmesi (gerekli fiziki donanım, araç-gereç, iletişim ve teknolojik imkanların temin edilmesi), cezaevi idarecilerinin ve diğer personellerin hizmet içi eğitimler ile ceza infaz kurumlarında yürütülmekte olan eğitim faaliyetleri hakkında bilinçlendirilmeleri, cezaevi öğretmenlerinin daha çok yetkilendirilmeleri, cezaevi öğretmenlerine mesleklerinde ilerleyebilme imkanlarının (uzmanlık, yöneticilik v.b) sunulması ve başarılı öğretmenler için etkili bir ödül sisteminin getirilmesi önerilmiştir.

Çimen (2015) tarafından oluşturulan “Ceza İnfaz Kurumlarında Sosyalleşme ve İslah İlişkisi” makale çalışmasında; suça yönelmenin sebeplerinden hareketle, ceza infaz kurumlarında yapılan faaliyetlerin suçluların ıslahına etkilerini vurgularken; diğer taraftan onların ıslahı için yapılması gerekenleri ortaya koymaya çalışmaktadır. Bu amaçla suçluların yeniden suç işlemelerinin önlenmesi için ceza infaz kurumlarında yapılan faaliyetler ekseninde mahkûmların gözlenmesi ve konu ile ilgili görüşülen hükümlülerin dile getirdiği hususlar değerlendirilmiştir.

Kamer (2012) “Ceza İnfaz Kurumlarında Eğitim Çalışmaları” konulu çalışmasında; ceza infaz kurumlarında eğitim çalışmaları hakkında genel açıklamalarda bulunulmuştur. Kalaycı ve Turan (2015) “Ceza İnfaz Kurumlarında Yeni Psiko-Sosyal Destek Yaklaşımları” konulu çalışmalarında; ceza infaz kurumlarında hükümlülere/tutuklulara yönelik psiko-sosyal destek ile amaçlanan ıslah etme, topluma kazandırma, iyileştirme, suç ile mücadele gibi hedeflerin başarıya ulaşmasında dünyada uygulama alanı giderek artan yaratıcı sanatlar terapisinin uygulanmasının önemli bir yerinin olacağı ortaya konulmaya çalışılmıştır. Sanatların terapötik amaç doğrultusunda sistemli bir şekilde kullanılarak hazırlanan

terapiprogramları ile ceza infaz kurumlarındaki psiko-sosyal servis kalitesinin artacağı, hükümlülerin/tutukluların psikolojik durumlarını sağlıklı tutabilme ve rehabilite olmalarına katkı sağlanacağı ve bu yöntemin ceza infaz kurumları için ideal bir yapıda olduğu, yaratıcı sanatlar terapisinin tanıtımı yapılarak ve bazı yurtdışı uygulama örnekleri incelenerek ele almıştır.

Demir (2013)'in yapmış olduğu “Ceza İnfaz Kurumu Kütüphanelerinin Normalleştirme Sürecindeki Rolü” çalışmasında; Modern ceza anlayışında kişiyi cezalandırmak değil kazanmak ön plandadır. Bu nedenle hükümlü ya da tutuklunun hapis olduğu süreci en az hasarla atlatması ve bu sürecin olabildiğince yapıcı bir sürece dönüştürülmesi hedeflenir. Bu noktada gelişmiş ülkelerin benimsediği ve ön plana çıkardığı “normalleştirme” (normalization) ilkesi esastır. Normalleştirme ilkesi ile kurum ortamı ile koşulları hükümlü ya da tutukluya olası en fazla düzeyde dış dünyayı ve alışık olduğu yaşam biçimini anımsatacak biçimde düzenlenir. Çalışmanın varsayımı, yeterli nitelikleri taşıyan bir ceza infaz kurumu kütüphanesinin, normalleştirme sürecine katkı sağlayarak ivme kazandıracak biçimindedir. Ceza infaz kurumu kütüphaneleri kurumların yüzleştikleri problemlerden etkileniyor ve güvenlik kaygısı normalleştirme sürecinin önünde zorlu bir engel oluşturuyor olsa da, kütüphaneler hükümlü ve tutukluların kendilerini en fazla özgür ve dış dünyaya yakın hissettikleri yerlerdir. Dünyada, özellikle Amerika Birleşik Devletleri, Kanada, İngiltere ve İskandinav ülkelerinde, normalleştirme sürecine katkısı önemsendiğinden ceza infaz kurumu kütüphanelerinin gelişimi için çaba gösterilmekte olduğu görülmektedir.

Erdem ve Altunkaya (2013) “Silivri Ceza İnfaz Kurumları Yerleşkesinde Bulunan Açık Öğretim Ortaokulu Öğrencisi Hükümlü ve Tutukluların Okuma Alışkanlıkları” çalışmalarında; Silivri Ceza İnfaz Kurumları Yerleşkesinde bulunan Açık Öğretim Ortaokulu öğrencisi hükümlü ve tutukluların kitap okuma alışkanlığına ilişkin tutumlarını belirlemek ve öğrencilerin tutumları arasında yaş, doğum yeri, suç türü ve medeni durum değişkenine göre farklılık olup olmadığını incelemektir. Çalışmaya Silivri Ceza İnfaz Kurumları Yerleşkesinde yer alan 8 cezaevinden 224 öğrenci katılmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak, Gömleksiz (2004) tarafından geliştirilen ve 21’i olumlu, 9’u olumsuz 30 maddeden oluşan “Kitap Okuma Alışkanlığına İlişkin Tutum Ölçeği (a=0.88)” kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucu sevgi alt boyutunda evli Ceza İnfaz Kurumları Açık Öğretim Ortaokulu öğrencilerinin

sevgi puanları ($x=25,878$) ile alışkanlık puanları ($x=15,102$), bekâr Ceza İnfaz Kurumları Açık Öğretim Ortaokulu öğrencilerinin sevgi puanlarından ($x=24,230$) ve alışkanlık puanlarından ($x=14,135$) yüksek bulunmuştur. Araştırmaya katılan öğrencilerin okuma tutum düzeyleri arasındaki ilişkinin korelasyon analizi ile incelenmesi sonucunda alışkanlık ile sevgi; istek ile sevgi; etki ile sevgi; yarar ile sevgi; istek ile alışkanlık; etki ile alışkanlık; yarar ile alışkanlık; istek ile gereklilik; etki ile gereklilik; yarar ile gereklilik; etki ile istek; yarar ile istek; yarar ile etki ve okuma alışkanlığına ilişkin tutum genel puanı ile sevgi-alışkanlık-gereklilik-istek-etki-yarar arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

Balaban ve Özen (2015) “Ceza İnfaz Kurumlarındaki Tutuklu ve Hükümlülerin Eğitim Faaliyetlerine İlişkin Algıları: T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Örneği” konulu çalışmasında; Ceza infaz kurumlarındaki tutuklu ve hükümlülerin almış oldukları eğitimler hakkındaki düşüncelerini tespit etmek ve gelecekteki istihdamlarına yönelik görüşlerinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışma, katılımcıların eğitim faaliyetlerinin değerlendirilmesine yönelik durum tespiti amacını taşıdığından “tanımlayıcı araştırma” niteliğindedir. Araştırma amacı doğrultusunda ihtiyaç duyulan veriler anket formu vasıtasıyla elde edilmiştir. Araştırmaya Ceza İnfaz kurumunda bulunan 329 tutuklu ve hükümlü katılmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen veriler SPSS 17.0 istatistik paket programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda; hükümlü ve tutukluların ceza infaz kurumlarında verilen eğitimleri ve eğitimcileri yeterli bulmadıkları, eğitimlere katılmama konusunda farklı nedenlerinin olduğu, bu olumsuz görüşlere rağmen eğitimlerin hükümlü ve tutuklulara önemli bireysel katkılar sağladığı tespit edilmiştir.

Altunkaya (2015) “Ceza İnfaz Kurumlarında Değerler Eğitiminin Öğretmen ve Hükümlü-Tutuklu Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi” çalışmasında; Ceza infaz kurumları, hükümlü ve tutukluların cezalarını infaz ettikleri sürece sadece barındırıldıkları mekânlar değil aynı zamanda tüm eğitim basamaklarında eğitim imkânı bulabildikleri yerlerdir. 2014 yılı başından itibaren Adalet Bakanlığı tarafından ülke genelinde hükümlü ve tutuklulara yönelik olarak bir program doğrultusunda değerler eğitimi projesi uygulamaya konulmuştur. Bu proje kapsamında tüm hükümlü ve tutuklulara her ay için belirlenen değer doğrultusunda hazırlanan “Değer” dergisi ulaştırılmaktadır. Bu çalışmada, bu kurumlarda görev yapan öğretmenlerle odak grup görüşmesi yapılmış ve değerler eğitimi konusundaki

görüşleri alınmıştır. Aynı konu hakkında 120 hükümlü ve tutukluya da 4 sorudan oluşan açık uçlu anket soruları yöneltilmiş ve veriler nitel analiz yöntemleri ile analiz edilmiştir. Öğretmenler ve hükümlü tutuklular, değerler eğitimin genel olarak faydalı ve gerekli olduğunu belirtmişlerdir. Yapılan çalışma sonucunda öğretmenlerin yaşadığı en büyük problemin kurum çalışanları ve idarecileri tarafından desteklenmemeleri ve sivil toplum kuruluşları, üniversiteler vb. uzman kişilerden yeterli iş birliği desteği alamamaları olarak belirlenmiştir. Hükümlü ve tutukluların değerler eğitimine ilişkin olarak gördükleri en dikkate değer problem, kurum mevcutlarının fazla oluşu ve koşullarına sıra gelmemesi vb. sebeplerle etkinliklerden yeterince faydalanamadıkları olarak tespit edilmiştir. “Değer” dergisi içerik ve baskı olarak genellikle öğretmenler ile hükümlü ve tutuklular tarafından iyi olarak değerlendirilmiş ancak içeriğin hedef kitleye yönelik özel olarak hazırlanması gerektiği yönünde görüşler ortaya konulmuştur.

İşler (2015) “Hükümlü ve Tutukluların Sahip Oldukları Değerlerin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi” konulu çalışmasında; hükümlü ve tutukluların sahip oldukları değerlerin bazı değişkenler açısından incelenmesidir. Çalışma evrenini, 2013- 2014 yılında Konya Açık ve Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında kalan hükümlü ve tutuklular oluşturmuştur. Çalışma grubuna ise, bunlar arasından tesadüfi küme örnekleme yöntemi ve gönüllülük esasına göre 35’i kadın, 215’i erkek olmak üzere 250 hükümlü ve tutuklu seçilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak, Dilmaç ve Arıcak (2012) tarafından geliştirilen Değerler ölçeği ile araştırmacı tarafında hazırlanan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Değer kavramı hakkında bugüne kadar bilimsel açıdan ve felsefi yönden pek çok tartışma ve araştırma yapılmıştır. Değerler çeşitli değişkenler ile birlikte ele alınarak araştırmacılar tarafından incelenmiştir. Ancak değerler, hükümlü ve tutuklular üzerinde ele aldığımız değişkenler açısından incelenmemiştir. Ayrıca çalışmayı hedeflediğimiz çalışma grubu itibarıyla de, bu türden bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu araştırma genel tarama modelinin bir alt türü olan ilişkisel tarama modelidir.

BÖLÜM-III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda eğitimin önemini ve durumunu belirlemek için tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımı olup; araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2012: 77). Araştırmada ayrıca tutuklu, hükümlüler ve öğretmenler için değerlendirme anketi kullanılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Evren

- Çalışmanın evrenini 2016 yılında Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda bulunan iş-meslek kurslarına katılan 758 hükümlü ve tutuklu oluşturmaktadır.
- İş-meslek kursları ve eğitim servisinde bulunan görevli öğretmen ve personel evreninin sayısı ise 9'dur.

Örneklem

- Bu çalışma için 2016 yılı aylarında Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda iş-meslek kursuna katılan mahkûmlardan araştırma için görüş belirtmek isteyen 200 hükümlü/tutuklu örneklem olarak seçilmiştir.
- İş-meslek kursları ve eğitim servisine katılan cezaevlerinde görevli öğretmenlerin ve personellerin ise tamamına ulaşılmış olup toplam sayı 9'dur.

3.3. VERİ TOPLAMA TEKNİKLERİ

Verileri toplama tekniklerinde Özcan (2010)'nın "Ceza ve İnfaz Kurumlarında Yapılan Mesleki Eğitim Programlarının Öğretmen ve Hükümlü ve Tutukluların Görüşlerine Göre Bazı Boyutları" yüksek lisans tez çalışmasında kullandığı Hükümlü ve Tutuklulara yönelik oluşturduğu anket kullanılmıştır.

Özcan (2010:45) Hükümlü / Tutuklulara Yönelik Anket oluşturmada;

Önce yetişkin eğitimi kuramları bilgileri ışığında açık uçlu sorular hazırlanmıştır. Bu açık uçlu sorular; cezaevlerinde yapılan araştırmalardaki sınırlılıklar sebebiyle direkt hükümlü/tutuklulara erişilemediği için Mersin E Tipi Kapalı Cezaevindeki öğretmenlere verilmiş ve onların yönlendirmeleri dikkate alınarak kapalı uçlu anket soruları türüne dönüştürülmüş. Daha sonra bu sorular Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü'nce tekrar yönlendirmeler yapılarak düzenlenmiştir. Sorular Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında 2004 tarihli Tüzük'e göre son halini almış. Böylelikle eğitim programının kısıtlı sayıdaki boyutları hakkında görüşler elde edilebilmiş. Bu anket soruları daha sonra Cezaevi öğretmenlerine tekrar verilerek kapsam geçerliliği sağlanmış.

Anket soruları bir dersle ilgili öğrenci ve öğretmen hedefleri, derslerin haftalık süreleri, öğretim alan ve mekânı, öğretim içerik türleri, sınavın olup olmadığı türündeki boyutlarla sınırlandırılmıştır.

Özcan (2010:46) Cezaevi Öğretmenlerine Yönelik Anket oluşturmada;

Hükümlü ve tutuklulara yönelik olarak geliştirilen anket maddeleri öğretmen görüşleri alınarak ve yine Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü yönlendirmeleri dikkate alınarak tekrar öğretmenlere yönelik olarak düzenlenmiş. Bu düzenlemede demografik unsurlar, program düzenleme, programa katılacak öğrenci niteliği, programın faydalılığı, değerlendirme, içerik, araç-gereç, süre ile hükümlü ve tutuklulara yönelik etken boyutları ele alınmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Anket yoluyla elde edilen veriler, tanımlanmış SPSS programına yüklenmiştir. Bu veriler araştırmanın alt problemlerine göre analiz edilmiştir. Verilerin analizinde istatistiksel teknik olarak frekans analizi, yüzde tanımlayıcı istatistikler ve ki-kare analizi ile incelenmiştir.

BÖLÜM-IV

BULGULAR VE YORUM

4.1. Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'na Ait Bilgiler Ve Bulgular

Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ve ona bağlı Açık Ceza İnfaz Kurumu 2014 yılının ağustos ayında Osmaniye ilinde hizmete açılmıştır. Coğrafi konum olarak Adana- Osmaniye- Hatay sınırlarının kesiştiği nokta olan Osmaniye'nin Toprakkale ilçesinde yer almaktadır. Hâlihazırda hizmette olan Osmaniye C Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu kapasite yetersizliği çözüm amacıyla çağdaş infaz sistemine uygun kapalı ceza infaz kurumu olarak açılmıştır.

Ceza infaz kurumunun dış güvenliği jandarma tarafından sağlanmaktadır. Bu nedenle ceza infaz kurumunun ihata duvarı üzerinde jandarma nöbetçi kuleleri bulunmaktadır. Ceza infaz kurumu dış güvenliğinin sağlıklı yürütülmesi için çevre ışıklandırması yapılmış ve aramalarda ayrıca el detektörü de kullanılmaktadır.

Kurumun güvenliğinde göz biyometri cihazları, X-ray cihazı, duyarlı kapı, IP kameralar, sensörlü teller, otomasyon sistemi gibi yüksek teknolojik cihazlar kullanılmıştır.

Kurumda hükümlü ve tutukluların ihtiyaçlarına uygun berber salonu, terzi, kantin, yemekhane, revir, ziyaretçi görüş alanları, avukat görüş alanları ve aile görüş odaları mevcuttur.

İyileştirme faaliyetleri kapsamında ise derslikler, grup çalışma odaları, iş- meslek atölyesi, kütüphane, kapalı spor salonu, açık spor salonu, konferans salonu mevcuttur.

Ceza İnfaz Kurumunun içme suyu 2 adet sondaj kuyusundan çıkartılan yeraltı suyunun standartlara uygun arıtma deposundan arıtılan su kullanılmaktadır. Hükümlü- tutuklu başına günlük 150 lt arıtılmış su ve 75 lt sıcak su verilmektedir.

Ceza infaz kurumu günlük olarak hijyenik şekilde temizlenmekte ve sıklıkla ilaçlanmaktadır.

Ceza infaz kurumunun kapasitesi 616 kişilik olmasına rağmen hükümlü-tutuklu fazlalığından dolayı ortalama 1200 hükümlü ve tutuklu barınmaktadır.

Ceza infaz kurumunda bir Cezaevi Müdürü, üç adet 2. Müdür yönetici olarak görev yapmaktadır.

a) Yönetim servisinde; iki idare memuru, bir ambar memuru ve beş cezaevi kâtabi,

b) Güvenlik ve gözetim servisinde; sekiz infaz ve koruma başmemuru ile iki yüz otuz (230) infaz ve koruma memuru,

c) Teknik serviste; iki tekniker, bir teknisyen,

d) Psiko-sosyal yardım servisinde; iki psikolog ve bir sosyal çalışmacı,

e) Sağlık servisinde; bir aile hekimi, bir sağlık memuru,

f) Eğitim ve öğretim servisinde; bir öğretmen,

g) İş yurdu servisinde; bir sayman,

h) Yardımcı hizmetler servisinde, iki şoför, bir kaloriferci, üç aşçı görev yapmaktadır.

4.2. Tutuklu / Hükümlü Eğitimi Değerlendirme Anketine İlişkin Bulgular

4.2.1. Tutuklu ve Hükümlülere Ait Demografik Bilgiler

Tutuklu ve hükümlü anketine ait demografik bulgular Tablo 4 ile Tablo 13 arasında gösterilmiştir.

Tablo 4. İnfaz Durumlarını Göre Tutuklu ve Hükümlülerin Dağılımı

İnfaz Durumu	f	%
Tutuklu	46	23,0
Hükümlü	154	77,0
Toplam	200	100,0

Tablo-4’de göre ceza ve infaz kurumunda ankete katılan ve eğitimlerde yer alanların %77’si hükümlü %23’ü ise tutukludur.

Tablo 5. Tutuklu ve Hükümlülerin Yaşlarını Gösteren Dağılım

Yaş	İnfaz Durumu			
	Tutuklu		Hükümlü	
	f	%	f	%
18-25	16	34,8	23	14,9
26-34	19	41,3	69	44,8
35-44	5	10,9	41	26,6
45-64	6	13,0	21	13,6
Toplam	46	100	154	100

Tablo-5’e göre ise tutukluların %76,1’i hükümlülerin ise %59,7 ile 18-34 yaş aralığında olduğu görülmüştür.

Tablo 6. Tutuklu ve Hükümlülerin Doğum Yerleri Gösteren Dağılım

Doğum Yeri	f	%		f	%
ADANA	49	24,5	KAYSERİ	1	,5
ADİYAMAN	1	,5	KİLİS	2	1,0
ANKARA	1	,5	KONYA	2	1,0
BATMAN	4	2,0	LÜBNAN	1	,5
BİNGÖL	3	1,5	MALATYA	5	2,5
BİTLİS	1	,5	MARDİN	1	,5
DİYARBAKIR	16	8,0	MERSİN	12	6,0
ELAZIĞ	2	1,0	MUŞ	3	1,5
GAZİANTEP	13	6,5	NEVŞEHİR	3	1,5
HAKKÂRİ	1	,5	OSMANİYE	16	8,0
HALEP	1	,5	SİİRT	3	1,5
HATAY	26	13,0	ŞANLIURFA	20	10,0
İSKENDURUN	1	,5	ŞIRNAK	4	2,0
İSTANBUL	2	1,0	TUNCELİ	1	,5
İZMİR	1	,5	VAN	1	,5
KAHRAMANMARAŞ	2	1,0	ZONGULDAK	1	,5
			Toplam	200	100

Tablo-6'ya göre hükümlü ve tutukluların %24,5'i doğum yeri Adana ilk sıralarda yer almaktadır. Anketin uygulandığı Osmaniye ili, bulunduğu coğrafi konumuna göre ele alınacak olursak hükümlü ve tutukluların %53'ü Akdeniz Bölgesi'nde doğmuştur

Tablo 7. Tutuklu ve Hükümlülerin Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan Önceki Eğitim Durumlarını Gösteren Dağılım

Ceza ve İnfaz Kurumundan Önceki Eğitim Durumu	İnfaz durumun					
	Tutuklu		Hükümlü		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Okula Gitmedim	5	10,9	7	4,5	12	6,0
İlkokuldan Terk	6	13,0	32	20,8	38	19,0
İlköğretim Mezunu	22	47,8	82	53,2	104	52,0
Lise ve Dengi Meslek Okulu Mezunu	6	13,0	24	15,6	30	15,0
Yüksekokul veya Fakülte Mezunu	7	15,2	9	5,8	16	8,0
Toplam	46	100	154	100	200	100

Tablo-7'e göre tutukluların %71,7'si hükümlülerin ise 78,5'i ilköğretim mezunu ve daha alt seviyede öğrenim durumu olduğu görülmektedir.

Tablo 8. Tutuklu ve Hükümlülerin Babalarının ve Annelerinin Eğitim Durumlarını Gösteren Dağılım

Eğitim Düzeyi	Baba		Anne	
	f	%	f	%
Okula Gitmedim	49	24,5	91	45,5
İlkokul Terk	40	20	40	20
İlkokul Mezunu	70	35	44	22
İlköğretim Mezunu	18	9	16	8
Lise Veya Dengi Okulu Mezunu	23	11,5	9	4,5
Toplam	200	100	200	100

Tablo-8'e göre hükümlü ve tutukluların babalarının %88,5'i annelerinin ise %92,5'i ilköğretim mezunu veya daha alt öğrenim seviyesinde olduğu anlaşılmıştır.

Tablo 9. Tutuklu ve Hükümlülerin Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında Bulunma Sürelerini Gösteren Dağılım

Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda Bulunma Süresi	Tutuklu		Hükümlü		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
0-11 ay	16	34,8	11	7,1	27	13,5
12-24 ay	15	32,6	35	22,7	50	25,0
24 - 47 ay	7	15,2	42	27,3	49	24,5
4-6 yıl	6	13,0	31	20,1	37	18,5
7 yıl ve üstü	2	4,3	35	22,7	37	18,5
Toplam	46	100	154	100	200	100

Tablo-9'a göre tutukluların %67,6'sı, hükümlülerin %29,8'i 24 ay ve altı, tutukluların %32,5'i hükümlülerin ise %61,5'i 24 ay ve üstü süresince ceza infaz kurumlarında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 10. Tutuklu ve Hükümlülerin Medeni Durumlarına Ait Dağılım

Medeni Durum	Tutuklu		Hükümlü		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Bekâr	25	54,3	58	37,7	83	41,5
Evli	17	37,0	72	46,8	89	44,5
Boşanmış	3	6,5	14	9,1	17	8,5
Cezaevine Girdikten Sonra Ayrıldık	1	2,2	10	6,5	11	5,5
Toplam	46	100	154	100	200	100

Tablo-10'a göre tutukluların %54,3'ü bekâr iken hükümlülerde bu oran %37,7'dir. Ayrıca tutukluların %37'si, hükümlülerin %46,8'i ile medeni durumu evli olduklarını belirtmiştir.

Tablo 11. Tutuklu ve Hükümlülerin Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna Girmeden Önce Herhangi Bir İşte Çalışıp/Çalışmadıklarını Gösteren Dağılım

Kapalı ceza infaz kurumuna girmeden önce herhangi bir işte çalışma durumu	Tutuklu		Hükümlü		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Evet	35	76,1	119	77,3	154	77,0
Hayır	11	23,9	35	22,7	46	23,0
Toplam	46	100	154	100	200	100

Tablo-11'e göre tutuklu ve hükümlülerin %77'sinin kapalı ceza infaz kurumuna girmeden önce bir işte çalışmadığı, %23'ü ise kapalı ceza infaz kurumuna girmeden önce bir işte çalıştığı anlaşılmaktadır.

Tablo 12. Tutuklu ve Hükümlülerin Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna Girmeden Önceki Aylık Gelir Aralığını Gösteren Dağılım

Kapalı ceza infaz kurumuna girmeden önceki aylık gelir	Tutuklu		Hükümlü		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
0-500 TL Arası	12	26,1	29	18,8	41	20,5
551-100 TL Arası	7	15,2	37	24,0	44	22,0
1001-1500 TL Arası	10	21,7	50	32,5	60	30,0
1501- 2000 TL Arası	4	8,7	11	7,1	15	7,5
2001 TL ve Üzeri	13	28,3	27	17,5	40	20,0
Toplam	46	100	154	100	200	100

Tablo-12'ye göre tutuklu ve hükümlülerin %72,5'i kapalı ceza infaz kurumunda girmeden önceki aylık gelirinin 1500 TL ve altı bir gelir seviyesinde olduğu, %27,5'i ise kapalı ceza infaz kurumunda girmeden önceki aylık gelirinin 1500 tl üstü olduğu görülmektedir.

Tablo 13. Tutuklu ve Hükümlülerin Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna Girmeden Önceki Sosyal Güvencelerini Gösteren Dağılım

	Tutuklu		Hükümlü		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kapalı ceza ve infaz kurumuna girmeden önceki sosyal güvenceleri						
SSK	19	41,3	63	40,9	82	41,0
BAĞ-KUR	5	10,9	23	14,9	28	14,0
Sosyal Güvencem Yok	22	47,8	68	44,2	90	45,0
Toplam	46	100	154	100	200	100

Tablo-13'e göre tutuklu ve hükümlülerin %55'nin sosyal güvencesinin olduğu %45'nin ise sosyal güvencesi olmadığı anlaşılmaktadır.

4.2.2. Ceza İnfaz Kurumu Eğitim Servisinde Görevli Personelin Ait Demografik Bilgiler

Tablo 14. Ceza İnfaz Kurumunda Eğitim Servisinde Görevli Personelin Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	f	%
Erkek	4	44,4
Kadın	5	55,6
Toplam	9	100,0

Tablo 14'e göre ceza infaz kurumunda eğitim servisinde görevli personelin %55,6 ile kadın, %44,4'ü ise erkek olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 15. Ceza İnfaz Kurumunda Eğitim Servisinde Görevli Personelin Medeni Durumunu Gösteren Dağılım

Medeni Durum	f	%
Bekâr	8	88,9
Evli	1	11,1
Toplam	9	100,0

Tablo-15'e göre ceza infaz kurumunda eğitim servisinde görevli personelin %88,9 bekâr ve %11,1 i se evli olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 16. Ceza İnfaz Kurumunda Eğitim Servisinde Görevli Personelin Öğreticilik Statüsünü Gösteren Dağılım

Öğreticilik Statüsü	f	%
Usta Öğretici	4	44,4
C.İ.K. Personeli	4	44,4
Sosyal Çalışmacı	1	11,1
Toplam	9	100,0

Tablo-16'ya göre öğreticilik statüsünde Usta Öğretici ile C.İ.K Personeli eşit şekilde dağılmakta olup sadece bir Sosyal Çalışmacı kurumda görev yapmaktadır.

Tablo 17. Ceza İnfaz Kurumunda Eğitim Servisinde Görevli Personelin Öğrenim Durumunu Gösteren Dağılım

Öğrenim Durumu	f	%
Lise Mezunu	2	22,2
Yüksekokul Mezunu	3	33,3
Fakülte Mezunu	4	44,4
Toplam	9	100,0

Tablo-18'e göre ceza ve infaz kurumunda eğitim servisinde görevli personelin %77,7'si yüksekokul ve üstü eğitim seviyesinde olduğu, %22'si lise mezunu olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 18. Ceza ve İnfaz Kurumunda Eğitim Servisinde Görevli Personelin Ceza İnfaz Kurumu Dışında Hangi Kurumlarda Çalıştığını Gösteren Dağılım

	f	%
Halk Eğitim Merkezi	4	44,4
İlköğretim Okulu	0	0
Genel Lise	0	0
Mesleki-Teknik Liseler Grubunda	0	0
Özel Bir Firma / İşyeri	0	0
Hiçbiri	5	55,6
Toplam	9	100,0

Tablo-18'e göre ceza infaz kurumunda eğitim servisinde görevli personelin %44,4'ü Halk Eğitim Merkezinde çalıştığı %55,6'sının ise sadece ceza infaz kurumunda görev yaptığı anlaşılmaktadır.

4.2.3. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın I. alt problemi; Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda verilen mesleki eğitim programları hakkında programa katılan tutuklu ve hükümlülerin görüşleri nelerdir?" şeklindedir. Bu alt problemde tutuklu ve hükümlülere eğitim ve sosyal faaliyetlere yönelik sorular ve bu sorulara verilen cevaplar ile elde edilen bulgular Tablo 19 ile Tablo 32 arasında gösterilmiştir.

Tablo 19. Tutuklu ve Hükümlülerin Ceza İnfaz Kurumu İçinde Eğitimlere Katılmalarındaki Etkene İlişkin Dağılım

	İnfaz Durumu					
	Tutuklu		Hükümlü		Toplam	
Ceza İnfaz Kurumu İçinde eğitim almada etken	f	%	f	%	f	%
C.İ.K Arkadaşım	25	54,3	87	56,5	112	56
Kurum Öğretmeni	9	19,6	27	17,5	36	18
C.İ.K Personeli	12	26,1	40	26,0	52	26
Toplam	46	100	154	100	200	100

Tablo-19'a göre ceza infaz kurumu içinde eğitim almada öncelikli etken tutuklularda %54,3 ile "ceza infaz kurumunda bulunan arkadaşım" seçeneği ağırlık göstermektedir. Hükümlülerde ise bu oran %56,5'dir. En az etki eden isen tutuklu ve hükümlülerde % 18 oran ile ceza infaz kurumu öğretmenidir.

Tablo 20. Tutuklu ve Hükümlülerin Eğitim Almalarında Etkenin Ceza İnfaz Kurumu Arkadaşlarına Göre Dağılımı

	Tutuklu		Hükümlü		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Ceza İnfaz Kurumu İçinde eğitim almada etken						
CİK içinde eğitim almış koğuş arkadaşım	20	80	71	81	91	81,3
CİK içinde eğitim almamış koğuş arkadaşım	2	8	9	10,3	11	9,8
Başka bir koğuştan CİK içinde eğitim almış arkadaşım	3	12	2	2,3	5	4,5
Başka bir koğuştan CİK içinde eğitim almamış arkadaşım	0	0	5	5,7	5	4,5
Toplam	25	100	87	100	112	100

Tablo-20'ye göre tutukluların %80'nı hükümlülerin ise %81'i ceza infaz kurumu içinde eğitim almış koğuş arkadaşının, eğitimlere katılmada öncelikli neden olarak görmektedir.

Tablo 21. Tutuklu ve Hükümlülerin Katıldığı İş-Meslek Kurslarının Türüne Gösteren Dağılım

	Tutuklu		Hükümlü	
	N	%	N	%
Fırıncılık	2	2,5	6	1,9
Arıcılık	7	8,9	26	8,4
Terzi	9	11,4	28	9,1
Aşçılık	3	3,8	11	3,6
Erkek Berberliği	3	3,8	21	6,8
Yağlı Boya Resim	12	15,2	13	4,2
Doğalgaz Tesisatçılığı	3	3,8	20	6,5
Kilim Dokuma	2	2,5	8	2,6
Bilgisayar Kursu	8	10,1	31	10,1
Koyun Yetiştiriciliği	1	1,3	32	10,4
Kalorifer Ve Ateşçilik Kursu	9	11,4	34	11
Bayan Kuaförlüğü	0	0	1	0,3
El Sanatları	12	15,2	25	8,1
Dekoratif Ahşap Süsleme	5	6,3	33	10,7
Elektrikli Ev Aletleri Bakımı	0	0	2	0,6
Boya Badana	0	0	2	0,6
Marangozluk	1	1,3	6	1,9
Sihhi Tesisatçılık	0	0	3	1,0
Oto Genel Bakım-Onarım	0	0	1	0,3
Diğer	2	2,5	5	1,6
Toplam	79	100	308	100

*N sayısı örneklem sayısını geçmektedir.

Tablo-21'e göre tutuklu ve hükümlülerin en çok tercih ettiği meslek kursları; Yağlı boya resim, terzilik, arıcılık, bilgisayar ve el sanatları kursu yer almaktadır.

Tablo 22. Tutuklu ve Hükümlülerin İş-Meslek Kursuna Katılma Sebeplerini Gösteren Dağılım

	İnfaz Durumu					
	Tutuklu		Hükümlü		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Ceza İnfaz Kurumu İçinde Eğitim Almada Etken						
Sertifika Almak İçin	9	19,6	45	29,2	54	27
Meslek Sahibi Olmak İçin	12	26,1	36	23,4	48	24
Tahliye sonrasında iş bulmak İçin	8	17,4	24	15,6	32	16
Koğuştan çıkabilmek için arkadaşım	1	2,2	8	5,2	9	4,5
Zaman değerlendirmek için	7	15,2	21	13,6	28	14
İş Yurtları Bünyesinde çalışıp, ücret almak için	1	2,2	1	0,6	2	1
Bu konuya ilgi duyduğum için (hobi amaçlı)	8	17,4	19	12,3	27	13,5
Toplam	46	100	154	100	200	100

Tablo-22'ye göre tutukluların iş-meslek kurslarına katılma sebeplerinde ilk sırada %23,1 ile meslek sahibi olmak ikinci sırada %19,6 ile sertifika sahibi olmak ve üçüncü sırada %17,4 ile tahliye sonrası iş bulmak için olduğu anlaşılmaktadır. Hükümlülerde ise iş-meslek kurslarına katılma sebeplerinde ilk sırada %29,2 ile sertifika sahibi olmak ikinci sırada %23,4 ile meslek sahibi olmak ve üçüncü sırada %15,4 ile tahliye sonrası iş bulmak için olduğu görülmektedir.

Tablo 23. Tutuklu ve Hükümlülerin İş-Meslek Kurslarının Faydalı Olup Olmadığına Dair Görüşlerinin Dağılımı

	İnfaz Durumu					
	Tutuklu		Hükümlü		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Faydalı buluyorum	39	84,8	146	94,8	185	92,5
Faydalı bulmuyorum	7	15,2	8	5,2	15	7,5
Toplam	46	100	154	100	185	100

Tablo-23'e göre tutuklu ve hükümlüler %92,5'i ceza infaz kurumunda verilen iş-meslek kurslarının faydalı bulduğu görüşü içinde olduğu, %7,5'i ise faydalı bulmadığı görüşünde olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 24. Tutuklu ve Hükümlülerin İş-Meslek Kursuna Katılma Sebepleriyle İş-Meslek Kurs Eğitimlerinin Faydalı Olup/Olmadığına Dair Görüşlerinin Ki-kare Analizini Gösteren tablo

		Aldığımız meslek eğitiminin size faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?			
		Tutuklu		Hükümlü	
		Evet	Hayır	Evet	Hayır
Ceza ve İnfaz Kurumu'nda uygulanan iş ve meslek eğitimi kurslarına katılmayı neden tercih ettiniz?	Sertifika Almak İçin	8	1	43	2
	Meslek Sahibi Olmak İçin	9	3	33	3
	Tahliye sonrasında iş bulmak İçin	7	1	23	1
	Koğuştan çıkabilmek için	1	0	8	0
	Zaman değerlendirmek için	6	1	21	0
	İş Yurtları Bünyesinde çalışıp, ücret almak için	0	1	0	1
	Bu konuya ilgi duyduğum için (hobi amaçlı)	8	0	18	1
		p= 0,221		p= 0,002	

Tutukluların iş-meslek kursuna katılma sebebi ile kursun faydalı olup olmadığı dair görüşlerinde ki-kare analiz sonucu anlamlı ilişki olmadığı sonucu çıkmıştır. $P=0,221$ $P>.05$

Hükümlülerde ise iş-meslek kursuna katılma sebebi ile kursun faydalı olup olmadığı dair görüşlerinde ki-kare analiz sonucu anlamlı ilişki olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. $P=0,002$ $P<.05$

Tablo 25. Tutuklu ve Hükümlülerin Haftada Kaç Gün İş-Meslek Kurslarına Katıldığını Gösteren Dağılım

Eğitilmelere katılma süresi	İnfaz Durumu				Toplam	
	Tutuklu		Hükümlü			
	f	%	f	%	f	%
Bir gün	0	0	7	4,5	7	3,5
İki gün	6	13	13	8,4	19	9,5
Üç gün	14	30,4	17	11	31	15,5
Dört gün	3	6,5	22	14,3	25	12,5
Beş gün	23	50	91	59,1	114	57
Beş günden fazla	0	0	4	2,6	4	2
Toplam	46	100	154	100	200	100

Tablo-25'e göre tutukluların %50'si iş-meslek kurslarına haftanın beş günü, %30,4'ü ise haftanın üç günü katıldığı belirtmiştir. Hükümlülerde ise iş-meslek kurslarına katılma haftanın beş günü %59,1 iken haftanın dört günü iş-meslek kurslarına katılma oranı ise %14,3'tür.

Tablo 26. Tutuklu ve Hükümlülerin İş-Meslek Kurslarındaki Sınıf Mevcuduna İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

Eğitilmelere katılma süresi	İnfaz Durumu					
	Tutuklu		Hükümlü		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
10-15 kişi arası	37	80,4	138	89,6	175	87,5
16-20 kişi arası	8	17,4	11	7,1	19	9,5
21-25 kişi arası	0	0	2	1,3	2	1,0
26 ve daha fazla kişi	1	2,2	3	1,9	4	2,0
Toplam	46	100	154	100	200	100,0%

Tablo-26'ya göre tutuklu ve hükümlülerin %87,5'i iş-meslek eğitimlerini aldıkları sınıf mevcudunun 10-15 kişi arası olduğunu belirtmiştir.

Tablo 27. Tutuklu ve Hükümlülerin Eğitim Sırasında Kullanılan Kaynakların Dağılımı

Eğitim esnasında kullanılan kaynak	İnfaz Durumu					
	Tutuklu		Hükümlü		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kaynak kitap	33	67,3	100	62,1	133	63,3
Dergi	7	14,2	24	14,9	31	14,8
Gazete	9	18,3	37	22,9	46	21,9
Toplam	49	100	161	100	210	100

*N sayısı örneklem sayısını geçmektedir.

Tablo-27'ye göre tutuklu ve hükümlülerin eğitim esnasında kullanılan kaynakların başında %63,3 ile kaynak kitap, %21,9 ile gazete ve %14,8 ile de dergi yer aldığı anlaşılmaktadır.

Tablo 28. Tutuklu ve Hükümlülerin Eğitim Sırasında Kullanılan Öğretim Materyallerine İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

Eğitim esnasında kullanılan materyal	İnfaz Durumu					
	Tutuklu		Hükümlü		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tepegöz	10	25,6	33	28,4	43	27,7
Projeksiyon cihazı	13	33,3	32	27,6	45	29
Bilgisayar	16	41,0	51	44,0	67	43,2
Toplam	39	100	116	100	155	100

*N sayısı örneklem sayısını geçmektedir.

Tablo-28'e göre tutuklu ve hükümlülerin %43,2'si eğitim esnasında kullanılan materyalin bilgisayar, %29'u projeksiyon cihazı, %27,7'si ise tepegöz olduğu görüşünü belirtmiştir.

Tablo 29. Tutuklu ve Hükümlülerin Derslerde Kullanılan Öğretim Materyallerinin Yeterliliğine İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

		İnfaz Durumu					
		Tutuklu		Hükümlü		Toplam	
		f	%	f	%	f	%
İş ve meslek kurslarında kullandığınız öğrenme materyallerini öğrenmenize yeterli mi?	Evet	20	46,5	78	51	98	50
	Hayır	23	53,5	75	49	98	50
Toplam		43	100	153	100	196	100

Tablo-29'a göre iş ve meslek kurslarında kullanılan öğrenim materyallerini öğrenim için yeterli olduğunu düşünen tutuklular %46,5 hükümlüler ise %51'dir. İş ve meslek kurslarında kullanılan öğrenim materyallerini öğrenim için yeterli olmadığını düşünen tutuklular %53,5 hükümlüler ise %49'dur.

Tablo 30. Tutuklu ve Hükümlülerin Almış Oldukları İş-Meslek Kursu Sonunda Sınav Yapılma Durumuna İlişkin Dağılım

		İnfaz Durumu					
		Tutuklu		Hükümlü		Toplam	
		f	%	f	%	f	%
Aldığınız iş ve meslek eğitimi sonunda sınav yapılıyor mu?	Evet	30	65,2	136	88,3	166	83
	Hayır	16	34,8	18	11,7	34	17
Toplam		46	100	154	100	200	100

Tablo-30'a göre tutuklu ve hükümlülerin almış oldukları iş-meslek kursu sonunda sınav yapılma durumuna tutukluların %65,2'si "evet" yanıtını vermiştir. Hükümlülerin ise bu oran %88,3'tür.

Tablo 31. Tutuklu ve Hükümlülerin Aldıkları İş-Meslek Kurslarıyla İlgili Olarak İş Yurtlarında Çalışmak İçin Başvuru Yapma Durumunu Gösteren Tablo

		İnfaz Durumu					
		Tutuklu		Hükümlü		Toplam	
		f	%	f	%	f	%
Ceza infaz kurumu içinde aldığınız iş-meslek kursları ile ilgili İş Yurtları bünyesinde çalışmak üzere ceza infaz kurumları iş yurtları müdürlüğüne başvuracak mısınız?	Evet	29	63	111	72,1	140	70
	Hayır	17	37	43	27,9	60	30
Toplam		46	100	154	100	200	100

Tablo-31'e göre "ceza infaz kurumu içinde aldığınız iş-meslek kursları ile ilgili İş Yurtları bünyesinde çalışmak üzere ceza infaz kurumları iş yurtları müdürlüğüne başvuracak mısınız?" sorusuna cevabı "evet" olan tutuklu oranı %63 hükümlü oranı ise %72'dir

Tablo 32. Tutuklu ve Hükümlülerin Almış Oldukları İş-Meslek Kurslarıyla İlgili Olarak Tahliye Sonrasında İŞ-KUR'a Başvuru Yapıp/Yapmayacaklarına İlişkin Görüşlerini Gösteren Tablo

		İnfaz Durumu					
		Tutuklu		Hükümlü		Toplam	
		f	%	f	%	f	%
Tahliye sonrasında aldığınız iş-meslek kursları ile ilgili istihdam edilmek üzere İŞ-KUR müdürlüğüne başvuracak mısınız?	Evet	31	67,4	124	80,5	155	77,5
	Hayır	15	32,6	30	19,5	45	22,5
Toplam		46	100	154	100	200	100

Tablo-32'ye göre "Tahliye sonrasında aldığınız iş-meslek kursları ile ilgili istihdam edilmek üzere İŞ-KUR müdürlüğüne başvuracak mısınız?" sorusunu "evet" yanıtını veren tutuklu oranı %67,4 hükümlü oranı ise %80,5'dir

4.2.4. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın II. alt problemi; "Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza ve İnfaz Kurumu'nda verilen mesleki eğitim programları hakkında programa katılan ceza infaz kurumunda görevli öğretmenlerin görüşleri nelerdir?" şeklindedir. Bu alt probleme ilişkin ceza infaz kurumu öğretmenlerin demografik bilgileri, eğitimle ilgili görüşleri aşağıda tablolar halinde gösterilmiştir.

Mesleki Eğitim Ceza İnfaz Kurumunda Görevli Öğretmen Anketiyle Sorgulanan Bazı Boyutları

Ceza infaz kurumunda görevli öğretmenlere uygulanan anketin 9,17,18,19,20,21. Maddeleri ile elde edilen bilgiler neticesinde, mesleki eğitimin ceza infaz kurumunda görevli öğretmenlerin görüşlerine bazı boyutları aşağıda tablolar halinde gösterilmiştir.

Öğretim Programlarının Temin Edilme Yeri

Tablo 33. Ceza İnfaz Kurumunda Görevli Öğretmenlerin İş-Meslek Kurslarının Öğretim Programını Nereden Temin Ettiklerini Gösteren Tablo

	f	%
Adalet Bakanlığı	3	33,3
Halk Eğitim Merkezi	5	55,6
Yanıt vermeyen	1	11,1
Toplam	9	100

Tablo-33'e göre ceza infaz kurumunda görevli öğretmenlerin iş-meslek kurslarının öğretim programını %55,6'sı Halk Eğitim Merkezleri'nden, %33,3'ü ise Adalet Bakanlığı temin ettikleri anlaşılmaktadır.

Haftalık Süre

Tablo 34 . Ceza İnfaz Kurumunda Görevli Öğretmenlerin Görüşlerine göre Tutuklu ve Hükümlülerin İş-Meslek Kurslarının Haftada Kaç Gün Devam Ettiğini Gösteren Tablo

	f	%
Bir Gün	0	0
İki Gün	0	0
Üç Gün	0	0
Dört Gün	0	0
Beş gün	9	100
Toplam	9	100

Tablo-34'ye göre ceza infaz kurumunda görevli öğretmenlerin tamamın görüşlerine göre tutuklu ve hükümlülerin iş-meslek kurslarının haftanın beş günü devam ettiğini belirtmiştir.

Öğretim Materyalleri

Tablo 35. Ceza İnfaz Kurumunda Görevli Öğretmenlerin Eğitimlerde Hangi Tür Ders Kaynakları Kullandığını Gösteren Dağılım

	N*	%
Kaynak kitap	9	75
Dergi	3	25
Gazete	0	0
Toplam	12	100

*N sayısı örneklem sayısını geçmektedir.

Tablo-35'e göre ceza infaz kurumunda görevli öğretmenlerin eğitimlerde kullandığı kaynağın %75'i kaynak kitap ve %25'i dergilerden oluşmaktadır.

Tablo 36. Ceza İnfaz Kurumunda Görevli Öğretmenlerin Hangi Tür Öğretim Materyali Kullandığını Gösteren Tablo

	N*	%
Projeksiyon cihazı	5	45,5
Bilgisayar	6	54,5
Tepegöz	0	0
Toplam	11	100

*N sayısı örneklem sayısını geçmektedir.

Tablo-36'ya göre ceza infaz kurumunda görevli öğretmenlerin %54,5'i öğretimde kullandıkları materyali bilgisayar, %45,5'i ise projeksiyon cihazı olduğunu belirtmiştir.

Sınav-Değerlendirme

Tablo 37 . Ceza İnfaz Kurumunda Görevli Öğretmenlerin Eğitim Sonunda Hangi Tür Değerlendirmeler Yaptığını Gösteren Tablo

	f	%
Çoktan Seçmeli Test Uygulaması	1	11,1
Yazılı Sınav Uygulaması	1	11,1
Yapılan Projelerin Değerlendirilmesi	2	22,2
Gözlem Yoluyla	5	55,6
Toplam	9	100

Tablo-37'e göre ceza infaz kurumunda görevli öğretmenlerin eğitim sonunda; %55,6'sı "gözlem yoluyla", %22,2'si "Yapılan Projelerin Değerlendirilmesi", %11,1'i "Yazılı Sınav Uygulaması", %11,1'i "Çoktan Seçmeli Test Uygulaması" değerlendirme yöntemleri kullandıkları anlaşılmaktadır

4.2.5. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın III. alt problemi; "Tutuklu ve hükümlülerin iç ve dış sebepleri ve alınan mesleki eğitim arasındaki ilişki nedir?" şeklindedir. Bu doğrultuda, bağımlı değişken olarak hükümlü ve tutuklu anketinde 13. Madde ile hükümlü ve tutukluların demografik bilgileri (hükümlü ve tutuklu anketi madde no1,4,7), iç sebepler (hükümlü ve tutuklu anketi madde no 8,9,14,15,22,23), dış sebepler (hükümlü ve tutuklu anketi madde no 11,12) arasındaki ilişkiye ait ki-kare analizleri aşağıda gösterilmiştir.

Hükümlü ve Tutukluların Demografik Bilgileri ve Kurs Türü Arasındaki İlişki

Hükümlü ve tutukluların demografik bilgileri ve kurs türü arasındaki ilişkiye ait bulgular Tablo-38'de verilmiştir.

Tablo 38.Tutuklu ve Hükümlülerin Demografik Bilgileri ve Mesleki Kurs Türleri Arasındaki Ki-kare Analizini Gösteren Tablo

		Meslek Kursları																				p			
		Fırıncılık	Arcılık	Terzi	Aşçılık	Erkek berberliği	Yağlı boya resim	Doğalgaz tesisatlığı	Kilim dokuma	Bilgisayar kursu	Koyun yetiştiriciliği	Kalorifer ve ateşçilik kursu	Bayan Kuaförlüğü	El sanatları	Dekoratif ahşap süsleme	Elektrikli ev aletleri bakımı	Boya badana	Marangozluk	Sihhi tesisatçılık	Oto genel bakım-onarım	Diğer				
Demografik özellikler	İnfaz Durumu	Tutuklu	2	7	9	3	3	12	3	2	8	1	9	0	12	5	0	0	1	0	0	2	0,6		
		Hükümlü	6	26	28	11	21	13	20	8	31	32	34	1	25	33	2	2	6	3	1	5			
	Tutuklu	Ceza infaz kurumuna girmeden önceki eğitim durumu	Okula gitmedim	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0,488	
			İlkokuldan terk	0	1	1	1	0	1	0	1	1	0	1	0	2	1	0	0	0	0	0	0		0
			İlköğretim mezunu	1	4	7	2	2	3	2	1	4	0	6	0	5	1	0	0	1	0	0	0		0
			Lise ve dengi meslek okulu mezunu	0	1	0	0	0	2	1	0	3	1	1	0	2	1	0	0	0	0	0	0		1
			Yüksekokul veya fakülte mezunu	1	0	1	0	1	5	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0		1
	Hükümlü	önceki eğitim durumu	Okula gitmedim	1	0	1	2	0	0	0	2	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0,52	
			İlkokuldan terk	0	4	6	3	8	2	2	2	4	9	6	0	6	5	0	2	1	0	1	1		1
			İlköğretim mezunu	5	18	13	4	9	6	8	3	15	17	20	0	11	20	2	0	4	3	0	3		3
			Lise ve dengi meslek okulu mezunu	0	2	6	1	4	3	8	2	7	4	7	0	5	3	0	0	0	0	0	0		1
			Yüksekokul veya fakülte mezunu	0	2	2	1	0	2	2	1	3	2	1	0	2	4	0	0	0	0	0	0		0
	Tutuklu	Medeni durum	Bekâr	2	4	5	2	3	9	1	1	4	0	4	0	5	1	0	0	0	0	0	1	0,00	
			Evli	0	2	4	1	0	3	1	1	3	0	4	0	7	3	0	0	1	0	0	0		0
			Boşanmış	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0		0
			Cezaevine girdikten sonra ayrıldık	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0		1
Hükümlü	Medeni durum	Bekâr	4	5	15	1	11	6	7	4	10	11	6	1	11	13	2	0	2	1	1	1	0,102		
		Evli	2	18	9	9	4	4	10	4	16	14	24	0	10	16	0	1	4	2	0	4		4	
		Boşanmış	0	1	3	1	3	3	2	0	3	2	1	0	2	3	0	0	0	0	0	0		0	
		Cezaevine girdikten sonra ayrıldık	0	2	1	0	3	0	1	0	2	5	3	0	2	1	0	1	0	0	0	0		0	

Tablo-38'e göre;

- Tutuklu ve hükümlülerin infaz durumu ile aldıkları meslek kurs türleri arasında ki-kare analizi sonucunda anlamlı ilişki bulunmamaktadır. $P=0,060$
 $P>.05$
- Tutukluların ceza infaz kurumlarına girmeden önceki eğitim düzeyleri ile mesleki kurs türü arasında ki-kare analizi sonucunda anlamlı ilişki bulunmamaktadır. $P=0,488$
 $P>.05$
- Hükümlülerin ceza infaz kurumlarına girmeden önceki eğitim düzeyi ile mesleki kurs türü arasında ki-kare analizi sonucunda anlamlı ilişki bulunmamaktadır. $P=0,58$
 $P>.05$
- Tutukluların medeni durumu ile mesleki kurs türü arasında ki-kare analizi sonucunda anlamlı ilişki bulunmaktadır. $P=0,00$
 $P<.05$
- Hükümlülerin medeni durumu ile kurs türü arasında ki-kare analizi sonucunda anlamlı ilişki bulunmamaktadır. $P=0,102$
 $P>.05$

Tablo 39. Tutuklu ve Hükümlülerin İç Sebepler ve Mesleki Kurs Türleri Arasındaki Ki-kare Analizini Gösteren Tablo

			Fırıncılık	Ancılık	Terzi	Aşçılık	Erkek berberliği	Yağlı boya resim	Doğalgaz tesisatçılığı	Kilim dokuma	Bilgisayar kursu	Koyun yetiştiriciliği	Kalorifer ve ateşçilik kursu	Bayan Kuaförlüğü	Eİ sanatları	Dekoratif ahşap süsleme	Elektrikli ev aletleri bakımı	Boya badana	Marangozluk	Sihhi tesisatçılık	Oto genel bakım-onarım	Diğer	p	
Tutuklu	Cezaevine girmeden önce herhangi bir işte çalışıyor muydunuz?	Evet	1	7	8	2	2	10	2	2	6	0	6	0	11	3	0	0	1	0	0	1	0,537	
		Hayır	1	0	1	1	1	2	1	0	2	1	3	0	1	2	0	0	0	0	0	0		1
Hükümlü		Evet	5	18	20	8	20	11	14	6	25	23	28	0	22	27	2	1	4	1	1	4	0,416	
		Hayır	1	8	8	3	1	2	6	2	6	9	6	1	3	6	0	1	2	2	0	1		
Tutuklu	Kapalı ceza ve infaz kurumuna girmeden önceki aylık geliriniz nedir?	0-500 TL ARASI	0	2	0	1	2	2	1	0	2	0	3	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0,132
		551-100 TL ARASI	2	1	3	1	0	2	1	1	1	0	2	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	
		1001-1500 TL ARASI	0	2	1	0	1	2	0	0	2	0	3	0	2	4	0	0	0	0	0	0	0	
		1501- 2000 TL ARASI	0	0	1	0	0	3	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	
		2001 TL VE ÜZERİ	0	2	4	1	0	3	1	1	3	1	1	0	4	1	0	0	0	0	0	0	2	
Hükümlü		0-500 TL ARASI	3	4	4	4	1	4	3	2	4	6	3	1	3	4	0	0	2	1	1	0	0,098	
		551-100 TL ARASI	2	5	7	1	8	3	6	1	6	8	6	0	6	9	1	2	2	0	0	2		
		1001-1500 TL ARASI	1	12	9	4	7	2	2	0	10	11	12	0	9	12	1	0	2	0	0	1		
		1501- 2000 TL ARASI	0	2	4	0	2	1	3	3	5	4	3	0	3	0	0	0	0	1	0	0		
		2001 TL VE ÜZERİ	0	3	4	2	3	3	6	2	6	3	10	0	4	8	0	0	0	1	0	2		
Tutuklu	Ceza ve İnfaz Kurumu'nda uygulanan iş ve meslek eğitimi kurslarına katılmayı neden tercih ettiniz?	Sertifika Almak İçin	0	2	2	0	2	1	2	0	2	1	5	0	3	1	0	0	0	0	0	1	0,854	
		Meslek Sahibi Olmak İçin	0	1	2	0	1	5	0	0	2	0	0	0	4	1	0	0	1	0	0	0		
		Tahliye sonrasında iş bulmak	1	1	1	0	0	2	1	0	1	0	2	0	1	1	0	0	0	0	0	1		
		Koğuştan çıkabilmek için	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
		Zaman değerlendirmek için	1	1	1	1	0	2	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0		
		İş Yurtları Bünyesinde çalışıp, ücret almak için	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0		
		Bu konuya ilgi duyduğum için	0	2	1	2	0	2	0	1	3	0	1	0	2	2	0	0	0	0	0	0		
Hükümlü		Sertifika Almak İçin	2	6	8	4	6	7	6	5	9	9	7	0	11	12	0	1	2	1	0	1	0,103	
		Meslek Sahibi Olmak İçin	2	8	7	4	7	1	1	0	5	4	9	0	6	11	0	0	2	1	0	2		
		Tahliye sonrasında iş bulmak	0	3	7	1	3	3	2	0	4	6	2	1	4	4	2	0	0	0	0	0		
		Koğuştan çıkabilmek için	0	0	2	0	2	2	2	1	2	2	2	0	0	1	0	1	0	0	0	1		
		Zaman değerlendirmek için	2	4	1	1	1	0	4	1	4	5	8	0	3	3	0	0	1	0	1	0		
		İş Yurtları Bünyesinde çalışıp, ücret almak için	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
		Bu konuya ilgi duyduğum için	0	4	3	1	2	0	5	0	7	6	6	0	1	2	0	0	1	1	0	1		

Tutuklu	Aldığınız meslek eğitiminin size faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?	Evet	2	6	7	3	3	10	3	2	7	1	9	0	7	5	0	0	1	0	0	1	0,311
		Hayır	0	1	2	0	0	2	0	0	1	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	
Hükümlü		Evet	5	25	27	9	20	13	19	7	29	32	34	1	24	33	2	2	5	3	1	5	0,634
		Hayır	1	1	1	2	1	0	1	1	2	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	
Tutuklu	C.İ.K içinde aldığımız iş- meslek kursları ile ilgili İş Yurtları bünyesinde çalışmak üzere ceza infaz kurumları iş yurtları müdürlüğüne başvuracak mısınız?	Evet	1	5	7	3	2	2	3	2	6	1	9	0	6	5	0	0	0	0	0	1	0,002
		Hayır	1	2	2	0	1	10	0	0	2	0	0	0	6	0	0	0	1	0	0	0	
Hükümlü		Evet	4	19	17	6	14	7	13	5	23	28	26	1	19	28	2	2	5	3	0	5	0,209
		Hayır	2	7	11	5	7	6	7	3	8	4	8	0	6	5	0	0	1	0	1	0	
Tutuklu	Tahliye sonrasında aldığımız iş- meslek kursları ile ilgili istihdam edilmek üzere İŞ- KUR müdürlüğüne başvuracak mısınız?	Evet	1	5	7	3	2	3	2	2	6	0	8	0	7	5	0	0	0	0	0	1	0,027
		Hayır	1	2	2	0	1	9	1	0	2	1	1	0	5	0	0	0	1	0	0	0	
Hükümlü		Evet	6	22	21	7	17	10	16	7	24	30	29	1	21	28	2	2	5	3	0	5	0,55
		Hayır	0	4	7	4	4	3	4	1	7	2	5	0	4	5	0	0	1	0	1	0	

Tablo-39'a göre;

- Tutukluların ceza infaz kurumuna girmeden önceki çalışma durumu ile aldıkları mesleki kurs türleri arasında anlamlı ilişki bulunmamaktadır. $P=0,537 P>.05$
- Hükümlülerin ceza infaz kurumuna girmeden önceki çalışma durumu ile aldıkları mesleki kurs türleri arasında anlamlı ilişki bulunmamaktadır. $P=0,416 P>.05$
- Tutukluların ceza infaz kurumuna girmeden önceki gelir düzeyi ile aldıkları mesleki kurs türleri arasında anlamlı ilişki bulunmamaktadır. $P=0,132 P>.05$
- Hükümlülerin ceza infaz kurumuna girmeden önceki gelir düzeyi ile aldıkları mesleki kurs türleri arasında anlamlı ilişki bulunmamaktadır. $P=0,098 P>.05$
- Tutukluların iş-meslek kursuna katılma sebebi ile aldıkları mesleki kurs türü arasında anlamlı ilişki bulunmamaktadır. $P=0,854 P>.05$
- Hükümlülerin iş-meslek kursuna katılma sebebi ile aldıkları mesleki kurs türü arasında anlamlı ilişki bulunmamaktadır. $P=0,103 P>.05$
- Tutukluların iş-meslek kurslarını faydalı görüp görmemesi ile aldıkları mesleki kurs türü arasında anlamlı ilişki bulunmamaktadır. $P=0,311 P>.05$
- Hükümlülerin iş-meslek kurslarını faydalı görüp görmemesi ile aldıkları mesleki kurs türü arasında anlamlı ilişki bulunmamaktadır. $P=0,634 P>.05$
- Tutukluların iş-meslek kursu sonunda İş-Yurtlarına başvuru yapıp yapmama tercihleri ile aldıkları kurs türleri arasında anlamlı ilişki bulunmaktadır. $P=0,002 P<.05$
- Hükümlü ve tutukluların iş-meslek kursu sonunda İş-Yurtlarına başvuru yapıp yapmama tercihleri ile aldıkları kurs türleri arasında anlamlı ilişki bulunmamaktadır. $P=0,209 P>.05$
- Tutukluların tahliye sonrasında İŞ-KUR'a başvuru yapıp yapmama durumları ile aldıkları kurs türü arasında anlamlı ilişki bulunmaktadır. $P=0,027 P<.05$
- Hükümlü ve tutukluların tahliye sonrasında İŞ-KUR'a başvuru yapıp yapmama durumları ile aldıkları kurs türü arasında anlamlı ilişki bulunmamaktadır. $P=0,55P>.05$

Tablo 40. Tutuklu ve hükümlülerin Dış Sebepler ile Kurs Türleri Arasındaki İlişkiyi Gösteren Ki-kare Analiz Tablosu

		Firincilik	Ancılık	Terzi	Aşçılık	Erkek berberliği	Yağlı boya resim	Doğalgaz tesisatçılığı	Kilim dokuma	Bilgisayar kursu	Koyun yetiştiriciliği	Kalorifer ve ateşçilik kursu	Bayan Kuaförlüğü	El sanatları	Dekoratif ahşap süsleme	Elektrikli ev aletleri bakımı	Boya badana	Marangozluk	Sıhhi tesisatçılık	Oto genel bakım-onarım	Diğer	p		
Tutuklu	Ceza ve İnfaz Kurumu içinde eğitim almanızda etken kimdir?	Ceza ve İnfaz Kurumu Arkadaşım	1	3	6	2	0	5	0	2	3	0	2	0	7	4	0	0	1	0	0	1	0,33	
		Kurum Öğretmeni	0	2	1	1	2	3	2	0	2	1	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0		1
		C.İ.K Personeli	1	2	2	0	1	4	1	0	3	0	4	0	4	1	0	0	0	0	0	0		0
Hükümlü	Ceza ve İnfaz Kurumu içinde eğitim almanızda etken kimdir?	Ceza ve İnfaz Kurumu Arkadaşım	5	13	17	4	10	7	15	5	20	17	22	1	14	20	0	1	3	2	0	4	0,416	
		Kurum Öğretmeni	1	6	3	0	5	2	1	1	4	4	4	0	3	6	0	1	2	0	1	1		1
		C.İ.K Personeli	0	7	8	7	6	4	4	2	7	11	8	0	8	7	2	0	1	1	0	0		0
Tutuklu	Eğitim almanızda etken ceza ve infaz kurumu arkadaşınız ise lütfen işaretleyiniz	CİK içinde eğitim almış koğuş arkadaşım	0	3	5	2	0	5	0	2	2	0	1	0	5	4	0	0	1	0	0	1	0,628	
		CİK içinde eğitim almamış koğuş arkadaşım	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0		
		Başka bir koğuştan CİK içinde eğitim almış arkadaşım	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0		
		Başka bir koğuştan CİK içinde eğitim almamış arkadaşım	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Hükümlü	Eğitim almanızda etken ceza ve infaz kurumu arkadaşınız ise lütfen işaretleyiniz	CİK içinde eğitim almış koğuş arkadaşım	4	8	14	2	9	5	11	3	17	12	15	1	13	16	0	1	3	2	0	4	0,32	
		CİK içinde eğitim almamış koğuş arkadaşım	0	3	2	0	1	2	1	1	3	4	4	0	0	1	0	0	0	0	0	0		
		Başka bir koğuştan CİK içinde eğitim almış arkadaşım	1	1	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
		Başka bir koğuştan CİK içinde eğitim almamış arkadaşım	0	1	1	1	0	0	2	1	0	1	2	0	1	3	0	0	0	0	0	0		

Tablo-40'a göre

Tutukluların eğitimlere katılmalarında etken kişiler ile mesleki kurs türleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. $P=0,33$ $P<.05$

Hükümlülerin eğitimlere katılmalarında etken kişiler ile mesleki kurs türleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. $P=0,416$ $P<.05$

Tutukluların eğitim almasındaki etken olan ceza infaz kurumu arkadaşları ile kurs türleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. $P=0,628$ $P>.05$

Hükümlülerin eğitim almasındaki etken olan ceza infaz kurumu arkadaşları ile kurs türleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. $P=0,32$ $P>.05$

4.2.6. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi, "Tutuklu ve hükümlüler ile ceza infaz kurumunda görevli öğretmenlerin, ceza infaz kurumunda verilen mesleki eğitim ile kursları değerlendirme arasındaki ilişki nedir?" şeklindedir. Bu doğrultuda, öğretmen, hükümlü ve tutuklu anketinde yer alan nedenler ve sonuçlar ile ilgili olarak ki-kare analiz sonuçları aşağıda tablolar halinde verilmiştir.

Tutuklu ve hükümlülerin mesleki eğitimlere katılma sebepleri ile ceza infaz kurumunda görevli öğretmenlere göre tutuklu ve hükümlülerin mesleki eğitimlere katılma sebepleri arasındaki ki-kare analizi, Tablo 41'da verilmiştir.

Tablo 41. Tutuklu ve Hükümlülerin Mesleki Eğitimlere Katılma Sebepleri İle Ceza İnfaz Kurumunda Görevli Öğretmenlere Göre Tutuklu ve Hükümlülerin Mesleki Eğitimlere Katılma Sebepleri Arasındaki Ki-Kare Analizini Gösteren Tablo

	Tutuklu		Hükümlü		Öğretmen		
	f	%	f	%	f	%	
Sertifika Almak İçin	9	19,6	45	29,2	3	33,3	
Meslek Sahibi Olmak İçin	12	26,1	36	23,4	1	11,1	
Ceza ve İnfaz Kurumu'nda uygulanan iş ve meslek eğitimi kurslarına katılmayı neden tercih ettiniz?	Tahliye sonrasında iş bulmak için	8	17,4	24	15,6	1	11,1
	Koğuştan çıkabilmek için	1	2,2	8	5,2	1	11,1
	Zaman değerlendirmek için	7	15,2	21	13,6	0	0
	İş Yurtları Bünyesinde çalışıp, ücret almak için	1	2,2	1	0,6	3	33,3
	Bu konuya ilgi duyduğum için (hobi amaçlı)	8	17,4	19	12,3	0	0
	Toplam	46	100	154	100	9	100

Tutuklu / Öğretmen : p= 0,013

Hükümlü / Öğretmen : p= 0,000

Tablo 41'e göre;

Tutukluların mesleki eğitimlere katılma sebepleri ile ceza infaz kurumunda görevli öğretmenlere göre tutuklu ve hükümlülerin mesleki eğitimlere katılma sebepleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. P=0,013 P<.05

Hükümlülerin mesleki eğitimlere katılma sebepleri ile ceza infaz kurumunda görevli öğretmenlere göre tutuklu ve hükümlülerin mesleki eğitimlere katılma sebepleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. P=0,000 P<.05

Tablo 42. Ceza İnfaz Kurumunda Verilen Mesleki Eğitim Programının Faydalı Olup Olmadığının Öğretmen Görüşleri İle Hükümlü ve Tutuklu Görüşleri Arasındaki Ki-Kare Analizini Gösteren Tablo

		Tutuklu		Hükümlü		Öğretmen	
		f	%	f	%	f	%
Aldığınız meslek eğitiminin size faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?	Evet	39	84,8	146	94,8	6	66,7
	Hayır	7	15,2	8	5,2	3	33,3
Toplam		46	100	154	100	9	100

Tutuklu / Öğretmen : p= 0,198

Hükümlü / Öğretmen : p= 0,001

Tablo 42'ye göre;

Ceza infaz kurumunda verilen mesleki eğitim programının faydalı olup olmadığının öğretmen görüşleri ile tutuklu görüşleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. P=0,198 P>.05

Ceza infaz kurumunda verilen mesleki eğitim programının faydalı olup olmadığının öğretmen görüşleri ile hükümlü görüşleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. P=0,001 P<.05

Tablo 43. Ceza İnfaz Kurumunda Verilen Mesleki Eğitimin Sonunda Tutuklu ve Hükümlünün Tahliye Olduktan Sonra Bir İşte Çalışma Düşünceleri İle Bu Konuda Ceza İnfaz Kurumu Öğretmenin Görüşlerinin Ki-Kare Analizini Gösteren Tablo

		Tutuklu		Hükümlü		Öğretmen	
		f	%	f	%	f	%
Ceza infaz kurumu içinde aldığınız iş-meslek kursları ile ilgili İŞ YURTLARI bünyesinde çalışmak üzere ceza infaz kurumları iş yurtları müdürlüğüne başvuracak mısınız?	Evet	29	63,0	111	72,1	5	55,6
	Hayır	17	37	43	27,9	4	44,4
Toplam		46	100	154	100	9	100

Tutuklu / Öğretmen : p= 0,672

Hükümlü / Öğretmen : p= 0,288

Tablo 46'ya göre;

Ceza infaz kurumunda verilen mesleki eğitimin sonunda tutukluların tahliye olduktan sonra bir işte çalışma düşünceleri ile bu konuda ceza infaz kurumu öğretmenin arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

P=0,672 P>.05

Ceza infaz kurumunda verilen mesleki eğitimin sonunda hükümlülerin tahliye olduktan sonra bir işte çalışma düşünceleri ile bu konuda ceza infaz kurumu öğretmenin arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

P=0,288 P>.05

Tablo 44. Ceza İnfaz Kurumu Öğretmenlerine Göre Eğitimin Haftada Kaç Gün Devam Ettiği Görüşleri ile Tutuklu ve Hükümlülerin Haftada Kaç Gün Eğitime Katıldıklarına Dair Görüşleri Arasındaki Ki-kare Analizini Gösteren Tablo

		Tutuklu		Hükümlü		Öğretmen	
		f	%	f	%	f	%
Haftada kaç gün eğitime katıldınız veya katılıyorsunuz?	Bir Gün	0	0	7	4,5	0	0
	İki Gün	6	13	13	8,4	0	0
	Üç Gün	14	30,4	17	11	0	0
	Dört Gün	3	6,5	22	14,3	0	0
	Beş Gün	23	50	91	59,1	9	100
	Beş Günden Fazla	0	0	4	2,6	0	0
Toplam		46	100	154	100	9	100

Tutuklu / Öğretmen : p= 0,052

Hükümlü / Öğretmen : p= 0,306

Tablo 47'ye göre;

Ceza infaz kurumu öğretmenlerine göre eğitimin haftada kaç gün devam ettiği görüşleri ile tutukluların haftada kaç gün eğitime katıldıklarına dair görüşleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. P=0,052 P>.05

Ceza infaz kurumu öğretmenlerine göre eğitimin haftada kaç gün devam ettiği görüşleri ile hükümlülerin haftada kaç gün eğitime katıldıklarına dair görüşleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. P=0,306 P>.05

4.2.7. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi, “Tutuklu ve hükümlülerin ceza infaz kurumuna girmeden önceki eğitim düzeyi ile eğitimde kullanılan materyallerin yeterliliklerini değerlendirmesi arasındaki ilişki nedir?” şeklindedir.

Tablo 45. Tutuklu ve Hükümlülerin Ceza İnfaz Kurumuna Girmeden Önceki Eğitim Düzeyleri ile Eğitimlerde Kullanılan Materyallerin Yeterliliğine İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

		İş ve meslek kurslarında kullandığınız öğrenme öğretme materyallerini öğrenmenize yeterli mi?							
		Tutuklu				Hükümlü			
		Evet		Hayır		Evet		Hayır	
		f	%	f	%	f	%	f	%
Ceza ve infaz kurumundan önceki eğitim durumu	Okula Gitmedim	3	15	2	8,7	3	3,8	4	5,3
	İlkokuldan Terk	5	25	1	4,3	17	21,8	14	18,7
	İlköğretim Mezunu	8	40	12	52,2	46	59	36	48,0
	Lise Ve Dengi Meslek Okulu Mezunu	1	5	4	17,4	7	9	17	22,7
	Yüksekokul Veya Fakülte Mezunu	3	15	4	17,4	5	6,4	4	5,3
Toplam		20	100	24	100	78	100	75	100

Tutuklu : p= 0,246

Hükümlü : p= 0,209

Tablo 48’e göre;

Tutukluların ceza infaz kurumuna girmeden önceki eğitim düzeyi ile öğrenim materyallerin yeterliklerine dair görüşleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. P=0,246 P>.05

Hükümlülerin ceza infaz kurumuna girmeden önceki eğitim düzeyi ile öğrenim materyallerin yeterliklerine dair görüşleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. P=0,209 P>.05

BÖLÜM- V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmanın bulgularından elde edilen sonuçlara ve bu sonuçlara göre geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuçlar

1. Tutuklu ve hükümlülerin için uygulanan anket sonucuna elde edilen bulgular ışığında ceza infaz kurumunda eğitim ve öğretime katılanların %77' gibi büyük oranı hükümlülerin oluşturduğu ve hükümlülerin, tutuklulara göre eğitimlere katılmada daha fazla ilgi gösterdiği sonucunu ortaya çıkarmıştır.
2. Ceza infaz kurumunda eğitimlere katılan tutuklu ve hükümlülerin %67,9'u yaş ortalamalarına baktığımızda geç yaş olarak tabir ettiğimiz 18-34 yaş aralığında olduğu sonucuna varılmıştır.
3. Eğitimlere katılan tutuklu ve hükümlülerin ceza infaz kurumuna girmeden önceki eğitim düzeylerine baktığımızda büyük bir çoğunluğu ilköğretim mezunu ve daha alt seviyede öğrenim durumu olduğu anlaşılmaktadır. Düşük eğitim seviyesinde olan tutuklu ve hükümlülerin ceza infaz kurumundaki eğitim-öğretim faaliyetlerine katılımının fazla olması, kendilerini eğitim alanında geliştirmeleri için bir fırsat niteliğinde olduğunu görüşünde oldukları sonucu ortaya çıkabilir.
4. Eğitimlere katılan tutuklu ve hükümlülerin babalarının ve annelerinin ortalama %90'nı ilköğretim mezunu ve daha alt seviyede öğrenim durumu olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.
5. Tutukluların, hükümlülere göre daha az süre ceza infaz kurumlarında bulunduğu, hükümlülerin yarıdan fazlasının 2 yıl ve üzeri süresince ceza infaz kurumlarında olduğu anlaşılmaktadır. Hükümlülerin eğitimlere katılma oranlarında fazla olmasının bir sebebini de hükümlülerin tutuklulara göre ceza infaz kurumunda daha fazla süre kalmaları sonucu ortaya çıkabilir.
6. Tutuklu ve hükümlülerin %77 gibi büyük bir kısmı ceza infaz kurumuna girmeden önce bir işte çalıştıkları anlaşılmaktadır. Ayrıca tutuklu ve hükümlülerin kapalı ceza infaz kurumuna girmeden önce herhangi bir işte çalışıp/çalışmadıklarını gösteren dağılım oranlarında belirgin bir fark

görülmemektedir. Tutuklu ve hükümlülerin kapalı ceza infaz kurumunda girmeden önceki aylık gelirin %72,5'i 1500 TL ve altı bir dar bir gelir seviyesinde olduğu görülmektedir. Ayrıca tutuklu ve hükümlülerin gelir durumunda belirgin bir fark görülmemektedir.

7. Tutuklu ve hükümlülerin eğitimlere katılma sebeplerinde öncelikli etkenlerin koğuş arkadaşlarının olduğu ve özellikle eğitimlere katılmış arkadaşlarının daha çok etki ettiği anlaşılmıştır. Tutuklu ve hükümlülerin eğitimlere katılma sebeplerinden diğer önemli etken sertifika almak ve meslek sahibi olmaktır. Bu tür etkenlerin eğitimlere katılımları artırıcı nitelikte olduğu anlaşılmaktadır.
8. Hükümlü ve tutukluların yapılan iş-meslek eğitimleri sonucunda İŞ-KUR gibi meslek ve iş edindirme kurumlarına başvuru yapacakları anlaşılmaktadır. İŞ-KUR gibi meslek ve iş edindirme kurumları, tutuklu ve hükümlülerin tahliye sonrası iş bulmaları kolaylaştırıcı etken olarak görmüş olabilecekleri sonucu ortaya çıkmıştır.
9. Ceza infaz kurumunda görevli öğretmenlerin eğitim sonunda %55,6 gibi büyük bir çoğunluğu “gözlem yoluyla” değerlendirme yaptığı sonucu ortaya çıkmıştır.
10. Tutuklu ve hükümlülerin demografik bilgileri ve mesleki kurs türleri arasındaki ki-kare analizini gösteren tablonun sonuçlarına göre;
 - Tutuklu ve hükümlülerin ceza infaz kurumlarına girmeden önceki eğitim düzeyleri ile mesleki kurs türü arasında ki-kare analizi sonucunda anlamlı ilişki bulunmamıştır. Tutuklu ve hükümlülerin mesleki kurslara katılımda veya kurs türü seçiminde olumlu-olumsuz etkisi olmadığı ve tutukluların medeni durumu ile mesleki kurs türü arasında anlamlı ilişki bulunmadığı sonucu ortaya çıkmıştır.
 - Tutukluların medeni durumu ile mesleki kurs türü arasında ki-kare analizi sonucunda anlamlı ilişki bulunmaktadır. Bu durumu açıklamak gerekirse, tutuklularda medeni durumu “bekâr” olanların kurslara daha çok ilgi gösterdiği anlaşılmaktadır. Hükümlülerde ise medeni durumu ile mesleki kurs türü arasında ki-kare analizi sonucunda anlamlı ilişki ortaya çıkmamıştır.

- Tutuklu ve hükümlülerin infaz durumu ile aldıkları meslek kurs türleri arasında ki-kare analizi sonucunda anlamlı ilişki bulunmamaktadır. Diğer bir deyiş ile tutuklu veya hükümlülük durumuna göre mesleki kursları seçme birer etken olmadığı sonucu ortaya çıkmıştır.
11. Tutuklu ve hükümlülerin iç sebepler ve mesleki kurs türleri arasındaki ki-kare analizini gösteren tablonun sonuçlarına göre;
- Tutukluların ve hükümlülerin ceza infaz kurumuna girmeden önceki çalışma durumları, gelir düzeyi, iş-meslek kursuna katılma sebebi, iş-meslek kurslarını faydalı görüp görmemesi gibi iç sebepler ile ceza infaz kurumlarında aldıkları mesleki kurs türleri arasında anlamlı ilişkiler bulunmamıştır.
 - Tutukluların iş-meslek kursu sonunda İş-Yurtlarına başvuru yapip yapmama tercihleri ve tahliye sonrasında İŞ-KUR'a başvuru yapip yapmama durumları ile aldıkları kurs türleri arasında anlamlı ilişki bulunduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Fakat hükümlülerde ise bu durum tam tersi sonuç olarak anlamlı ilişki orta çıkmamaktadır.
12. Tutukluların mesleki eğitime katılma sebepleri ile ceza infaz kurumunda görevli öğretmenlere göre tutuklu ve hükümlülerin mesleki eğitime katılma sebepleri arasında anlamlı bulunmuştur. Tutuklu ve hükümlülerin en çok tercih ettiği mesleki eğitime katılma sebebi "sertifika almak" seçeneği öğretmenler tarafından seçilen en çok seçenek olduğu anlaşılmış ve cevaplarda tutarlık ortaya çıkmıştır.
13. Ceza infaz kurumunda verilen mesleki eğitim programının faydalı olup olmadığının öğretmen görüşleri ile tutuklu görüşleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. Fakat ceza infaz kurumunda verilen mesleki eğitim programının faydalı olup olmadığının öğretmen görüşleri ile hükümlü görüşleri arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu ortaya çıkmıştır.
14. Tutuklu ve hükümlülerin ceza infaz kurumuna girmeden önceki eğitim düzeyi ile öğrenim materyallerin yeterliklerine dair görüşleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.
15. Değerler eğitimi kapsamında faaliyet planları her aya göre farklı değerler kapsamında ayrı ayrı düzenlendiği, o ayın içinde faaliyetler haftalara dağıtıldığı, her faaliyetin bir amacı olduğu ve alt değerler yer aldığı tabloların,

Ceza ve Tevkifevleri tarafından hazırlanmıştır. Aynı şekilde konferans ve münazaralar içinde her ayın değerine göre konuları önceden belirlenip tablolar halinde hazırlanmıştır. Ayrıca gösterimi yapılacak filmlerin listeleri, bu filmlerin hangi değerlerle ilgili olduğu, konusu ve süresi tablolar halinde gösterilmiştir. Bu tablolar ve içinde yer alan öneriler ceza infaz kurumuna görevli öğretmenlerin, tutuklu ve hükümlülere değerler eğitimin verilmesinde kolaylık sağladığı sonucuna varılmıştır.

5.2. Öneriler

1. Ceza infaz kurumunda eğitimin tutuklular açısından faydaları ve tahliye sonrası iş bulma imkânları gibi konu başlıkları altında hazırlanacak broşür veya afişler, ceza infaz kurumunda eğitim ve öğretim faaliyetlerine katılımının arttırmaya yönelik teşvik edici çalışmalara önem verilmelidir.
2. Değerler eğitimi kapsamında sinema, konferans, bilgi yarışması, film gösterimleri, tiyatro gibi faaliyetlerin konularının seçimlerinde tutuklu ve hükümlülerin görüşleri başvurarak ceza infaz kurumunda görevli öğretmenlerinin belirlemesi bu tür etkinliklere katılımları arttıracaktır.
3. Üniversiteler ile protokoller imzalanarak tiyatro, konser, konferans gibi etkinliklerde destek alınarak eğitim ve kültürel faaliyetlerinde alanında uzmanlaşmış kişiler veya grupların destekleri ile tutuklu ve hükümlülerin eğitimlerine katkılar sağlanacaktır.
4. Adalet Bakanlığının temel başlıklar altında belirlemiş olduğu değerler her ne kadar yeterli olsa da çağın yeniliklerine uygun birkaç farklı temanın eklenerek uygulanması programın kalıplaşmasının önüne geçebilir. Örneğin tarihi kişiliklerimiz, türkülerimiz gibi.
5. Bu araştırma Osmaniye ilindeki tek bir ceza infaz kurumu ile sınırlı tutulmuştur. Bundan sonraki araştırmaların Türkiye geneli veya bölgesel yapılır ise Türkiye'deki ceza infaz kurumlarındaki verilen eğitimler ile ilgili kapsamlı bir bilgi sunacaktır.
6. Yapılacak diğer araştırmaların deneysel desenli olması ceza infaz kurumlarında eğitim programların ve faaliyetlerin sonuçlarının gözlemlenmesi açısından önemli olacaktır.

KAYNAKÇA

- AB Bakanlar Komitesi R(89)12 Sayılı Kararı. (1989). Ankara: Türkiye Büyük Millet Meclis (TBMM) İnsan Hakları Komisyonu Yayınları.
- Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü ceza infaz kurumlarında donanım ve fiziki yapılanma. (2006). Ankara: Adalet Bakanlığı Yayınları.
- Adalı, R. (2010). Cezaevi koşulları ve mahkûmlar: Sivas E Tipi Kapalı Cezaevi örneği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Aladağ, S. (2012). İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretiminde Değer Eğitimi Yaklaşımlarının Öğrencilerin Sorumluluk Değerini Bilişsel Düzeyde Kazanmalarına Etkisi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*,16(1), 123-146.
- Altun, S. (2013). Ceza infaz kurumlarında verilen mesleki eğitimlerin hükümlü istihdamına katkısı ve bir uygulama örneği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yalova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yalova.
- Altunkaya, H. (2015, 16-18 Nisan). Ceza İnfaz Kurumlarında Değerler Eğitiminin Öğretmen Ve Hükümlü-Tutuklu Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi. Eğitimde Gelecek Arayışları: Dünden Bugüne Türkiye’de Beceri, Ahlak ve Değerler Eğitimi Uluslararası Sempozyumunda sunuldu, Bartın
- Altunkaya, H. ve Erdem, İ. (2013). Hükümlü ve tutuklulara sıfatlar konusunun dramatizasyon yöntemi kullanılarak öğretimi. *Milli Eğitim Dergisi*, Bahar Dönemi, 198, 27 – 41.
- Anar, S. (1983). Değerlerin Sosyolojik Açından İncelenmesi. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 82, 8-44.
- Ata, B. (2007). Sosyal bilgiler öğretim programı., C. Öztürk (Editör). Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi yapılandırmacı bir yaklaşım. Ankara. Pegem A Yayıncılık, ss. 71-83.
- Avrupa Cezaevi Kuralları Tavsiye Kararları. (1987). Ankara: TBMM) İnsan Hakları Komisyonu Yayınları.

- Ayyıldız, G. G. (2008). Perceptions of inmates on prison education programs, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Balaban, Ö., Özen, S.(2015). Ceza İnfaz Kurumlarındaki Tutuklu ve Hükümlülerin Eğitim Faaliyetlerine İlişkin Algıları: T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Örneği. Çalışma İlişkileri Dergisi, 6 (1), 37-52.
- Bardak, C. (2003). Cezaların infazı ve infaz müessesleri: Açıklamalar, infaz hesapları, konulara ilişkin Yargıtay Kararları, konulara ilişkin Adalet Bakanlığı Genelgeleri, ilgili mevzuat. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Bazos, A. ve Hausman, J. (2004). Correctional Education as a Crime Control Program. UCLA School of Public Policy and Social Research Department of Policy Studies, 512, 1 – 47.
- Bozkurt, E. (2005). Genel hukuk bilgisi. Ankara, Asil Yayınevi.
- Büyük Türkçe Sözlük. (2015). Ankara: Türk Dil Kurum Yayınları.
- Can, G. (2014). Hükümlülerde dinî yaşayış: Psikolojik bir yaklaşım (Mersin örneği), Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Caniklioğlu, N. (1991). Türk Hukukunda sakat ve eski hükümlü çalıştırma zorunluluğu, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi İle Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük (06.04.2006 Tarih ve 26131 Sayılı Resmi Gazete).
- Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü.(2013). Ceza infaz Kurumlarında Değerler Eğitimi. Ankara: Yetişkin Eğitim Bürosu
- Cronin, J.(2011). The path to successful reentry: The relationship between correctional education. Truman Policy Research, September, 1 – 6.
- Çimen, A. (2015). Ceza infaz kurumlarında sosyalleşme ve ıslah ilişkisi. Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 15(2), 159 – 188.

- Çoğaltay, N. (2010). Türkiye Genelinde Ceza İnfaz Kurumlarında Çalışan Öğretmenlerin İş Doyum Algıları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van
- Çoğaltay, N. (2012). Türkiye genelinde ceza infaz kurumlarında çalışan öğretmenlerin iş doyumlarının incelenmesi. Milli Eğitim Dergisi, Güz Dönemi, 196, 273 – 289.
- Demir, G. (2010). Cezaevi personeli: Dün – bugün. Hapishane kitabı. Editörler: Gürsoy – Noskoli, E. ve Oytun – Altun, H., İstanbul: Kitabevi Yayınları.
- Demir, G. (2011). Ceza infaz kurumu kütüphaneleri ve Türkiye’de durum, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Demir, G. (2013). Ceza infaz kurumu kütüphanelerinin normalleştirme sürecindeki rolü. Türk Kütüphaneciliği Dergisi, 27(1), 79 – 99
- Demirbaş, T. (2001). Cezaevlerinde yeniden sosyalleştirme (tretman) sorunları. Ankara: Goethe Institut ve Başkent Üniversitesi Ortak Yayını.
- Demirbaş, T. (2005). Hürriyeti bağlayıcı cezaların ve cezaevlerinin evrimi. Hapishane kitabı. Editörler: Gürsoy – Noskoli, E. ve Oytun – Altun, H., İstanbul: Kitabevi Yayınları.
- Demirbaş, T. (2008). İnfaz hukuku: Özellikle cezaevlerinin tarihçesi, uluslararası belgelerle karşılaştırmalı olarak hürriyeti bağlayıcı cezaların infazı ve ceza infaz kurumlarının idaresi. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Diğer Kurum ve Kuruluşlarla İşbirliği. (2017) Adalet Bakanlığı Resmi İnternet Sitesi, <http://www.cte.adalet.gov.tr/index.html>, Erişim Tarihi: 16.09.2017
- Din Rehberlik ve Manevi Hizmetler. (2017). Adalet Bakanlığı Resmi İnternet Sitesi, <http://www.cte.adalet.gov.tr/index.html>, Erişim Tarihi: 16.09.2017
- Doğanay, A. (2006). DeğerlerEğitimi. İçinde C. Öztürk (ed.) Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi. Ankara: Pegem Yayıncılık

- Eğitim Servisi. (2017). Adalet Bakanlığı Resmi İnternet Sitesi, <http://www.cte.adalet.gov.tr/index.html>, Erişim Tarihi: 16.09.2017.
- Elibal, İ. (2009). Hükümlülerin Açık Cezaevlerindeki İş Yurtlarında Düzenlenen İş Ve Meslek Eğitimi Etkinliklerine Yönelik Görüşleri, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Erdem, İ. ve Altunkaya, H. (2013). Silivri Ceza İnfaz Kurumları Yerleşkesinde bulunan açık öğretim ortaokulu öğrencisi hükümlü ve tutukluların okuma alışkanlıkları. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Türkçenin Eğitimi Öğretimi Özel Sayısı, Ocak Dönemi, 11, 453 – 489.
- Erem, F. (1997). Suç bilimi açısından adalet psikolojisi: Suçlu psikolojisi – usul psikolojisi – mahpusun psikolojisi. Ankara: Adil Yayınevi.
- Feather, N.T (1975). Australian Psychologist, Newyork: FreePress
- Genç ve Yetişkin Hükümlü ve Tutukluların Eğitim ve İyileştirilme İşlemleri İle İlgili Hükümlerle İlgili Genelge (27 Temmuz 2007).
- Güriz, A. (2016). Hukuk başlangıcı. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Hükümlü ve tutuklulara yönelik kütüphane hizmetleri kılavuzu. (2015). Çeviren: Demir, G., Hollanda: International Federation of Library Associations and Institutions Yayınları.
- Ireland Prison Education Service. (2017). Ireland Prison Service Resmi İnternet Sitesi, <https://www.irishprisons.ie/index.php/prisoner-services/prison-education-service/>, Erişim: 20.11.2017.
- İğde, İ. (2009). Mahkûmları suça yönelten faktörler ve din anlayışları üzerine sosyolojik bir araştırma, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Kalaycı, A. ve Turan, F. (2015). Ceza infaz kurumlarında yeni psiko – sosyal destek yaklaşımları. Adalet Dergisi, 51, 201 – 210.
- Kamer, V. K. (2012). Ceza infaz kurumlarında eğitim çalışmaları. Adalet Dergisi, 44, 14 – 26.

- Karasar, N. (2003) Bilimsel araştırma yöntemi. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Karasar, N. (2012). Bilimsel araştırma yöntemi, (23. Baskı). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kızmaz, Z. (2006). Cezaevi müdavimleri: İnatçı suçlular. Ankara: Orion Yayınları.
- Koçak, O. ve Altun, S. (2010). Ceza infaz kurumundaki mesleki eğitim faaliyetlerinin hükümlü istihdamına katkıları. *Adalet Dergisi*, 1, 95 – 117.
- Konferans ve Seminer. (2017). Adalet Bakanlığı Resmi İnternet Sitesi, <http://www.cte.adalet.gov.tr/index.html>, Erişim Tarihi: 16.09.2017
- Konser. (2017). Adalet Bakanlığı Resmi İnternet Sitesi, <http://www.cte.adalet.gov.tr/index.html>, Erişim Tarihi: 16.09.2017
- Kurt, M. (2006). Türkiye’de ceza infaz kurumlarının sorunları, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kusdil, M.E. ve Kağıtçıbaşı, Ç.(2000). Türk Öğretmenlerin Değerler Yönelimi ve Schwartz Değer Kuramı. *Türk Psikoloji Dergisi*, 15 (45), 59-76.
- Kütüphane. (2017). Adalet Bakanlığı Resmi İnternet Sitesi, <http://www.cte.adalet.gov.tr/index.html>, Erişim Tarihi: 16.09.2017
- MEB Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği (21.05.2010 Tarih ve 27587 Sayılı Resmi Gazete).
- MEB. (2005). İlköğretim sosyal bilgiler dersi 4-5. sınıflar öğretim programı ve kılavuzu. MEB Yayınları, Ankara
- Merkezi Yayın Sisitemi. (2017). Adalet Bakanlığı Resmi İnternet Sitesi, <http://www.cte.adalet.gov.tr/index.html>, Erişim Tarihi: 16.09.2017
- Mesleki ve Teknik Kurslar. (2017). Adalet Bakanlığı Resmi İnternet Sitesi, <http://www.cte.adalet.gov.tr/index.html>, Erişim Tarihi: 16.09.2017
- Morris, C. W. (1991). Punishment and loss of moral standing. *Canadian Journal of Philosophy*, 21(1), March, 51 – 80.

- Münazara ve Bilgi Yarışmaları. (2017). Adalet Bakanlığı Resmi İnternet Sitesi, <http://www.cte.adalet.gov.tr/index.html>, Erişim Tarihi: 16.09.2017
- NordicCouncil of Ministers. (2017). NordicCouncil of Ministers Resmi İnternet Sitesi, <http://www.norden.org/en/nordic-council-of-ministers>, Erişim: 16.11.2017.
- Nursal, N. (2006). Uluslararası cezaevi standart kuralları. Ankara: T.C. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü Yayınları.
- Okuma-Yazma Kursları. (2017). Adalet Bakanlığı Resmi İnternet Sitesi, <http://www.cte.adalet.gov.tr/index.html>, Erişim Tarihi: 16.09.2017
- Onarıcı adalet programları el kitabı. (2013). Ankara: Birleşmiş Milletler Yayınları..
- Örgün Yüksek Öğretim. (2017). Adalet Bakanlığı Resmi İnternet Sitesi, <http://www.cte.adalet.gov.tr/index.html>, Erişim Tarihi: 16.09.2017
- Özcan, Ö. (2010). Ceza ve infaz kurumlarında yapılan mesleki eğitim programlarının öğretmen ve hükümlü ve tutukluların görüşlerine göre bazı boyutları, Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Öztekten, Ö. (2010). Türkçe’de “mahpus” ve “hapishane”. Hapishane kitabı. Editörler: Gürsoy – Naskali, E. ve Oytun – Altun, H., İstanbul: Kitabevi Yayınları.
- PrisonEducation. (2017). House of CommonsEducationandSkillsCommittee Resmi İnternet Sitesi, [http://www.parliament.uk/business/committees/committees-a-z/former-committees/commons-select/education-and-skills-committee-/,](http://www.parliament.uk/business/committees/committees-a-z/former-committees/commons-select/education-and-skills-committee-/) Erişim Tarihi: 16.11.2017.
- Reuss, A. (1999). Prison(er) education. HowardJournal, 38, 113 – 127.
- Rokeach M. J. (1973). Thenature of humanvalues. New York: TheFreePress.
- Saldırım, M. (2004). Uluslararası hukuk açısından Türkiye’deki tutuklu ve hükümlülerin eğitim hakkı. Adalet Dergisi, 20, 94 – 106.

- Saldırım, M. (2011). Hükümlü ve tutuklu eğitimin temelleri. Ankara: Zigana Yayınları.
- Schenck, L. (2005). NordicPrisonEducation: A lifelonglearningperspective. NordicPrisonEducation, 3, 1 – 129.
- Sınav Hizmetleri. (2017). Adalet Bakanlığı Resmi İnternet Sitesi, <http://www.cte.adalet.gov.tr/index.html>, Erişim Tarihi: 16.09.2017
- Sinema. (2017). Adalet Bakanlığı Resmi İnternet Sitesi, <http://www.cte.adalet.gov.tr/index.html>, Erişim Tarihi: 16.09.2017
- Smith, D. A. andGartin, P. R. (1989). Specifying specificdeterrence: Theinfluence of arrest on futurecriminalactivity. AmericanSocietyReview, 54, 94 – 105.
- Sosyal Kültürel Faaliyetler. (2017). Adalet Bakanlığı Resmi İnternet Sitesi, <http://www.cte.adalet.gov.tr/index.html>, Erişim Tarihi: 16.09.2017
- Soyaslan, D. (1998). Kriminoloji. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.
- Sportif Aktiviteler ve Turnuvalar. (2017). Adalet Bakanlığı Resmi İnternet Sitesi, <http://www.cte.adalet.gov.tr/index.html>, Erişim Tarihi: 16.09.2017
- Steurer, S. J. and Smith, L. G. (2003). EducationReducesCrime. Three – StateRecidivismStudy, 23, 1 – 28.
- T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumları ve özellikleri. (2017). Adalet Bakanlığı Resmi İnternet Sitesi, http://www.cte.adalet.gov.tr/bilgidata/tip_T.asp, Erişim Tarihi: 16.09.2017.
- Tezgel, R. (2006, 18-20 Ekim). *Yeni İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında İnsan Hakları ve Değer Eğitimi*. II. Uygulamalı Etik Kongresinde sunuldu, Ankara
- Törenler ve Anma Günleri. (2017). Adalet Bakanlığı Resmi İnternet Sitesi, <http://www.cte.adalet.gov.tr/index.html>, Erişim Tarihi: 16.09.2017

- Yanar, A., Erdoğan, Z., Kayabaşı, N. ve Söylemezoğlu, F. (2013). Tutuklu ve hükümlülere el sanatları eğitimi verilmesi ve sonuçlarının incelenmesi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 17(1), 57 – 66.
- Yayak, A. (2009). Türkiye cezaevlerindeki ıslah – rehabilitasyon çalışmalarının diğer ülke uygulamalarıyla karşılaştırılması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, İstanbul.
- Yaygın Eğitim. (2017). Adalet Bakanlığı Resmi İnternet Sitesi, <http://www.cte.adalet.gov.tr/index.html>, Erişim Tarihi: 16.09.2017
- YeniseyF.,Kunter N. ve Nuhoğlu A. (2009).*Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku*(17. Basım). İstanbul: Beta Basım Yayın
- Yıldırım, E.Y.(2013, Ekim). *Kurumsal Çalışmalar Ve Değerler Eğitimi*. Sesleniş, s. 3
- Yücel, M. (2001). Ceza infaz kurumlarında tehlikeli suçluların tretmanı. İnfaz hukukunun sorunları. Ankara: Goethe Institut ve Başkent Üniversitesi Ortak Yayını.
- Yücel, M.T.,(1986). *Kriminoloji, Suç ve Ceza*, Ankara: Yenişehir Kitapevi

İnternet Kaynankaları

(http1) <http://www.cte.adalet.gov.tr> Erişim Tarihi: 13/07/2018

EKLER

EK-1

HÜKÜMLÜ / TUTUKLU EĞİTİM DEĞERLENDİRME ANKETİ

Sayın Katılımcı,

Adalet Bakanlığı Ceza ve İnfaz Kurumlarında mesleki eğitim almakta olan hükümlü/tutuklularla ilgili Ceza ve İnfaz kurumlarında uygulanmakta olan eğitim programlarının değerlendirilmesi yönelik bir çalışma yapmaktayız. Bilgileri samimiyetle ve doğru olarak doldurmanız araştırmanın sonucu açısından büyük önem taşımaktadır. Soruların cevabı karşısındaki kutulara çarpı (X) işaretini koyunuz.

Bu çalışmada isim yazılmayacak olup bilgiler saklı kalacak, verdiğiniz bilgiler sadece bilimsel araştırma için kullanılacaktır. Teşekkür ederim.

BÖLÜM 1

BİREYİN EĞİTİM VE AİLE DURUMUNU TANIMAYA YÖNELİK SORULAR

Kişisel Bilgiler

1. İnfaz Durumunuz

- I. Tutuklu
- II. Hükümlü

2. Yaşınız (Aşağıdaki Noktalı Yere Rakamla Yazınız)

.....

3. Doğum Yeri

- I. İl

4. Ceza ve İnfaz Kurumundan Önceki Eğitim Durumunuz

- I. Okula Gitmedim.
- II. İlkokuldan Terk
- III. İlköğretim Mezunu
- IV. Lise veya Dengi Meslek Okulu Mezunu
- V. Yüksekokul veya Fakülte Mezunu

5. Anne ve Babanızın Eğitim Durumu

a. Annenizin Eğitim Durumu

- I. Okula Gitmedim
- II. İlkokuldan Terk
- III. İlkokul Mezunu
- IV. İlköğretim Mezunu
- V. Lise veya Dengi Meslek Okulu Mezunu
- VI. Yüksekokul veya Fakülte Mezunu

b. Babanızın Eğitim Durumu

- I. Okula Gitmedim
- II. İlkokuldan Terk
- III. İlkokul Mezunu
- IV. İlköğretim Mezunu
- V. Lise veya Dengi Meslek Okulu Mezunu
- VI. Lise veya Dengi Meslek Okulu Mezunu

6. Ceza ve İnfaz Kurumunda Bulunma Süreniz

.....Yıl.....
.....Ay

7. Medeni Durumunuz

- I. Bekâr
- II. Evli
- III. Boşanmış
- IV. Cezaevine girdikten sonra ayrıldık

BÖLÜM II

BİREYİN SOSYAL VE EKONOMİK DURUMUNU TANIMAYA YÖNELİK SORULAR

8. Kapalı Ceza ve İnfaz Kurumuna girmeden önce herhangi bir işte çalışıyor muydunuz?

Evet

Hayır

9. Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna girmeden önceki aylık geliriniz nedir?

- I. 0-550 TL
- II. 551-1000 TL Arası
- III. 1000-1500 TL Arası
- IV. 1500 TL-2000 TL Arası
- V. 2000 TL'den fazla

10. Kapalı Ceza ve İnfaz Kurumuna girmeden önceki Sosyal güvencenizden size uygun olanları işaretleyiniz?

- I. SSK
- II. BAĞ-KUR
- III. Emekli Sandığı
- IV. Sosyal güvencem yoktu

BÖLÜM III

BİREYİN CEZA VE İNFAZ KURUMUNDA ALDIĞI EĞİTİM VE SOSYAL FAALİYETLERE YÖNELİK SORULAR

11. Ceza ve İnfaz Kurumu İçinde eğitim almanızda etken kimdir?
(Size Göre Öncelik Sebebine Göre Noktalı Yerlere Numara Yazınız)

- I. Ceza ve İnfaz Kurumu Arkadaşım
- II. Ceza ve İnfaz Kurumu Arkadaşım
- III. Kurum Öğretmeni
- IV. Kurum Öğretmeni
- V. C.İ.K. Personeli

(Aşağıdaki soru; sadece 11. sorudaki cevaplar arasında Ceza ve İnfaz Kurumu Arkadaşım seçeneği bulunanlar içindir.)

12. Eğitim almanızda etken Ceza ve İnfaz Kurumu Arkadaşınız ise lütfen işaretleyiniz?

- I. C.İ.K içinde eğitim almış koğuş arkadaşım
- II. C.İ.K. içinde eğitim almamış koğuş arkadaşım
- III. Başka bir koğuştan C.İ.K. içinde eğitim almış arkadaşım
- IV. Başka bir koğuştan C.İ.K. içinde eğitim almamış arkadaşım

13. Ceza ve İnfaz Kurumu'nda uygulanan iş ve meslek eğitimi faaliyetlerinden hangilerine katıldınız veya devam ediyorsunuz? (Birden fazla işaretleyebilirsiniz.)

I.	Fırıncılık	☐
II.	Arıcılık	☐
III.	Terzi	☐
IV.	Aşçılık	☐
V.	Erkek Berberliği	☐
VI.	Yağlı Boya Resim	☐
VII.	Doğalgaz Tesisatçılığı	☐
VIII.	Terzi	☐
IX.	Kilim Dokuma	☐
X.	Bilgisayar Kursu	☐
XI.	Koyun Yetiştiriciliği	☐
XII.	Kalorifer ve Ateşçilik Kursu	☐
XIII.	Bayan Kuaförlüğü	☐
XIV.	El Sanatları	☐
XV.	Dekoratif Ahşap Süsleme	☐
XVI.	Elektrikli Ev Aletleri Bakımı	☐
XVII.	Boya Badana	☐
XVIII.	Marangozluk	☐
XIX.	Sihhi Tesisatçılık	☐
XX.	Oto Genel Bakım-Onarım	☐
XXI.	Diğer (Yazınız).....	☐

14. Ceza ve İnfaz Kurumu'nda uygulanan iş ve meslek eğitimi kurslarına katılmayı neden tercih ettiniz?

(En Önemli 5 Sebebi Önem Sırasına Göre Noktalı Yerlere Numara Yazınız)

I.	Sertifika Almak İçin	
II.	Meslek Sahibi Olmak İçin	
III.	Tahliye sonrasında iş bulmak İçin	
IV.	Koğuştan çıkabilmek için	
V.	Zaman değerlendirmek için	
VI.	İş Yurtları Bünyesinde çalışıp, ücret almak için	
VII.	Bu konuya ilgi duyduğum için (hobi amaçlı)	

15. Aldığınız meslek eğitiminin size faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?

I.	Evet	☐
II.	Hayır	☐

16. Haftada kaç gün eğitime katıldınız / katılıyorsunuz?

- I. Bir Gün
- II. İki Gün
- III. Üç Gün
- IV. Dört Gün
- V. Beş Gün
- VI. Beş Günden Fazla (.....)

17. Sınıfta aynı anda kaç kişi ile eğitim gördünüz / görüyorsunuz?

- I. 10-15 kişi arası
- II. 16-20 Kişi Arası
- III. 21-25 Kişi Arası
- IV. 26 ve daha fazla kişi

18. Eğitim esnasında kullandığınız kaynakları işaretleyiniz?

(Birden fazla işaretleme yapabilirsiniz)

- I. Kaymak Kitap
- II. Dergi
- III. Gazete

19. Eğitim esnasında kullandığınız öğretim materyallerini işaretleyiniz?

(Birden fazla işaretleme yapabilirsiniz)

- I. Tepegöz
- II. Projeksiyon Cihazı
- III. Bilgisayar

20. İş ve meslek kurslarında kullandığınız öğrenme ve öğretme materyalleri öğrenmenize yeterli mi?

- I. Evet
- II. Hayır

21. Aldığınız iş ve meslek eğitimi sonunda sınav yapılıyor mu?

- I. Evet
- II. Hayır

22. Ceza İnfaz Kurumu içinde aldığınız iş-meslek kursları ile ilgili İŞ YURTLARI bünyesinde çalışmak üzere Ceza İnfaz Kurumlar İş Yurtları Müdürlüğüne başvuracak mısınız?

- I. Evet
- II. Hayır

23. Tahliye sonrasında aldığınız iş-meslek kursları ile ilgili istihdam edilmek üzere İŞ-KUR Müdürlüğüne başvuracak mısınız?

- I. Evet
- II. Hayır

**Anket Bitti.
Teşekkürler.**

EK- 2

**ÖĞRETMENLER İÇİN
EĞİTİM DEĞERLENDİRME ANKETİ**

Sayın Öğretmenim,

Adalet Bakanlığı Ceza ve İnfaz Kurumlarında mesleki eğitim almakta olan hükümlü ve tutuklulara yönelik olarak bir çalışma yapmaktayız. Bilgileri samimiyetle ve doğru olarak doldurmanız araştırmanın sonucu açısından büyük önem taşımaktadır.

İsim yazılmayacak olup, verdiğiniz bilgiler sadece Bilimsel bir araştırma için kullanılacaktır.

1. Cinsiyetiniz

- I. Erkek
- II. Kadın

2. Yaşınız (Aşağıdaki Noktalı Yere Rakamla Yazınız)

.....

3. Medeni Durumunuz

- I. Evli
- II. Bekâr

4. **Ceza ve İnfaz Kurumundaki Öğreticilik Statünüz**

- I. C.İ.K. Öğretmeni
- II. Usta Öğretici
- III. C.İ.K. Personeli
- IV. Ücretli Öğretmen
- V. Gönüllü Öğretmen
- VI. Sosyal Çalışmacı

5. **Öğrenim Durumunuz**

- I. Lise Mezunu
- II. Yüksekokul Mezunu
- III. Fakülte Mezunu
- IV. Yüksek Lisans Mezunu
- V. Doktora Mezunu

6. **Öğretici olarak Ceza ve İnfaz Kurumu dışında hangi kurumda görevlisiniz?**

- I. İlköğretim Okulu
- II. Genel Lise
- III. Mesleki-Teknik Liseler Grubunda
- IV. Halk Eğitim Merkezi
- V. Özel Bir Firma / İşyeri
- VI. Hiç Biri

7. **Bulduğunuz Ceza ve İnfaz Kurumunda uygulanan eğitim programlarından hangisinin Öğretmenliğini yapıyorsunuz?**

- I. Temel Eğitim
- II. Orta ve Yüksek Eğitim
- III. İş-Meslek Eğitimi
- IV. Din Eğitimi
- V. Sosyal Çalışmalar

8. Aşağıdaki hangi iş-meslek kurslarından hangilerinin öğretmenliğini yapıyorsunuz?

(Birden fazla işaretleyebilirsiniz.)

I.	Fırıncılık	☐
II.	Arıcılık	☐
III.	Terzi	☐
IV.	Aşçılık	☐
V.	Erkek Berberliği	☐
VI.	Yağlı Boya Resim	☐
VII.	Doğalgaz Tesisatçılığı	☐
VIII.	Terzi	☐
IX.	Kilim Dokuma	☐
X.	Bilgisayar Kursu	☐
XI.	Koyun Yetiştiriciliği	☐
XII.	Kalorifer ve Ateşçilik Kursu	☐
XIII.	Bayan Kuaförlüğü	☐
XIV.	El Sanatları	☐
XV.	Dekoratif Ahşap Süsleme	☐
XVI.	Elektrikli Ev Aletleri Bakımı	☐
XVII.	Boya Badana	☐
XVIII.	Marangozluk	☐
XIX.	Sihhi Tesisatçılık	☐
XX.	Oto Genel Bakım-Onarım	☐
	Diğer (Yazınız).....	

9. Verilen eğitimlerin öğretim programını nereden temin ediyorsunuz?

I.	Adalet Bakanlığı	☐
II.	Milli Eğitim Bakanlığı Program Geliştirme	☐
III.	Halk Eğitim Merkezi	☐

10. Size göre Hükümlülerin / tutukluların eğitim almayı tercih etme sebeplerindeki öncelik sırası nedir?

Sıralayınız

I.	Diploma Almak İçin	
II.	Zaman değerlendirmek için	
III.	Diğer hükümlülerle bir arada olmak için.....	
IV.	Koğuştan çıkabilmek için	

- V. Bir üst okula devam edebilmek için
- VI. Tahliye sonrasında iş bulmak İçin
- VII. Öğretmen Yönlendirdiği İçin
- VIII. C.İ.K. Personeli Yönlendirdiği İçin

11. Hükümlüler/Tutuklular istedikleri eğitime katılabiliyor mu?

- I. Evet
- II. Bazen
- III. Hayır

12. Verilen eğitimin meslek kazandırma yönünden faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?

- I. Evet
- II. Kısmen
- III. Hayır

13. Tahliye olduktan sonra, hükümlüler / tutuklular aldıkları eğitimle ilgili bir işte çalışmayı düşündüklerini söylüyorlar mı?

- I. Evet
- II. Bazen
- III. Hayır

14. Eğitim esnasında hükümlüler / tutuklularla iletişim kurarken zorlanıyor musunuz?

- I. Evet
- II. Bazen
- III. Hayır

15. Sizin anlattıklarınızı, öğrenciler derste uygulama olanağı bulabiliyorlar mı?

- I. Evet
- II. Bazen
- III. Hayır

16. Dersteki göreviniz aşağıdaki durumlardan hangisine uymaktadır?

- I. Konu Anlatan Öğretmen
- II. Yön Gösteren Usta
- III. Sınıfta fikir tartışmalarını yönlendiren panel başkanı

17. Nasıl bir değerlendirme yapma olanağı buluyorsunuz?

- I. Çoktan Seçmeli Test Uygulaması
- II. Yazılı Sınav Uygulaması
- III. Yazılı Sınav Uygulaması
- IV. Yapılan Projelerin Değerlendirilmesi
- V. Gözlem Yoluyla

18. Dersin içeriği nasıl temin ediliyor?

- I. İçeriği Ben Hazırlıyorum
- II. Adalet Bakanlığı hazırlıyor.
- III. Halk Eğitim Merkezi hazırlıyor

19. Hangi tür kaynakların kullanılmakta olduğunu işaretleyiniz?

- I. Kaynak Kitap
- II. Dergi
- III. Gazete

20. Hangi tür öğretim materyallerini kullandığınızı işaretleyiniz?

- I. Tepegöz
- II. Projeksiyon cihazı
- III. Bilgisayar

21. Haftada kaç gün eğitim devam ediyor?

- I. Bir
- II. İki
- III. Üç
- IV. Dört
- V. Beş
- VI. Beş günden fazla

22. Verilen eğitim ile ilgili bulunduğunuz ceza infaz kurumu içinde veya İş Yurtları bünyesinde çalışma imkânı var mı?

- I. Evet
- II. Hayır

23. Ceza İnfaz Kurumu içinde verilen eğitimle ilgili bir konuda çalışma imkânı varsa, bu işle ilgili bir ücret Veriliyor mu?

- I. Evet
- II. Hayır

24. Eğitim alan hüküm ve tutuklular, işyurtları bünyesinde çalışıyorlarsa emeklilik primleri yatırılıyor mu?

I. Evet

II. Hayır

25. Eğitim sonrasında öğrencilerden alınan geri dönütler doğrultusunda notlar alınıyorsa, bu notlar doğrultusunda Programda geliştirme yapmak maksadıyla herhangi bir resmi kurum / kuruluşa görüş bildirmeleri veya programı geliştirmeleri maksadıyla başvuruluyor mu?

I. Evet

II. Hayır

EK-3. ARASTIRMA İZİN BELGELERİ

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 57292265-204.06.03 -E.1125/69420
Konu : Vedat ÇELİK'in Araştırma İzin

06/06/2016

OSMANIYE CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA

İlgil: Niğde Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığına ait 29/04/2016 tarihli ve 69972237-302.06.01-E. 744 sayılı yazı.

Niğde Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Vedat Çelik'in, Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz kurumunda "Eğitimin Önemi ve Durumu" konulu tez çalışmasını, Doç.Dr. Cengiz Kayaçılar danışmanlığında, hükümlü ve tutuklular ile öğretmenlere uygulama talebine ilişkin, ilgili yazı ve ekleri incelendi.

Talebe konu çalışmanın; yukarıda anılan ceza infaz kurumunda, 06/06/2016-06/12/2016 tarihleri arasında kurumun uygun göreceği gün ve saatlerde, kurumun uygun göreceği alanlarda, çalışmaya katılacak hükümlü ve tutuklular ile öğretmenlerin rızalarının alınması, yapılacak olan çalışmayla sınırlı kalınması, ses kaydı ve görüntü alınmaması, çalışma sonucunun iki örneği ile CD'sinin, çalışmayı gerçekleştirecek kişi veya kişiler tarafından Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne gönderilmesi, çalışma sonucunun Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün izni olmaksızın yayınlanmaması, basın ve yayın organlarıyla paylaşılmaması koşullarıyla, eğitim öğretim servisi uzmanları gözetiminde ve kurum görevlileri nezaretinde gerekli güvenlik tedbirlerinin alınarak gerçekleştirilmesi uygun görülmüştür.

Gereği ile ilgili kişilere bu doğrultuda bilgi verilmesini rica ederim.

Ali YILDIZ
Hâkim
Bakan a.
Genel Müdür Yardımcısı

Dağıtım :
Gereği :
Osmaniye Cumhuriyet Başsavcılığı

Bilgi :
Niğde Üniversitesi Rektörlüğü
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Bu belge 5070 sayılı e-İmza Kanununa göre Prof.Dr.Mustafa BAYRAK tarafından 08.06.2016 tarihinde e-İmzalanmıştır.
Konu Yolu No: 20162237-302.06.01-E.744/2016/Default.aspx linkinden DP57BF00X5 kodu ile doğrulayabilirsiniz.
E-Posta Adresi: http://www.adalet.gov.tr/ E-Posta Adresi: info@adalet.gov.tr
Tel: 0 312 204 13 97-1453-1168-1451 Faks: 0 312 223 43 91 Web: www.adalet.gov.tr

UYAP Bilgi Sistemi - 2016 - 06 - 08 - 11:10:10 - 11:10:10 - 11:10:10 - 11:10:10 - 11:10:10 - 11:10:10 - 11:10:10 - 11:10:10 - 11:10:10 - 11:10:10

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 66708689-204.06.0000 -E.1210/64887
Konu : Vedat ÇELİK'in Talebi

10/05/2018

ANKARA CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA

İlgi : 08/05/2018 tarih ve 724 sayılı yazı.

Ankara Çocuk Eğitimevinde infaz ve koruma memuru olarak görev yapan, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sosyal Bilgiler Eğitimi Tezli Yüksek Lisans öğrencisi olup Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda "Eğitimin Önemi ve Durumu" konulu tez hazırlayan Vedat ÇELİK'in, tez çalışmasında kullanılmak üzere materyal talebini içeren dilekçesi incelenmiştir.

Söz konusu tez çalışmasında kullanılmak üzere; değerler eğitimi programı ve planına ilişkin materyallerin, çalışma sonucunun Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün izni olmaksızın yayınlanmaması koşuluyla adı geçenle paylaşılması uygun görülmüştür.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Yılmaz ÇİFTÇİ
Hâkim
Bakan a.
Genel Müdür Yardımcısı

Ek : Dosya (3 adet)

Konya Yolu No:70 PK:06330 Beşevler/ANKARA Ayrıntılı bilgi için imbat: 0312 2041759-Ali BAĞCI Şube Müdürü
0 312 204 17 20 Faks: 223 43 91 e-posta: yetisgin.egitim@adalet.gov.tr Web: www.ctc.adalet.gov.tr

UYAP Bilgi Sistemleri ile dokümanlar http://yayim.mhs.gov.tr adresinden weflwRth - vJG4rc6 - ACokLKT - xSASO0m ile erişilebilir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 57292265-204.06.03-E.253/17320
Konu : Vedat ÇELİK'in
Süre Uzatma Talebi

02/02/2018

OSMANİYE CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA

İlgi : a) 11/01/2017 tarihli ve B.M. 2018/1 sayılı yazı.
b) 06/06/2016 tarihli ve 57292265-204.06.03-E.1125/69420 sayılı yazımız.

Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda İnfaz ve Koruma Memuru olarak görev yapan, aynı zamanda Niğde Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sosyal Bilimler Eğitimi Tezli Yüksek Lisans öğrencisi Vedat Çelik'in, Doç.Dr. Cengiz Kayacılar danışmanlığında yürütmekte olduğu "Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda Eğitimin Önemi ve Durumu" konulu tez çalışmasına ilgi (b) sayılı yazımız ile izin verilmiş olup, söz konusu tez çalışmasının uzaması ve yeni verilere ihtiyaç duyulması sebebiyle, süre uzatma talebine ilişkin, ilgi (a) sayılı yazı ve ekleri incelendi.

Talebe konu tez çalışmasının; Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda, ilgi (b) sayılı yazıda belirtilen koşullar çerçevesinde, 05/02/2018 - 15/06/2018 tarihleri arasında gerçekleştirilmesi uygun görülmüştür.

Gereği ile ilgili kişiye bu yönde bilgi verilmesini rica ederim.

Mustafa YAPICI
Hâkim
Bakan a.
Genel Müdür Yardımcısı

Konya Yolu No:70 - 06330 Beşevler/ANKARA
Tel: 0 312 204 13 97-1453-1 168-1451

Ayrıntılı bilgi için iritibat:
Faks: 0 312 223 43 91

Yabancı İyileştirme Bürosu
Web: www.ete.adalet.gov.tr

06.08.2016

2010 yılında, “Ceza ve İnfaz Kurumlarında Yapılan Mesleki Eğitim Programlarının Öğretmen ve Hükümlü ve Tutukluların Görüşlerine Göre Bazı Boyutları” yüksek lisans tez çalışması için kullandığım “Hükümlü ve Tutuklular İçin Eğitim Değerlendirme Anketi” ve “Öğretmenler İçin Eğitim Değerlendirme Anketi” ölçeklerini Niğde Üniversitesinde Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı’nda yüksek lisans programında eğitim gören, Vedat ÇELİK’in “Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu’nda Eğitimin Önemi ve Durumu” yüksek lisans tez çalışmasında kullanmasına izin verdiğimi bildiririm.

Önder ÖZCAN

EK-4. ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı ve Soyadı :Vedat ÇELİK
Doğum Yeri ve Tarihi : Dicle 1991
Medeni Hali : Bekar
İletişim Bilgileri : vedat.ikm@gmail.com
507 856 99 65 (GSM)

EĞİTİM

2003-2007 Seyhan 5 Ocak Lisesi
2009-2014 Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği
2014-2018 Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Bilimleri
Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim
Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans
Programı

İŞ DENEYİMİ

2014-2017 Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı ve Ceza İnfaz Kurumu,
İnfaz ve Koruma Memuru
2007-2018 Ankara Çocuk Eğitimevi- İnfaz ve Koruma Memuru
2018-..... Ankara 1 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza
İnfaz Kurumu, İnfaz ve Koruma Memuru

YABANCI DİL

İngilizce

YAYINLARI

Makaleler

1. Öcal, T.ve Çelik, V. (2017). “Yavuzlar (Yüreğir -Adana) Mahallesi Kentsel Dönüşümü İle TOKİ Konutlarının Karşılaştırmalı Analizi”. Marmara Coğrafya Dergisi. 36, 147-161.